

ΕΤΟΣ Ζ' ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1964

ΦΩΝΗ *τῆς* ΕΙΡΗΝΗΣ

ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΤΩΝ ΕΙΡΗΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

—●—

Έκδίδεται δυνάμει τής υπ' αριθ. 11096)10.4.58 απόφάσεως του Υπουργείου Προεδρίας Κυβερνήσεως

= ● =

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ } ΔΗΜ ΚΟΥΝΟΥΣΟΣ
ΙΔΡΥΤΗΣ }

ΕΤΟΣ Ζ' — Σεπτέμβριος 1964 Τεύχος 46
ΓΡΑΦΕΙΑ: ΠΑΤΗΣΙΩΝ 14
Τηλέφωνον 627.897

ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ ΥΠΟ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ, ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΣΧΟΛΩΝ, ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ, ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ ΚΛΠ.

ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ ΔΕ ΚΑΙ ΣΕΛΙΔΑΣ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ ΗΜΕΔΑΠΗΣ ΚΑΙ ΞΕΝΗΣ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΙΗΣΕΩΣ

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ		ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ	
	Σελίς	Ε Σ Ω Τ Ε Ρ Ι Κ Ο Υ	Ε Ξ Ω Τ Ε Ρ Ι Κ Ο Υ
ΜΕ ΤΟΝ ΔΑΥΛΟΝ ΑΝΑ ΧΕΙΡΑΣ (άρθρον του Διευθυντού μας κ. Κουνούτσου)	1	ΕΤΗΣΙΩΣ	ΔΡΑΧΜΑΙ
ΑΠΟ ΤΗ ΣΚΟΠΙΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ	2—3		
ΜΙΚΡΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ	4	Ίδιωται	150
Ο ΜΟΛΩΧ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ	5—6		
Ο ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΤΙΧΟΣ	7		
Η ΣΕΛΙΔΑ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΗ — Εγκάλυπτος	8	Αρχιτέκτονες	
ΑΝΤΟΥΑΝ ΛΑΒΟΥΑΖΙΕ	9—10	Μηχανικοί	
ΛΗΓΑ ΑΠ' ΟΛΑ	11	Σχολικά Έφορσία	
ΕΙΚΟΝΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ	12	Εκπαιδευτικά Έπιτρο-	
Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ	13—14	και	
Η ΑΤΛΑΝΤΙΣ	15—16	Μικρά Έπιχειρήσεις	
Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΗΣ ΘΕΙΑΣ	17		
Η ΕΜΦΑΝΙΣΙΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ	18—19	Κλινικά	
ΑΝΘΡΩΠΟΙ	20—21	Συνεταιρισμοί	
ΑΠ' ΕΔΩ ΚΓ' ΑΠ' ΕΚΕΙ	22	Κοινοτήτες	
ΔΕΚΑ ΛΣΚΙΑ ΚΡΑΣΙ	23—25		
ΕΝΩΣΕΙΣ ΕΥΤΕΝΩΝ ΑΕΡΙΩΝ	26—27		
ΣΤΟ ΝΕΡΟ	28		
Ο ΤΖΩΝ ΚΓ' Η ΜΑΜΑ ΤΟΥ	29	Δήμοι	
ΤΟ ΧΡΥΣΑΦΙ ΤΟΥ ΒΟΡΡΑ	30—31	Ίερά Μητροπόλεις	
ΕΝΑ ΤΕΛΕΙΟ ΕΓΚΛΗΜΑ	32—33	Μεγάλα Έπιχειρήσεις	
Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ ΜΑΛΗ	34—35		
ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗ	36—38		
Η ΣΑΤΥΡΑ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ	38	Όργανισμοί	
Ο ΠΡΩΤΟΣ ΠΕΡΙΠΛΟΥΣ ΤΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ	39	Τράπεζαι	
ΕΥΘΥΜΗ ΣΕΛΙΔΑ	40	Ενώσεις	
		Ανώνυμοι Έταιρείαι	

ΜΕ ΤΟΝ ΔΑΥΛΟΝ ΑΝΑ ΧΕΙΡΑΣ

Άρθρον του Διευθυντού μας κ. Δημητρίου Κουνούσου

Οι Άγγλοι αποικιοκράται και οι έπισθεν αυτών επιμελώς κρυπτόμενοι νεοαποικισται Άμερικανοί δέν απεγοητεύθησαν από τας άλλοπαλλήλους αποτυχίας των εις δλόκληρον τόν κόσμον κατά τό πρόσφατον παρελθόν και ιδίως έκ τής κατασχύνης, τήν οποίαν απέκόμισαν έκ τής αποθάσεως και άμέσου αποχωρήσεώς των έκ τής περιοχής του Σουέζ.

Με τόν δαυλόν ανά χειρας εξακολουθοῦν νά ανάβουν φωτιές εις όσας χώρας του κόσμου δύνανται και τας εύρίσκουν καταλλήλους δι' άμεσον εκμετάλλευσιν αυτών ή προς συσχότισιν τής Παγκοσμίου Κοινής Γνώμης διά μελλοντικήν ικανοποίησιν των άπωτέρων των σκοπών.

Δέν υπάρχει άμφιβολία, πώς ή μαρτυρική μας Κύπρος αποτελεί δι' αυτούς τήν καλύτεραν λείαν, ιδίως από στρατηγικής πλευράς. Διά τούτο και οι φίλοι και σύμμαχοί μας Άγγλοαμερικανοί έσπευσαν νά μεταδώσουν τό πυρ εις αυτήν τόσον άριστοτεχνικά, συνδασμένα και προσχεδιασμένα, ώστε νά αποτελή σωστή βιτρίνα τής ύψηλής των τέχνης ή ένέργειά των αυτή.

Η δεξιότεχνία τους εις τό ζήτημα τούτο συνίσταται εις τό ότι προσπαθοῦν νά πείσουν, πείσουν και εξαγοράσουν τήν τουρκικήν και έλληνικήν ήγεσίαν διά νά παραδεχθοῦν και δημιουργήσουν καθαρώς διμερές Κυπριακόν πρόδλημα, παραπλανώντας τοιουτοτρόπως τήν Παγκόσμιον Κοινήν Γνώμην και κλονίζοντας τήν έδραιωμένην πίστιν τής, ότι πρόκει-

ται περί καθαρώς Άγγλοαμερικανικής αποικιοκρατικής ένεργείας.

Έτσι είναι. Μέσα εις τήν ώραία και δημιουργική φύση τής ανθρωπότητος, πού τείνει νά φθάση εις τό ζενίθ τής εξέλιξεώς της, ύπάρχει και ή άτέλεια, ή όποία παρέχει τήν δυνατότητα τής πλέον αισχράς και αντιδημιουργικής εκμεταλλεύσεως τής μεγαλυτέρας μερίδος τής ανθρωπότητος έκ μέρους τής μικράς ολιγαρχίας.

Η άτέλεια όμως αυτή τής φύσεως δέν αποτελεί κανόνα, αλλά εξαίρεσιν. Ο κανών παραμένει ότι ή ανθρωπίνη φύσις είναι δημιουργική. Εις τήν προκειμένην δέ περίπτωση, τήν εξαίρεσιν τήν αποτελοῦν οι ελάχιστοι, τόν δέ κανόνα ή συντριπτική πλειοψηφία των λαών.

Κατά συνέπειαν, και ό λαός τής μαρτυρικής μας Μεγαλονήσου μαζί με τους ύπολοίπους λαούς του Κόσμου, πού ακολουθοῦν τόν γενικόν αυτόν κανόνα τής δημιουργικής των εξέλιξεως, θα αποτινάξουν, άργά ή γρήγορα, αλλά σίγουρα, κάθε αποικιοκρατικόν ζυγόν και κάθε άλλο εμπόδιον πού ανυψούται στον δρόμο τής ιστορικής των εξέλιξεως, προς θριαμβευτικήν πραγματοποίησιν των ύψηλών της ιδανικών.

Δημητρίου

ΔΙΑΖΥΓΙΑ...

Η πληγή του αιώνα μας (μαζί φυσικά με τις άλλες πληγές) είναι τα πολύ συχνά και εύκολα διαζύγια. Για την Ελλάδα, την κάπως συντηρητική και που διατηρεί ακόμα και μέχρι σήμερα, αν όχι τελείως ανέπαφους, πάντως αρκετά καλά τους ιερούς οικογενειακούς δεσμούς, το φρούτο αυτό που τόσο ακμάζει στο εξωτερικό και ιδίως στην Αμερική, πριν από είκοσι χρόνια ήταν αν όχι σπάνιο, τουλάχιστον δυσκολοαπάντητο.

Σήμερα, δυστυχώς, και κυρίως μετά τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, το διαζύγιο και εδώ στον τόπο μας έγινε τόσο συνηθισμένο, που να μη μας ξαφνιάζει πια.

Άλλοτε, όταν αποφάσιζε κανείς να παντρευτεί, πήγαινε συνειδητά και με όλες τις εθύνες της πράξεώς του, για κάτι το οριστικό και το τελεσίδικο. Πήγαινε με όλες τις καλές προθέσεις ότι θα ζήσει μαζί σ' αυτόν τον σύντροφο, θα δημιουργήσουν μαζί την οικογενειακή έστια, τα παιδιά και θα μοιραστούν μέχρι τον θάνατο τις χαρές και τις πίκρες της ζωής. Και ίσως αυτό το οριστικό και το τελεσίδικο να ωπλιζε και τους δύο συντρόφους και περισσότερο τη γυναίκα με υπομονή, καρτερικότητα, ανεκτικότητα και πρό παντός με κατανόηση και με πνεύμα υπομονητικότητας, για να μπορέσουν οι σύζυγοι να συμβαδίσουν στη δύσκολη πορεία της ζωής, που λέγεται συμβίωση.

Σήμερα ξεκινούν για τον γάμο με άλλες προϋποθέσεις. Προτού καν ακόμα ξεκινήσουν για το ζευγαρωμένο αυτό και δύσκολο ταξίδι, ακούς άνδρες και γυναίκες να λένε: «Κι' αν δεν ταιριάζουμε, δε χάθηκε κι' ο κόσμος, υπάρχει και το διαζύγιο».

Και μια λοιπόν και υπάρχει η λύσις, με επιπολαιότητα προχωρούν στην πιο σοβαρή πράξη της ζωής τους. Με τέτοιο ξεκίνημα, όταν το σπέρμα της προχειρότητας, και ακόμα ή γνώση της εύκολης διάλυσης της συμβάσεως έχει ριζωθεί, δεν είναι όπλισμένος μήτε ο άνδρας μήτε η γυναίκα με όλα τα θαυμάσια εκείνα όπλα, που κάνουν τον έρωτά τους δεσμό αιώνιο και ακατάβλητο. Με την πρώτη αντιξοότητα, μήτε ο ένας μήτε ο άλλος προσπαθούν να θρούν μια λύση που να γλυτώσει από το γκρέμισμα την οικογενειακή έστια.

Κανείς δεν είπε πως ο γάμος είναι κάτι το ανέφελο και το ρόδινο, ότι δυο άνθρωποι που ξεκινούν από τελείως διαφορετικές αφετηρίες με τελείως διάφορη αγωγή, συνήθειες, καταγωγή, μπορούν να συζήσουν με απόλυτη αρμονία.

Δεν υπάρχει δυσκολώτερο πράγμα από τη συμβίωση κάτω από την ίδια σκεπή. Ακόμα κι' ανάμεσα σε γονείς και παιδιά, κι' ανάμεσα σ' αδέρφια που συμβιώνουν, γεννιούνται κάποτε δυσσεύσεις. Πόσο μάλλον με δυο τελείως ανόμοιους ανθρώπους, που κοιτάζει ο ένας να κυριαρχήσει πάνω στον άλλον. Η συμβίωση δημιουργεί προστριβές, προκαλεί αντιπάθειες, βλέπει ο ένας γυμνό τον χαρακτήρα του άλλου, προβάλλουν ελαττώματα, μικρότητες, ιδιοτροπίες και σχηματίζεται ή πεποιθήση πως η συμβίωση είναι αδύνατη. Κι' άμέσως πάνε για διάλυση του κατ'εστήματος.

Εδώ δεν όμιλώ για τους γάμους τους τελείως αποτυχημένους και που παρ' όλη την προσπάθεια εκάτε-

ρωθεν, ή τη μονόπλευρη προσπάθεια, δεν πετυχαίνουν τίποτα. Γιατί η συμβίωση έχει γίνει πραγματική κόλασις, που τη δημιουργεί ο άλφα ή ο βήτα σοβαρώτατος λόγος και που δεν επιδέχεται καμιά βελτίωση μ' όλες τις υποχωρήσεις και τις ανεκτικότητες.

Σ' αυτού του είδους τους γάμους, το διαζύγιο είναι ευεργεσία. Λύνει τα δεσμά των αλυσοδεμένων αυτών κατάδικων που καμιά δύναμη, μήτε θεία μήτε ανθρώπινη, μπορεί να θωθήση. Εδώ μιλάω για το πλήθος των άλλων δεσμών, για τα πάμπολα εκείνα ζευγάρια που ξεκινούν επιπόλαια και άνευθυνα, με ψευδαισθήσεις ότι θα θρούν στο γάμο τον παράδεισο, και που κάνουν παιδιά κι' αναλαμβάνουν υποχρεώσεις ιερές, αλλά με την πρώτη αντιξοότητα, τρέχουν για το διαζύγιο.

Αν ξέρανε πόσο άπατηλη και πόσο ελάχιστη αποτελεσματική λύση είναι σ' αυτές τις περιπτώσεις το διαζύγιο...

Όλα αυτά τα ζευγάρια που βλέπουμε γύρω μας, αυτά που τα λέμε ευτυχισμένα ζευγάρια, που έζησαν χρόνια και χρόνια στο θεσμό του γάμου, που έφτιασαν οικογένειες, μεγάλωσαν και πάντρεψαν παιδιά, και νανουρίζουν σήμερα εγγόνια στα γόνατά τους, όλα αυτά τα ζευγάρια με τα γαλήνια πρόσωπα, τα σκαμμένα από το χρόνο, αν ξέρατε με πόσες φουρτούνες και τρικυμίες πέρασε ο έγγαμος βίος τους, αν ξέρατε πόσες φορές κινδύνεψε να βουλιάξει το καράβι που τους πήγαινε στο μακρύ και τόσο δύσκολο ταξίδι του γάμου, και με πόσες θυσίες και υποχωρήσεις τα κατάφεραν να κυριαρχήσουν πάνω σ' όλα αυτά και να φτάσουν στο άπανεμο αυτό λιμάνι που τους βλέπετε σήμερα!

Τώρα θ' αναρωτιόσαστε: "Ωστε ευτυχία πραγματική δεν υπάρχει στο γάμο; Όλα είναι αγώνας και θυσία;

Υπάρχει... υπάρχει ευτυχία! Μόνο που είναι δυσκολοκατάκτητη και που δε μοιάζει καθόλου με την ευτυχία που μας σερβίρουν τα ρομαντικά και γλυκανάλατα μυθιστορήματα. Στο γάμο, όταν έχει κανείς υπομονή και πρό παντός όταν τον διέπη το πνεύμα της θυσίας, όταν ξέρη κανείς να δίνεται μη λογαριάζοντας τί θα πάρη, βρίσκει τότε τόση γλύκα σ' αυτόν τον θεσμό, τόση όμορφη και θαλπωρή, που όλα αυτά μαζί να είναι ή πολυθρόνη ευτυχίας. Έπειτα έρχεται ή συνήθεια, ή παντοδύναμη, ή ανώτερη από τον έρωτα, που μαζί με τον πανίσχυρο δεσμό των παιδιών γεννά τη στοργή και τη συμπόνια και βλέπεις σιγά - σιγά το σύντροφο, όχι σαν ανταγωνιστή που πιά να κυριαρχήσει επάνω του, αλλά σαν ένα κομμάτι της σάρκας σου που θάξεις τα δυνατά σου να μη το πονέσει.

Δεν υπάρχει ζευγάρι όσο ευτυχισμένο κι' αν φαίνεται, που να μην πέρασε απ' όλες τις δοκιμασίες του γάμου - και το πιο αρμονικό, και το πιο ταριασμένο. Η λύση του διαζυγίου δεν είναι λύση και δεν οδηγεί πουθενά. Οι χωρισμένοι σύζυγοι θα ξαναπαντρευτούν πηγαίνοντας για καλύτερα και θα θρεθούν ακριβώς στα ίδια, αν όχι σε χειρότερα. Αλλά εκεί, που το διαζύγιο, όταν δεν οφείλεται σε πραγματικά σοβαρά αίτια, γίνεται σχεδόν εγκληματικό είναι όταν υπάρχουν παιδιά, που έχουν ανάγκη και του πατέρα και της μητέρας τους, και κα-

νείς δεν έχει το δικαίωμα να τους στερήσει τον ένα από τους δύο γονείς τους, ή - το χειρότερο - να τον αντικαταστήσει με έναν ξένο. Γι' αυτό κάθε ζευγάρι ως θρίσκη τον τρόπο, αντλώντας κουράγιο από τη δύναμη του χαρακτήρα του και της καρδιάς του, να νικά τις αντιξοότητες που παρουσιάζει ο έγγαμος βίος και να ξεομαλύνει όλα τα εμπόδια και να θρίσκη τον τρόπο για μια άνετη συμβίωση και μια σχετική ευτυχία.

Μόνον σε βαρείες και ανίατες καταστάσεις το διαζύγιο είναι αναγκαίο. Σ' όλες τις άλλες περιπτώσεις που υπάρχουν ελπίδες θεραπείας, είναι λύση εσφαλμένη και άπατηλη που φέρνει πολύ σύντομα τη μετάνοια εκτενέωθεν. Το ξαναλέω: Αποτελεί λάθος μέγα το να νομίζει κανείς (ή καμιά) ότι σ' έναν δεύτερο γάμο θα βρή την ευτυχία που δεν βρήκε στον πρώτο. Και σ' αυτόν τον δεύτερο γάμο θα παρουσιασθούν πλήθος προβλήματα και αντιξοότητες, πιθανόν άλλης μορφής, αλλά που θα πρέπει ν' αγωνισθεί για να τις νικήσει και τότε θα αρχίσουν οι συγκρίσεις: - "Η άλλη (ή ο άλλος) ήταν καλύτερη! Και μοιραίως θα 'ρθή ή μετάνοια και θα σκεφθώ: Προς τί όλη αυτή ή δοκιμασία του διαζυγίου και του δεύτερου γάμου; Αφού και τώρα πρέπει να παλέψω για να κατακτήσω μια κάποια ευτυχία, γιατί δεν έκανα αυτόν τον αγώνα στον πρώτο μου γάμο;

Κι' ύστερα ως έχει ο καθένας υπ' όψιν του αυτού: Έκενος που το βρίσκει εύκολο να χωρίσει την μια φορά, το βρίσκει εξ ίσου εύκολο να χωρίσει και την δεύτερη, γιατί αποκτά το σπέρμα της διαλύσεως, και κυνηγώντας έτσι την ευτυχία, δεν βρίσκει παρά μόνο την απογοήτευση και κάποτε τη δυστυχία ή τον όλεθρο.

Και τελειώνοντας αυτές τις γραμμές, δεν ξεχνώ τα λόγια ενός νομομαθούς: Το παιδί που ζη τις συνέπειες ενός διαζυγίου είναι πιο αξιολύπητο και από το πεντάρφανο που κι' αν έχασε τους γονείς του, κρατεί την ωραία ανάμνησή τους, ενώ το ζή ανάμεσα σε δυο νεκροζώντανους που αλληλομισούνται.

Ε. Σ.

ΠΟΛΥΦΑΓΙΑ ΚΑΙ ΛΙΠΗ

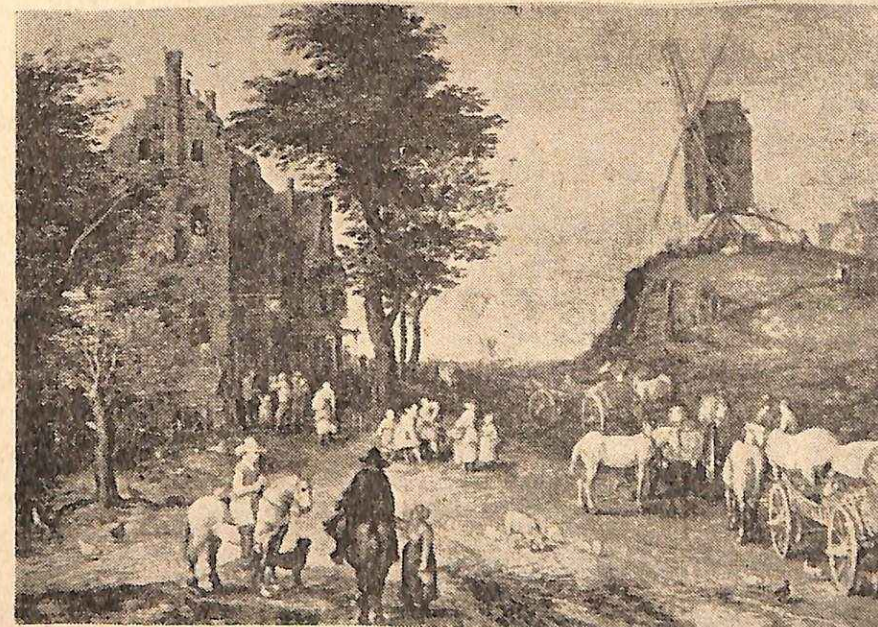
Είχαμε γράψει πρό καιρού για μια καινοφανή θεωρία, σύμφωνα με την οποία ή μόνη ασφαλής μέθοδος καταπολέμησης του πάχους είναι ή... πολυφαγία. Οι θεμελιωτές της θεωρίας αυτής, που είχαμε κρότο στην Ευρώπη, ισχυρίζονται ότι όταν κανείς φάη κατά κόρον, ο οργανισμός του για να επιτύχει την πέψη των υπερβολικών αυτών ποσοτήτων φαγητού, έχει ανάγκη από εντόνους καύσεις, και έτσι καταναλώνει τα λίπη. Ρίχτηκε λοιπόν το σύνθημα: «τρώτε κατά κόρον, τρώτε μέχρι... σκασμού!», που έγινε με ενθουσιασμό δεκτό από τους φαγάδες, που μέχρι στιγμής οι γιατροί τους, τους ανάγκαζαν να τηρούν μια δίαιτα πείνας.

Ανάμεσα στους ενθουσιώδεις θιασώτες της νέας αυτής θεωρίας ήταν και κάποιος Τζών Μακόλνυ, ανηψιός του Δρος Πέρρυ, ενός από τους θεμελιωτές της θεωρίας, που... ρίχτηκε στο φαί με την ψυχή του. Το αποτέλεσμα της «θεραπείας» ήταν να αποδημήσει εις Κύριον ύστερ' από λίγες μέρες και ή είδηση του θανάτου του δεν μäs διευκρινίζει τουλάχιστον αν πέθανε θεραπευμένος (δηλ. αδυνατισμένος) ή όχι. Το γεγονός αυτό εψύχρανε κάπως τον ζήλο των θιασωτών της νέας θεωρίας, νομίζουμε όμως ότι έχουν αδικό να αποθαρρύνονται. Για την έδραίωση κάθε καινούργιας θεωρίας συνήθως απαιτούνται θύματα...

ΟΙ ΚΟΝΣΕΡΒΕΣ

Να ένας κίνδυνος για τη ζωή μας, που ύπουλα και ανυποψίαστα μäs κυκλώνει. Πρόκειται για τις κονσερβοποιημένες τροφές. Ο κίνδυνος, φωνάζουν οι επιστήμονες, είναι πολύ μεγαλύτερος απ' όσο θα μπορούσε να υποπτευθεί κανείς. Όλοι οι κάτοικοι των πόλεων δηλητηριάζονται σιγά - σιγά και ύπουλα, πολύ περισσότερο απ' όσο δηλητηριάζονται από τη ραδιενέργεια. Ας προσέξουν, λοιπόν, όσοι έχουν αδυναμία στις κονσερβές.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΤΟΥ ΠΑΝΔΟΧΕΙΟΥ

(Πίνακας του Ζαν Μπρύγκελ (1568—1625) που είχε ονομασθεί «δελούδινος» από την απαλότητα των εικόνων του».

ΜΙΚΡΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

ΓΙΑΤΡΟΙ ΡΟΜΠΟΤ

Η άγρυπνη, νυχθημερόν, παρακολούθηση ενός βαρέως ασθενούς από γιατρό όσο κι' αν είναι κάτι επιθυμητό και σκόπιμο, είναι αδύνατη. Δεν θα έπαρκοι αν οι γιατροί αν πρόκειτο να εγκατασταθούν κάποιες τέτοιες. Έν τούτοις υπάρχουν περιπτώσεις που μια αλφεινική κρίση επιφέρει τον θάνατο στον άρρωστο, εάν δεν του παρασχεθεί άμεση βοήθεια και πολλοί ασθενείς πεθαίνουν εξ αιτίας αυτού. Εκείνος που παραστέκει τον άρρωστο, ένας δικός του ή ένας νοσοκόμος, είναι δύσκολο ν' αντιληφθεί εγκαίρως την επιδείνωση της καταστάσεως, γιατί δεν είναι γιατρός κι' έτσι η επιβαλλόμενη άμεση ιατρική βοήθεια δεν παρέχεται.

Η μοιραία αυτή ανεπάρκεια ήδη πρόκειται να εξουδετερωθεί χάρι στην ηλεκτρονική, με τη δημιουργία ενός γιατρού - ρομπότ. Πρόκειται για μιαν ηλεκτρονική συσκευή εφοδιασμένη με τρανζίστορ, που συλλαμβάνει τα «βιορεύματα», όντας συνδεδεμένη δια καταλλήλων ηλεκτροδίων με το σώμα του ασθενούς, και παρακολουθεί τη λειτουργία της καρδιάς και των άλλων κυρίων οργάνων και σε περίπτωση ανώμαλης λειτουργίας των ειδοποιεί άμέσως τον γιατρό με ένα κουδούνισμα, ή έναν βομβητή ή με ένα άλλο ανάλογο μέσο. Ο γιατρός - ρομπότ, που κατασκευάσθηκε και χρησιμοποιείται ήδη από Εύρωπαίους επιστήμονες έχει σώσει μέχρι τώρα, στο διαρκές διάστημα της υπάρξεώς του, πάνω από εκατό ασθενείς από καρδιακές παθήσεις, που χωρίς την εγκαίρως ιατρική βοήθεια που τους εξασφάλισε αυτή η συσκευή, θα είχαν ασφαλώς πεθάνει.

ΧΑΠΙ - ΠΟΜΠΟΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΚΑΡΔΙΑ

Αλλά το θαυματάκι, που λέγεται τρανζίστορ, δεν περιορίζει μόνο εκεί την ευεργετική δράση του στην ιατρική. Ένα χάπι που περιέχει έναν δολόκληρο πομπό εν μικρογραφία, καταπίνεται από τον ασθενή και περνώντας κατά μήκος του πεπτικού σωλήνος του εκπέμπει μικροκύματα που ενημερώνουν τον γιατρό για τις συνθήκες που επικρατούν θαθεία μέσα στα άδυστα και τα κρύφια του ασθενούς.

Ακόμη καταπληκτικότερες είναι οι συσκευές που ενισχύουν την λειτουργία της καρδιάς σε περιπτώσεις βαρείας καρδιοπαθείας. Χάρη στις συσκευές αυτές, καρδιοπαθείς που θα έπρεπε να είχαν ήδη πεθάνει, κινούνται και εργάζονται σχεδόν σαν υγιείς, γιατί ο τρανζίστορ και η συσκευή του δεν αφήνουν την καρδιά τους να σταματήσει. Μόνο που πρέπει να φροντίζουν να μην τελειώσει η στήλη που τροφοδοτεί με ρεύμα τη θαυματουργή συσκευή, γιατί αυτό θα σήμαινε το τέλος τους. Τον περασμένο μήνα, στο Στρασβούργο ένας ασθενής που δεν εφρόντισε εγκαίρως να θάλει καινούργια στήλη στη συσκευή του, επλήρωσε με τη ζωή του την άπνοια του. Η συσκευή έπαψε κάποια στιγμή να λειτουργεί, η καρδιά σταμάτησε κι' ο Μαρσέλ Αντεροτόκ έπεσε στο δρόμο νεκρός.

ΤΟ ΙΝΤΟΜΕΘΑΣΙΑ

Στο Αϊξ - λε - Μπαιν έγινε σχάτως ένα διεθνές συνέδριο Ιατρών ειδικευμένων στη ρευματολογία. Μετείχαν Γάλλοι, Άγγλοι, Ιταλοί, Τσέχοι, Σοβιετικοί και Αμερικάνοι. Ανάμεσα στα θέματα που συζητήθηκαν ήταν και η αποτελεσματικότητας του Ιντομεθα-

σίλ, του νέου αντιρρευματικού φαρμάκου, έγινε δεκτό ότι το φάρμακο αυτό αποτελεί μέχρι στιγμής το ασφαλέστερο μέσο της καταπολέμησης των ρευματισμών. Οι μετέχοντες γιατροί αντιλήχθηκαν τα συμπεράσματά τους από τη χρήση του νέου αυτού φαρμάκου, που συνοψίζονται στο ότι επιτυγχάνεται ίση σε ποσοστό 60 - 65% των ασθενών και αισθητή βελτίωση στους υπολοίπους. Και το Ιντομεθασίλ άγνωρίσθη ως η μεγαλύτερα ιατρική κατάκτηση κατά της ρευματοπαθείας μετά το 1947, που ανέκαλύφθη η Κορτιζόνη.

Η ΧΡΟΝΙΑ ΒΡΟΧΙΤΙΣ

Μία ιδιαίτερος θασανιστική πάθηση είναι αναμφισβολώς η χρόνια βρογχίτις, που προσβάλλει ιδιαίτερα τους κατοίκους βιομηχανικών περιοχών όπου η ατμόσφαιρα περιέχει μόρια καπνού, κονιορτού, χημικών ουσιών κλπ. Η πάθηση αυτή μέχρι στιγμής θεωρείται ανίατη. Όλες οι προσπάθειες των γιατρών να βρουν ένα αποτελεσματικό μέσο θεραπείας της απέβησαν άκαρπες. Ωστόσο, σύμφωνα με μιαν ανακοίνωση που δημοσιεύτηκε στη «Νιότσε Μεντινίτις» τρεις Γερμανοί γιατροί βρήκαν το μέσο όχι να θεραπεύσουν, αλλά να υποβάλουν στον έλεγχο της επιτήρησης τη χρόνια βρογχίτιδα, σε τρόπο που ο άρρωστος να μπορεί να επανέλθει στην κανονική ζωή. «Επειραματιστήκαμε, γράφουν οι γιατροί αυτοί, σε 52 ασθενείς με αντιβιοτικά και μάλιστα με το αντιβιοτικό ευρέος φάσματος Λεντερμυκίνη. Με θεραπευτική αγωγή δέκα μηνών με Λεντερμυκίνη θέσαμε την πάθηση υπό τον έλεγχόν μας». Το μήνυμα αυτό είναι εξαιρετικά παρήγορο για όλους αυτούς που θασανίζονται από τη βρογχίτιδα, έστω κι' αν δεν υπόσχεται ριζική θεραπεία, γιατί και μόνη ή ανακούφιση που έπέρχεται με τη θεραπευτική αυτή αγωγή είναι εξαιρετικά ευεργετική.

ΟΙ ΟΡΜΟΝΕΣ

Η έπιστήμη έχει, αναμφισβητήτως, σημειώσει μεγάλες προόδους στη διερεύνηση των διαφόρων λειτουργιών του ανθρώπινου σώματος και γενικότερα των φαινομένων που παρουσιάζει ή ζωσα ύλη. Ωστόσο, ώρισμένους τομείς εξακολουθεί να τους καλύπτει παχύ σκότος και πολλά μυστήρια παραμένουν αδιαφώτιστα.

Ένα απ' αυτά αφορά τον ακριβή ρόλο που παίζουν τα προϊόντα των διαφόρων ενδοκρινών αδένων, τα γνωστά με το όνομα ορμόνες. Για πολλές απ' αυτές ξέρομε πολύ λιγότερα και για άλλες κάνουμε μόνο υποθέσεις. Η πλήρης και σαφής έπιστημονική γνώση του ρόλου των και της σημασίας των δεν έχει ακόμη κατακτηθεί Πάντως γίνονται συνεχείς έρευνες και διαρκώς προκύπτουν νέες γνώσεις. Σύμφωνα με μιαν πρόσφατη έιδηση, Αμερικάνοι έπιστήμονες έπείτυχαν να διαφωτίσουν το μυστήριο των γεννητικών ορμονών και έλπίζουν ότι θα καταστή δυνατή η θεραπεία ώρισμένων παθήσεων, όπως η στειρότης και ότι θα επιτευχθεί εύχερης έλεγχος των γεννήσεων. Ο κεφαλαίωδης ρόλος των γεννητικών ορμονών, ως στοιχείων ισορροπήσεως των δυνάμεων της ζωής και της ύγείας και ο έμπρεασμός του μηχανισμού αναπαραγωγής εν γένει ήταν ήδη γνωστός από πολλών έτών, αλλά ο τρόπος με τον όποιον δρούν οι ορμόνες ήταν άγνωστος και η δυνατότης έλέγχου της λειτουργίας των μέχρι τώρα ήταν αδύνατη.

ΟΙ ΜΟΛΩΧ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

... Πεθαίνουν σαν τις μύγες: ΡΑΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ!

Σ' όποιαν εποχή κι' αν αναφέρεται, σ' όποιο μέρος κι' αν γίνεται, ο πόλεμος είναι πάντα τ' άχόρταγο τέρας που σκορπάει την έρήμωση και τη φρίκη.

Το πιο κάτω κομμάτι είναι από το έργο του Τακάσι Ναγκάι «οι Καμπάνες του Ναγκασάκι» κι' αναφέρεται στην καταστροφή της πόλεως αυτής από την ατομική βόμβα.

Στις 9 Αύγουστου, από την ατμή, οι σειρήνες άρχισαν να ουρλιάζουν. Η νοσοκόμα Γιαμασίτα την ήμερα εκείνη ήταν στην ύπρεσία σηματοδοτήσεων και μετέδιδε τα νέα που έπαιρνε από το ραδιόφωνο. Με το ώρωαίο της παράστημα, μουσκεμένη στον ιδρώτα, μάς κοιτάζε με λαμπερά της μάτια και φώναζε τα νέα.

Τότε έπεσε η βόμβα!

Όταν ο κατακλυσμός πέρασε κάπως, όσοι μείναμε από το προσωπικό μαζευτήκαμε μέσα στον μεγάλο καταστραμμένο θάλαμο. Αλλά η Γιαμασίτα δεν φάνηκε πουθενά. Αδίκαια φώναζα το όνομά της σε καθεμιά από τις μαυρισμένες σιλουέτες που θγαίνανε ή μιιά ύστερ' από την άλλη από τις φλόγες και τα έρείπια.

Το πτώμα της Γιαμασίτα βρέθηκε από την προϊσταμένη στο γήπεδο, ανάμεσα σε άλλα μαυρισμένα κορμιά. Γονάτισα κοντά της κλαίγοντας. Το πρόσωπο είχε καή, αλλά την γνώρισα. Πήραμε το φλεγόμενο ακόμα ύπόλοιπό της και το βάλαμε προσωρινά μέσα σ' ένα καταφύγιο. Δεν μπορούσα να κρατήσω τους λυγμούς μου.

Στο νησί Αμακούσα φυτρώνε το ώραιόχρωμο τσαά Σαζάνικα. Θάθελα να φυτέψω απ' αυτό πάνω στον τάφο της. Αλλά τώρα είμαι ανάπηρος, πώς να το κατορθώσω;

...

— Γιατρέ, δεν νομίζετε πως έχω ρουφήξει γκάζι; Χαλίζομαι και τρεκλίζω σαν μεθυσμένος...

— Γιατρέ, είναι φυσικό ένα τέτοιο κύμα μετά την έκρηξη; Ωστόσο, σήμερα έχω την εντύπωση πως δεν θ' άργήσω να πεθάνω...

Έτσι μου μιλούσαν τα θύματα πουχαν καταφύγει στις αποσκιάδες πέτρινων γκρεμισμένων τοίχων ή χωμένοι μέσα σε γωνιές έρειπωμένων κτιρίων, που δεν μπορούσαν να κινηθούν. Κι' εγώ πολλές φορές αισθανόμουν ανάλογα συμπτώματα. Ένα είδος ζάλης, άτονιες σ' όλο μου το σώμα, πονοκέφαλο, αδιά, έμετούς, τρεμούλες, αδυναμία...

Όταν έκανα τα πειράματά μου στο

ράδιο, τα είχα δοκιμάσει όλα τουλάχιστον τα συμπτώματα. Η άρρώστεια, λοιπόν, που δεν είχε καμιά σχέση με το γκάζι και με το κύμα άέρος που ξαπόλυσε η έκρηξη. Ήταν γέννημα των ακτίνων Χ που δεν διαπερνούσαν μόνο το ξύλο, αλλά και το μετόν.

Γνώριζα τις επιδράσεις και τ' αποτελέσματα. Ήξερα επίσης ότι όλα αυτά τ' αποτελέσματα δεν έκδηλώνονταν παρά ύστερα από μιιά ώρισμένη περίοδο έπωάσεως. Η αδυναμία μου να προβλέψω τότε ακριβώς θ' άρχιζαν την δράση τους μ' έκανε να περιμένω ήσυχος. Έλεγα μόνο: «Νά και μιιά καινούργια άρρώστεια, που την δημιούργησε ο ίδιος ο άνθρωπος με τα χέρια του...».

Η μέρα πέρασε φροντίζοντας για τους πληγωμένους. Το ατομικό νέφος είχε εξαφανιστεί σ' ανατολικά και ο ήλιος ήρθε ξανά, καυτερός πάνω στις θερμές στάχτες του Ουρακάμι. Είχες

Σώθηκαν μόνο αυτός και το παιδάκι του. Και πήραν τους δρόμους... Δεν έχει να κάνει από ποιδν πόλεμο. Όλοι οι πόλεμοι μάς δείχνουν τέτοιες εικόνες.

την εντύπωση πως βρισκόσουνά μέσα σ' ένα φούρνο. Εκείνοι πουχαν ξεφύγει πάνω στους λόφους, γλυτώνοντας τον βέβαιο θάνατο της μοιραίας στιγμής, χείρονταν την τελευταία τους ανάπαυση. Βρίσκονταν ξαπλωμένοι πάνω σε βράχια, σε θάμνους και στο χώμα, άνικανοί να κινηθούν. Πολλοί είχαν εγκαταλείψει την ζωή και το θερμό φώς του ήλιου, άλλοι φωνάζανε ζητώντας νερό κι' άλλοι μουγκρίζανε από πόνους. Καθώς ήτανε σκορπισμένοι έδώ κι' εκεί, ήταν αδύνατον να τύχουν κάποιος πιο συστηματικής περίθαλψης. Κι' έτσι μόνο κανένας που τύχαινε να φωνάξει ή που άπαντούσε σε κείνους που καλούσανε στην τύχη κι' είχαν αναλάβει να προσφέρουνε τις πρώτες βοήθειες. Μά ποιδν να πρωτοδοθηθούν; Πάνω στο όρος Κομπιρά κοίτονταν χιλιάδες θύματα. Ο αριθμός των τραυματισμένων ήτανε, μ' ένα λόγο, καταπληκτικός. Τάβλετες και σου ξεσχιζότανε η καρδιά.

Ο καθηγητής Κογιόμο, παρά την καταστροφή του σπιτιού του, τις πληγές των μελών της οικογενείας του, ήταν επί κεφαλής του Κολλεγίου και έκτελούσε το χρέος του με εύσυνειδησία. Ο καθηγητής Σιράμο, πουχε χάσει δυο από τα παιδιά του, εργαζότανε περιποιούμενος τα θύματα, ξεχνώντας τα πτώματα των άγαπημένων του παιδιών. Το μεγαλύτερο μέρος των καθηγητών και φοιτητών, κρύβοντας θαθεία τους την ίδια τους την δυστυχία, έψαχναν για τους χαμένους και προσπαθούσαν να βάλουν τάξη στη σύγχυση που επικρατούσε. Ο καθηγητής Τακάσι και ο Τουμόλο ήτανε ξαπλωμένοι μέσα στο ύγρο καταφύγιο και δίνανε έντολες παντού και για όλα, μελονότι η κατάσταση τους χειροτέρευσε προοδευτικά.

Θάψαμε πολλούς νεκρούς και περιποιηθήκαμε ακόμα περισσότερους τραυματίες. Και μπορέσαμε να κάνουμε τις παρατηρήσεις μας πάνω σ' αποτελέσματα της ατομικής έκρηξης.

Η άρχική πίεση υπήρξε τέτοια πού, σε ακτίνα ενός χιλιομέτρου κάθε ανθρώπινο όν που βρισκότανε σ' ανοικτό χώρο, πέθανε άμέσως ή μέσα σε λίγα λεπτά. Στα πεντακόσια μέτρα από το κέντρο της έκρηξης μιιά μητέρα βρέθηκε με την κοιλιά ανοιγμένη και το νήπιο ριγμένο ανάμεσα στα πόδια της. Στα έφτακόσια μέτρα τα κεφάλια ήτανε θερισμένα, ενώ πολλά μάτια είχανε βγή από τις κόγχες τους. Μερικά πτώματα, εξ αιτίας της έσωτερικής αίμορραγίας, ήτανε λευκά σαν το χαρτί και τα κομματιασμένα κρανία αφήνανε το αίμα να τρέχει από τ' αυτιά τους.

Η θερμότητα ήτανε φοβερή: Στα

Ο ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΤΙΧΟΣ

ΝΕΡΩΜΕΝΟ ΚΡΑΣΙ

“Οτι κι’ αν είχε τύχασε: γυναίκα, βίος, παιδιά του.
Τίποτα δεν τ’ απόμεινε σιερνή παρηγοριά.
Πέταξ’ ή έννοια από τὸ νοῦ κι’ ή ἐλπίδα από τὴν καρδιά
κι’ ή ὑπομονή ἐμαρμάρωσε στὰ στήθη του βαρειά.”

“Ὅπως τὰ λείψανα περνοῦν, περνάει ἀργά ὁ καρὸς του
καὶ ξὶ δίχως ὁ δύστηνος νὰ ξέρει τὸ γιατί.
Μὲς στὴν ταβέρνα ὀλημερίς μὲ τὸ ποτήρι ἐμπρός του
τοῦ κάκου ἐκεῖ ἀνώφελα τὴν λησμονιά ζητεῖ.”

— « Καταραμένε κάπελα καὶ κλέφτη ταβερνιάρη,
τί τὸ νερώνεις τὸ κρασί καὶ π’νω ἀπ’ τὸ ξανθὸ
καὶ πίνω κι’ ἀπὸ τὸ κόκκινο κι’ ἀπὸ τὸ γιοματάρη
κι’ ἀπὸ τὸ σῶμα τὸ τραχὺ πίνω καὶ δὲν μεθῶ;

Δὲν ἦρθα γιὰ ξεφάντωμα μήτε γιὰ πανηγύρι,
ἦρθα νὰ βρῶ τὴ λησμονιά στὸ θάνατο κοντά...».
Κι’ ὁ κάπελας γεμίζοντας καὶ πάλι τὸ ποτήρι
μὲ θλιβερὸ περίγλωσσό του λόγια του ἀπαντᾷ:

— « Τί φταίω ἐγὼ ἂν τὰ δάκρυα ποὺ ἀτελεισμένοι χύνεις
πέφτουν μὲς στὸ ποτήρι σου σταλαγματιὲς θολές;
καὶ τὸ νερώνουν τὸ κρασί κι’ ἀδύνατο τὸ πίνει;
Τί φταίω ἐγὼ κι’ ἂν δὲ μεθᾷς; Τί φταίω ἐγὼ κι’ ἂν
(κλαῖς;

Ι. ΠΟΛΕΜΗΣ

ΔΙΑΚΟΣ

Μέρα τοῦ Ἀπρίλη.
Πράσινο λάμπος,
γελοῦσε ὁ κάμπος
μὲ τὸ τριφύλλι.

Ὡς τὴν ἐφύλει
τὸ πρωῒνὸ θάμπος
ἡ φύση σάμπος
γλυκὰ νὰ ὀμῖλει.

Ἐκελαδοῦσαν
πουλιά, πετώντας
ὅλο πὸ πάνω.

Τ’ ἀνθὲ εὐωδοῦσαν.
Κι’ εἶπε ἀπορώντας:
«Πῶς νὰ πεθάνω;».

Κ. ΚΑΡΥΩΤΑΚΗΣ

ΕΥΤΥΧΙΖΩ ΟΣΟΥΣ ΜΠΟΡΕΣΑΝ

Εὐτυχίζω ὅσους μπόρεσαν, ὕστερα
ἀπὸ χρόνων στὰ ξένα ἰατροῦσία,
σὺν τὸ γυνὸ τοῦ Λαέρτη στὸ μέρος τους
νὰ ἐπιστρέψουνε πιά καὶ μακρονάθε.

Τὸν καπνὸ τῆς γλυκεῖας καπνοδόχης τους
νὰ ξανοίξουν καὶ δάκρυα νὰ χύσουν —
Τοὺς προσμένει πιστὴ μιὰ συντροφίσα,
ἓνα ἀγόρι, ἓνας γέρος πατέρας.

Τὴ δική σου κανεῖς τὴν ἐπάνοδο
δὲν προσμένει. Τὸ σπίτι σου εἶν’ ἔργο.
Ἄλλοι πέθαναν, ἄλλοι σκορπίσανε,
ἄλλοι πιά δὲν ποθοῦν νὰ γυρίσεις.

Μὰ τί νοιάζει! Θὰ ὑπάρξει τοῦ Ἀπόλλωνα
πάντα κάποιος νοὸς στὸ νησί σου.
Σύρς ἐκείτης του, ἂν νοιώθεις πῶς δύνασαι
μ’ ἀξιοπρέπεια νὰ κρούσεις τὴ λύρα.

ΑΠ’ ΤΟΝ «ΚΥΚΛΟ ΤΩΝ ΤΕΤΡΑΣΤΙΧΩΝ»

Στὴν ἀργατιά, στὴ χωριατιά, τὸ χιόνι, ἡ γρίπη, ἡ πείνα,
(οἱ λύκοι,
ποτάμια, πέλαγα, στεριές, ξελοθρεμὸς καὶ φρίκη.
Χειμῶνας ἄγριος. Κι’ ἡ φωτιά, καλοκαιριά στὴν κάμα-
(ρά μου,
Ντρέπομαι γιὰ τὴ ξέστα μου καὶ γιὰ τὴν ἀνθρωπιά μου.

Κ. ΠΑΛΑΜΑΣ

Η ΛΥΓΑΡΙΑ

— “Ἄν περναῖς καὶ δὲ μὲ πιάσης
τὴν ἀγάπη σου νὰ χάσης!

Τραγουδᾷ δροσιὰ γεμάτη
τὴν αὐγὴ ἡ λυγαριά
καὶ ἀπλώνει στὸ διαβάτη
τ’ ἀνθισμένα της κλαριά.

Κι’ ἂν ἐκεῖνος τύχη γέρος
στὴς ἀγάπης τὴ φωνὴ
ξεπερνᾷ στὸ ἄλλο μέρος
καὶ τὴν κεφαλὴ κουνεῖ.

Κι’ ἂν διαβαίνει ὅλο χάση
μαυρομμάτα λυγρὴ,
κι’ ἂν περνάει παλλημάρι,
κόβουν λυγαριάς κλαρί.
Γιατὶ ἔχουν μιὰ τρομάρα
μὴν τοὺς πιάσει ἡ κατάρα.

Ι. ΔΡΟΣΙΝΗΣ

ΞΕΣΠΙΤΩΜΕΝΟΙ
ΑΠΟ ΤΟΝ
ΠΟΛΕΜΟ

Δὲν ἔχει σημασία
ἀπὸ ποιόν, ἀφοῦ
ὅλοι οἱ πόλεμοι εἶ-
ναι ἐξίσου φρι-
κτοί, ἐκτὸς ἀπὸ
τὸν ἀτομικὸ ποὺ
εἶναι φρικτότερος.

πεντακόσια μέτρα τὰ πρόσωπα ἦταν
τόσο παραμορφωμένα, ποὺ δὲν γνωρί-
ζονταν. Στὰ χίλια μέτρα, τὰ ἐγκαύ-
ματα εἶχανε γδάρει τὶς σάρκες, ποὺ
κρέμονταν σὺν κουρέλια μαυροκόκκινα
κι’ ἀποκαλύπτανε κρέατα ματωμένα.
Φαίνεται πῶς ἡ πρώτη ἐντύπωση δὲν
ἦταν ἡ θερμότητα, ἀλλὰ ἓνας ἔντονος
πόνος ἀκολουθούμενος ἀπὸ φοβερὸ ρί-
γος ψυχούς. Τὸ ἀνασηκωμένο δερμα
κοβότανε κι’ ἐβγαίνει πολὺ εὐκολα. Τὸ
μεγαλύτερο μέρος τῶν θυμάτων πέθαι-
ναν πολὺ γρήγορα.

Στὴν ἀπόσταση ἀπὸ ἓνα ὥς τρία
χιλιόμετρα δὲν πάθαινες παρὰ συνη-
θισμένα ἐγκαύματα: πολλοὶ δὲν αἰσθα-
νόντουσαν ἀμέσως κάψιμο· ἡ αἴσθησις
τοῦ καψίματος καὶ τοῦ πόνου ἔρχον-
ταν ἀργότερα ὅταν τὸ δερμα κοκί-
νιζε καὶ ἔρχισε νὰ γιομίζει φουσκά-
λες. Ἀλλὰ ποὺ θὰ καταλήγανε αὐτὰ
τὰ ἐγκαύματα, ἦταν ἀδύνατο νὰ προ-
βλέψουμε.

Ἡ ἀκτινοβολία προκαλοῦσε, ἐκτὸς
τῆς ἀδυναμίας, τὴν μείωση τῶν ἐκκρί-
σεων: σάλιου, οὔρου κλπ.

Μέσα στὸ στενὸ καταφύγιο, νεκροὶ
καὶ πληγωμένοι ἦταν ξαπλωμένοι ὁ
ἓνας δίπλα στὸν ἄλλον, τόσο στριμω-
χτὰ ποὺ ἐκεῖνοι ποὺ ζούσανε δὲν μπο-
ρούσαν νὰ κινηθοῦν. Στὴν ἀγγελία
τῆς καταστροφῆς οἱ πατεράδες καὶ τ’
ἀδελφὰ τῶν φοιτητῶν καὶ τῶν νοσο-
κόμων εἶχανε φτάσει, πλανιόντουσαν
ἀνάμεσα στὰ ἐρείπια καὶ φώναζαν τὰ
ὀνόματά τους. Ἐτρεχαν κοντὰ στὰ
πτώματα ποῦχαν γυρισμένα τὶς πλά-
τες τους καὶ ξεσπούσανε σὲ λυγμούς
κάθε φορὰ ποὺ ἀνακαλύπτανε ὅτι τὸ
πτῶμα ἀνῆκε σὲ κάποιον γνωστὸ συ-
νάδελφο τοῦ παιδιοῦ τους. Πολλοὺς
τοὺς ἀκολουθοῦσα στὶς ἀναζητήσεις
τους κι’ ἔσμιγα κι’ ἐγὼ τὰ δάκρυά
μου μὲ τὰ δικά τους, στὸ κάθε δῆμα
ποὺ μάς ἀποκάλυπτε σκηνὲς φρίκης,
ποὺ εἶν’ ἀδύνατο νὰ τὶς περιγράψει
κανεῖς...

Οἱ περισσότεροι καταλήγανε νὰ

μὴν ἀνακαλύψουν τὰ λατρευτὰ κορμιά
καὶ μαθαίνοντας ὅτι τὸ παιδί ἡ ὁ ἀ-
δελφὸς τους ἔπρεπε νὰ δισκοτάνε σὲ
κεῖνο ἢ σὲ κεῖνο τὸ κτίριο τὴν στιγμή
τοῦ ὀλέθρου, ἔψαχναν ἀνάμεσα στὰ
πτώματα καὶ τοὺς σκελετοὺς ποὺ ἦ-
ταν ἀραδιασμένα ἐκεῖ. Μερικοὶ κατά-
φερναν νὰ γνωρίσουν τοὺς δικούς τους
ἀπὸ τὰ ρούχα ἢ κάποιον κόσμημα καὶ
στέκονταν μὲ τὴν φρίκη καὶ τὴν ἀπελ-
πισία ζωγραφισμένη στὰ μάτια νὰ κοι-
τάζουν ἐκεῖνα τὰ πρόσωπα ποὺ δὲν εἶ-
χανε πιά γνωριμία.

Τὰ δάκρυα στεγνώνανε στὰ μάτια
τους καὶ μόνο τὸ αἶσθημα τῆς φρίκης
κυριαρχοῦσε καὶ τοὺς ἔσφιγγε τὴν
καρδιά.

Ξαφνικά, τὴν τέταρτη περίπου ὥδο-
μάδα ἀπὸ τὴν ἔκρηξη ὁ κόσμος ξανάρ-
χισε νὰ πεθαίνει σὺν τὶς μυῖνες. Αὐ-
τὴ ἡ ἐκατόμβη, συνέπεια τῆς μείω-
σης τῶν λευκῶν αἰμοσφαιρίων, προ-
κάλεσε φοβερὸ πανικὸ. Ἀτομα ποὺ
βρεθήκανε σὲ ἀκτίνα ἐνὸς χιλιομέτρου
στὸ ἐσωτερικὸ τῶν σπιτιῶν καὶ ποὺ
δὲν εἶχανε καθόλου ὑποφέρει καὶ φαι-
νομενικὰ βρίσκονταν σὲ λαμπρὴ ὑγιει-
νὴ κατάσταση, πέφτανε ξαφνικὰ ἄρρω-
στοι. Μέχρι τότε εἶχανε δειξτε φυσι-
κὴ ζωτικότητα, περιποιοῦμενοι τοὺς
τραυματίες, κι’ ἔπειτα ἀτονία, ὠχρό-
τητα, θερμοκρασία πάνω ἀπὸ 40.
Μαυροκόκκινες αἱματηρὲς κηλίδες κά-
νανε τὴν ἐμφάνισή τους πάνω στὸ
δερμα, πρῶτα ψηλὰ στὰ μπράτσα κι’
ὕστερα στοὺς μηρούς. Ἀρχίζει γρήγο-
ρα ἡ μείωση τῶν λευκῶν αἰμοσφαιρίων
κι’ ὅταν ὁ ἀριθμὸς τους ἔπεφτε κάτω
τῶν 2.000 ὁ θάνατος ἔρχετο ἀνα-
πότρεπτος. Ἡ ἀρρώστεια προχωροῦσε
τότε καλπάζοντας κι’ οἱ πάσχοντες
ὑποκύπτανε στὶς ἐννιά μέρες.

Ἀνάμεσα στὶς πρὶς περιέργειες περι-
πτώσεις ἦταν τὰ θύματα ποὺ εἶχανε
προσβληθεῖ ἔμμεσα ἀπὸ τὴν ραδιενέρ-
γεια. Τὰ δέντρα καὶ τὰ φυτὰ εἶχανε

πάρει ἓνα χρώμα ἀνοιχτὸ κόκκινο.
Στὴ χλόη ποὺ ἔπεσε μολυσμένη βρο-
χή, μαράθηκε γρήγορα. Τὴ μέρα ποὺ
γινε ἡ ἔκρηξη, δυὸ ἀγρότες τῆς Κα-
βαμιούρα κόψανε χορτάρη καὶ τὸ κου-
βαλήσανε στὰ σπίτια τους γιὰ τρο-
φή. Τὴν ἄλλη μέρα τὰ χέρια τους, τὰ
πόδια τους, οἱ πλάτες τους, ποὺ εἶ-
χαν ἔρθει σ’ ἐπαφὴ μὲ τὸ χορτάρη, ἦ-
ταν γιομάτα ἐξανθήματα κόκκινα ποὺ
συνοδεύονταν ἀπὸ ζωερὴ φαγούρα.
Φαγούρα ποὺ θέλεις ὀπωσδήποτε νὰ
τὰ ξύσεις, νὰ τὰ γδάρεις. Ὑστερα ἀ-
πὸ μερικὰ χρόνια γίνονται ἔλκη καὶ
κατόπιν καρκίνος.

Ψάχνοντας μέσα στὶς στάχτες στὴ
βορεινὴ γωνιά τοῦ οἰκοπέδου, βρήκα
αὐτὸν τὸν Ἐσταυρωμένο, ποὺ ἀνῆκε
στὸν οἰκογενειακὸ βωμό. Ὁ ξύλινος βω-
μὸς ἔλαβε ἀσφαλῶς καί, μὰ ὁ μπρούτζι-
νος σταυρὸς εἶχε διασωθεῖ καὶ δὲν τοῦ-
λειπε τίποτα. Ἦταν πολὺτιμο λεί-
ψανο ποὺ ἔμεινε ἀπὸ τὸν καιρὸ ὅπου
οἱ Τοκουγκάβα καταδιώκανε τοὺς Χρι-
στιανούς. “Ὁ λ α τ ἄ χ ω χ ἄ
σ ε ι . . . β ρ ῆ κ α δ μ ω ς
τ ο ὕ τ ο τ ὸ ν Ἐ σ τ α υ ρ ω
μ ἔ ν ο .

Σιγανὰ, στηριγμένος στὸ μαστοῦ-
νι μου, ἀκολουθῆσα τὴν κόρη μου
Καγκάνο μέχρι τὴν γωνιά τοῦ κήπου
μας. Φώναξε:

Λουλούδια, κοίτα, λουλούδια!
Κοίταξά. Ἀνάμεσα στὸν ὠκεανὸ
τῶν ἐρειπίων, μόνη μιὰ βιολέττα.
Μπροστὰ σ’ αὐτὴ τὴν μπλὲ λάμψη ὁ-
μορφιάς, αἰσθάνθηκα τὴν ἐπιθυμία νὰ
γονατίσω ἀμέσως, ἐκεῖ ἐπὶ τόπου, καὶ
— μ’ ὅλο ὅτι αἰσθανόμουναι κουρασμέ-
νος — νὰ εὐχαριστήσω τὸν Θεὸ γι’
αὐτὸ τὸ μεγαλειώδες δῶρο: Τὸ πρῶ-
το δῶρο καλωσύνης ἀνάμεσα σ’ αὐτὰ
τὰ ἔρημα ἐρείπια.

Ὡστε, δὲν εἴμαστε λοιπὸν ξεχα-
σμένοι;

ΕΥΚΑΛΥΠΤΟΣ

Ο πλουτοφόρος γίγας του φυτικού βασιλείου

Ο ποιητής Αριστοτέλης Βαλαωρίτης μιλώντας στον «Αθανάσιο Διάκο» του για κάποιον θεόρατο δέντρο της Ρούμελης, λέει:

Μες στο σκοτάδι το θαθύ
χιλιόχρονο ρουπάκι
φοδέρριζε τον ούρανό
μέ τ' άγριομανητό του.
Περίφηνο της γης στοιχειό
δουλήθηκε να φτάση
το σύγνεφο με τὰ κλαριά
τόν "Αδη με τίς ρίζες...

Κι' όμως τί είναι το ρουπάκι του Βαλαωρίτη ή τὰ λεδεντόκορμα έλλατα των δουνών ή οι άλλοι γίγαντες του φυτικού βασιλείου μπροστά στον εύκαλυπτο; Άπλοι θάμνοι!

Τολμηρός φαίνεται ο χαρακτηρισμός, αλλά δεν είναι και τόσο παράλογος, αν λάβουμε υπ' όψιν ότι όλα αυτά τὰ γιγάντια παιδιά της γης σπανίως περνάνε σε ύψος τὰ τριάντα μέτρα, ενώ ο εύκαλυπτος — ώρισμένα του είδη τουλάχιστον — φτάνουν τὰ εκατόν πενήντα!

Μάλιστα! Τὰ εκατόν πενήντα μέτρα ύψους φτάνουν ώρισμένα είδη εύκαλύπτου στην πατρίδα τους, δηλ. στην Αυστραλία. Γιατί από κει κατάγεται το έξαιρετικό αυτό δέντρο.

Είναι δε ο εύκαλυπτος ένα άληθινά πολύτιμο δέντρο. "Ας άραδειάσουμε μερικές από τις ιδιότητές του: Καταπολεμά επιτυχώς την έλονοσία, στεγνώνει τὰ έλη και τὰ θαρικά έδάφη, παρέχει μιὰ άρωματική ούσία (αιθέριο έλαιο) χρήσιμη στην άρωματοποιία και στη φαρμακευτική, μäs δίνει έξαιρετική ευλεία κατάλληλη για την έπιπλοποιία, καλλιεργείται εύκολα, μεγαλώνει γρήγορα κλπ. κλπ.

Η ιστορία του εύκαλύπτου στην χώρα μας δεν φτάνει την 100ετία.

Πρίν από το 1880 μόνο οι βοτανολόγοι τον ήξεραν. Κατά το 1882, το Δημόσιο Δενδροκομείο έκανε το πρώτο φυτώριο εύκαλύπτου και άρχισε νά έφοδιάζει με δεντράκια τις έπαρχίες. Κι' ο εύκαλυπτος πρόκοψε στη γή μας, έγκληματίστηκε και διαδόθηκε σύντομα. Κι' είναι τώρα ένα κοινότατο δέντρο.

Το κύριο χαρακτηριστικό του εύκαλύπτου είναι ή ιδιότητά του νά άπορροφά με τις ρίζες του από το έδαφος μεγάλες ποσότητες νερού. Κανένα ίσως δέντρο δεν άποξηραίνει τὰ έλώδη έδάφη τόσο άποτελεσματικά και γρήγορα όσο ο εύκαλυπτος. Κι' έν μέρει σ' αυτό, έν μέρει στη μυρουδιά του όφειλεται ή ικανότητά του νά καταπολεμά την έλονοσία, χάρη στην όποία σε πολλά μέρη τον λένε «δέντρο του πυρετού».

Η καλλιέργεια του εύκαλύπτου είναι σχετικώς εύκολη. Ο πολλαπλασιασμός του γίνεται κατά κανόνα διά σποράς. Τὰ είδη που προκόβουν καλύτερα στη χώρα μας είναι ο ρ η τ ι ν ο φ ό ρ ο ς, ο δ υ τ ι κ ό ς, ο σ φ α ι ρ ι ό κ α ρ π ο ς κι' ο ο ί σ υ ο ε ι δ ή ς. Η σπορά γίνεται συνήθως τον Άπρίλη μέσα σε κάσες ρηχές (10 - 15 πόντους) με κοπρόχωμα ή καλοχνεμένη κοπριά και φιλή ποταμίσι α ήμμο (ένα κοπριά, δύο ήμμο).

Οι κάσες αυτές τοποθετούνται σε ύπόστεγο άνοιχτό πρὸς το νοτιά. Ο σπόρος σπέρνεται κάπως άραιά, κατόπιν πασπαλίζεται με χαρμάνι από κοπριά και ήμμο για νά σκεπαστή και ποτίζεται με ποτιστήρι με φιλές τρύπες ή με ψεκαστήρα. Έξακαλουθούμε το πότισμα κάθε βράδυ ώσπου νά θλαστήσουν οι σπόροι και νά γίνουν τὰ δεντράκια κατάλληλα για μεταφύτευση σε γλα-

στράκια. Αυτή ή δουλειά γίνεται κατά τον Ίούνιο, όταν τὰ νεαρά φυτά θάχουν 6 - 7 φύλλα. Οι γλάστρες παραμένουν στο ύπόστεγο και ποτίζονται τακτικά. Το χῶμα της γλάστρας είναι επίσης κοπρόχωμα και ποταμίσι α ήμμος.

Όταν οι εύκαλυπτοι ριζοβολήσουν, τὰ γλαστράκια τὰ τοποθετούμε κάτω από φουντωτά δέντρα, έτσι που τὰ νεαρά φυτά νάχουν ήλιο χωρίς όμως νά τὰ χτυπάνε κατ' ευθείαν οι καυστικές του ακτίνες. Κάθε βράδυ τὰ ποτίζουμε και αν χρειάζεται στυλώνουμε με καλάμια τὰ δεντράκια και τὰ μονοθεργίζουμε.

Το φθινόπωρο (Οκτώβρη — Νοέμβρη) γίνεται το φύτευμα στην όριστική θέση. Το φύτευμα πρέπει νά γίνει με όλο το χῶμα της γλάστρας. Ο καλύτερος τρόπος είναι ο εξής: Σκεπάζουμε την έπιφάνεια της γλάστρας με το άριστερό μας χέρι, με το στέλεχος του φυτού άνάμεσα σε δύο δάχτυλα. Κατόπιν άναποδογυρίζουμε το γλαστράκι και με μιάν άπότομη κρούση αναγκάζουμε το χῶμα νά ξεκολλήση από δαυτό και νά πέση στο χέρι μας, χωρίς νά σκορπίση, διατηρώντας τη φόρμα του έσωτερικού της γλάστρας. Κατόπιν βοηθώντας και με το δεξί χέρι, το άνορθώνουμε, το τοποθετούμε στη λακκούβα που έχουμε άνοίξει και το παραχώνουμε. Ένα στήριγμα (βέργα ή καλάμι) είναι χρήσιμο ώσπου νά μεγαλώση το δεντράκι.

Με την μέθοδο αυτή, αν την έκτελέσουμε καλά, δεν έχουμε άποτυχίες και μπορούμε με λίγη φροντίδα και χωρίς έξοδα νά άποκτήσουμε δλόκληρη φυτεία από το χρησιμώτατο και πλουτοφόρο αυτό φυτό.

Το IX, ηγή... γνώσεων

— Φίλε μου, σε θαυμάζω! Κτηματίας δεν υπήρξες ποτέ, στην έσοχή δεν έζησες κι' όμως ξέρεις τέλεια πόσο στοιχίζουν οι κόττες, τὰ πρόβατα, οι πάπιες, οι κασίκες. Πώς συμβαίνει αυτό;

— Έχω αυτοκίνητο!...

Αντουάν Λαβουαζιέ

Ο «πατήρ της Χημείας» που έκαρτομήθη κατά τη Γαλλική Έπανάσταση

Όταν οι Άραβες παρέλαβον από τον Ζώσιμον και τους άλλους Άλεξανδρινούς σοφούς τη χημεία, της έκόλλησαν το άραβικόν άρθρον «άλ» και άφου την έκαλλιέργησαν, χωρίς όμως έντυπωσιακά άποτελέσματα, την παρέδωσαν ως άλχημείαν εις τους Εύρωπαίους.

Οι Εύρωπαίοι «άλχημισται» έσυγκέντρωσαν κυρίως την προσοχή τους στην άναζήτηση της «φιλοσοφικής λίθου», μιäs χημεικής ούσίας που θά μπορούσε νά μετατρέπη τὰ διάφορα άγενή μέταλλα σε χρυσό. Και καταπιάστηκαν με ποικίλα πειράματα, το άποτέλεσμα πολλών από τὰ όποία είχαν εύτυχή άποτελέσματα, γιατί με αυτά άνεκαλύφθησαν ώρισμένα χημικά στοιχεία και άπεκλήθησαν πολύτιμες γνώσεις ως πρὸς τις ιδιότητες διαφόρων χημικῶν ένώσεων.

Και ή χημεία προώδευε σιγά και με βήμα σημειωτόν, αλλά όχι σαν έπιστήμη μὰ σαν ένα κράμα προλήψεων, μαγείας, έσφαλμένων άντιλήψεων, αυθαίρετων συμπερασμάτων και πρακτικῶν γνώσεων.

Από το χάος αυτό προέκυψε ή νεωτέρα χημεία, χάρη στις έργασίες μερικῶν φωτισμένων έρευνητών, άνάμεσα στους όποιους εξέχουσα θέση κατέχει ο Άντώνιος Λαβουαζιέ, που για την συμβολή του αυτή ώνομάστηκε «πατέρας της Χημείας».

Ο Λαβουαζιέ ήταν προικισμένος από τη φύση με έξαιρετικό μυαλό κι' από την τύχη με την κατάρτα του πλούτου. Το μυαλό του το χάρισε τη δόξα κι' ο πλούτος του τον πρόωρο θάνατο. Γεννήθηκε το 1743. Η οικογένειά του προήρχετο από τὰ λαϊκά στρώματα. Ο πάππος του ήταν ταχυδρόμος. Ο πατέρας του δικηγόρος. Κι' ο Άντουάν για δικηγόρος προοριζότανε. Άλλά τον τραβούσαν οι θετικές έπιστήμες και προτιμούσε τις έρευνες από τις δικογραφίες. Ως φοιτητής ακόμη είχε έπιδοθη σε διάφορα πειράματα, που τον άπορροφούσαν τόσο πολύ, ώστε ποτέ δεν έπαιρνε μέρος στα διάφορα φοιτητικά γλέντια των συνομηλίκων του και πάντα δικαιολογούσε την άποχή του με λόγους υγείας. Η αλήθεια είναι ότι οι δικαιολογίες αυτές δεν ήταν άπλο πρόσχημα. Η υγεία του πραγματικά δεν ήταν και τόσο έν τάξει. Υπέφερε από χρόνια δυσπεψία και πολλές φορές τρεφότανε επί μήνες μόνο με γάλα. Οι φίλοι του τον έσυμβούλευαν νά μην πολυδουλεύη, νά κάνη γυμναστική και νά «τὸ ρίχνη έξω», λέγοντας πὸς ένα έτος εύτυχισμένης ζωής πάνω στην γή αξίζει περισσότερο από ένα τό χρόνια μελέτης. Τέλος, ένας καλός του φίλος τον έπέισε ν' αλλάξη τρόπο ζωής και τοῦ προμήθεψε μιὰ θέση που θά τοῦ έξασφάλιζε μιὰ τέτοια εδεργετική άλλαγή.

Ο περίφημος τότε γεωλόγος Ζάν Γκετάρ προκει-

μένου νά καταρτίση έναν γεωλογικόν "Ατλαντα της Γαλλίας, ζητούσε έναν κατάλληλο βοηθό. Ο Λαβουαζιέ δέχτηκε τη θέση αυτή που θά τοῦδινε την εύκαιρία νά ταξιδεύη.

Ξεκίνησε λοιπόν μαζί με τον Γκετάρ το καλοκαίρι του 1767 για τὰ Βόσγια, γεμίτος ένθουσιασμό που έπαιρνε το μαγεμένο δρόμο της Έπιστήμης. Ο Γκετάρ δεν ήταν και τόσο «βολικός» σαν συνεργάτης. Ήταν ένας άνθρωπος επίμονος, ακλόνητος στις πεποιθήσεις και στις άποφάσεις του, σχεδόν πάντοτε κατσούφης και μιλούσε κατά κανόνα με δηκτικές εκφράσεις. Ωστόσο εξέτιμησε πολύ τον νεαρό συνεργάτη του για την έξυπνάδα του και τον άνώτερο χαρακτήρα του, και τοῦ φερνόταν με στοργή άληθινού πατέρα. Κι' ο νεαρός Άντουάν που τον είχε αναθρέψει μιὰ θεία του (ή μητέρα του είχε πεθάνει όταν ήταν παιδάκι) κι' είχε φροντίσει νά τον προστατέψη από τις άναποδιές της ζωής, αλλά με τον δικό της τρόπο, αίσθάνθηκε μεγάλη εύγνωμοσύνη για τη συμπάθεια που τοῦδειχνε ο δάσκαλος και συνεργάτης του. Η δουλειά του κοντά στον Γκετάρ τοῦ φάνηκε σαν άπολύτρωση από τις στοργικές αλλά και τόσο φορτικές και κουραστικές φροντίδες της θείας του. Κι' ή συμβίωσή του με τον διακεκριμένο έπιστήμονα που τον άγαπούσε, αλλά δεν είχε καμμιὰ διάθεση νά τον «νταντεύη», τον ώφέλησε έξαιρετικά.

Ο Γκετάρ τον έδοήθησε νά γυμνάση το μυαλό όσο και το σώμα του. Η θεία του θά τρελλαινόταν από το φόβο της αν ήξερε πὸς έξοσε ο άγαπημένος και παραχαϊδεμένος άνηψιός της. Ευνοούσε πριν βγή ο ήλιος, για νά έλέγξη και σημειώση τις ένδείξεις του θερμόμετρου και τοῦ βαρόμετρου. Κατόπιν έπρεπε νά κρατήση σημειώσεις για τη φύση τοῦ εδάφους, νά έπισκεφθῇ τὰ λατομεία και τὰ όρυχεία της περιοχής, νά κάνη ανάλυση τοῦ νεροῦ των πηγῶν, των ποταμίων και των λιμνῶν, νά μαζεύη και νά ταξινομή κάθε λογής φυτά και, στο τέλος, νά τὰ καταγράφη όλα αυτά λεπτομερῶς στο σημειωματάριό του. «Θά μοῦ τὸ πεθάνη το παιδί!», φώναζε ή θεία του, όταν πληροφρήθηκε τον τρόπο της ζωής του.

Ωστόσο, ο Άντουάν όχι μόνο δεν πέθανε, αλλά δταν έγύρισε στο Παρίσι έλαμπε από υγεία και ήταν γεμίτος αίσιοδοξία κι' αυτοπεποίθηση. Σε λίγο ύπέβαλε ύποψηφιότητα για άκαδημαϊκός κι' έγινε δεκτός, πράγμα που προκάλεσε κατάπληξη και στον ίδιον ακόμη, γιατί ήταν μόλις 25 χρονῶν.

Η τιμή που τοῦ έγινε με την εκλογή του ήταν τεράστια. Άλλά κι' οι ύποχρεώσεις που ανέλαμβανε, ήταν πολύ μεγάλες για έναν τόσο νεαρόν έπιστήμονα. Τοῦ άνετέθη νά κάνη είτε μόνος του, είτε σε συν-

εργασία με άλλους συναδέλφους, διάφορες επιστημονικές εργασίες για πάμπολλα θεωρητικά ή πρακτικά ζητήματα: για το ζωικό μαγνητισμό — που ήταν τότε πολύ της μόδας — για τα ειδικά βάρη, τη νοθεία του μηλίτη, την ύδρευση του Παρισιού, την επεξεργασία της θεωρίας των χρωμάτων, την εξαγωγή λαδιού από τους σπόρους του λάχανου, τη βιομηχανία του αμύλου, την απόσταξη του φωσφόρου, τον καθαρισμό του νίτρου, την αποθήκευση πόσιμου νερού στα πλοία, τον καθαρισμό των λεκέδων των υφασμάτων, την παραγωγή χρυσού από την στάχτη (που πιστευότο τότε ως δυνατή), τη μετατροπή της τύρφης σε πετροκάρβουνο, την αναπνοή των εντόμων το σκούριασμα των σιδηρών αντικειμένων κι' ένα πλήθος ακόμη ζητημάτων που ήταν φλέγοντος ενδιαφέροντος για κείνην την εποχή.

Ένας άλλος, φορτωμένος με τόσες δουλειές, θάπρεπε να δουλεύει μέρα - νύχτα. Μολαταύτα ο Λαβουαζιέ όχι μόνο τάβγαζε πέρα, αλλά διέθετε καιρό και γι' άλλες δουλειές. Έτσι μπήκε σε μιάν εταιρία που είχε αναλάβει να μαζεύει από τους αγρότες τους φόρους, δίνοντας στο κράτος ένα προκαθορισμένο ποσό. Η εταιρία αυτή δεν είχε ποτέ φόβο να ζημιωθεί, γιατί από τους αγρότες, εκείνον τον καιρό, οι φοροπλήρεις δεν έπαιρναν μονάχα εκείνα που όφειλαν κανονικά να πληρώσουν, αλλά τους έγδερναν κυριολεκτικά, παίρνοντας όσα ήθελαν. Ο Λαβουαζιέ μπήκε στην εταιρία με τη δικαιολογία ότι θέλει να αξιολογήσει τα εισοδήματά του για να μπορέσει να κάνει άνετως πειράματα. Πραγματικά, όμως, με τη συμμετοχή του στην εταιρία των φόρων, απέκτησε τεράστια περιουσία, που αντιπροσώπευε τον ιδρώτα και τον μόχθο εκατοντάδων χιλιάδων εξαθλιωμένων και πεινασμένων αγροτών και που δεν του βγήκε σε καλό, γιατί αργότερα, όταν έγινε η Γαλλική επανάσταση, του κόψαν το κεφάλι.

Ως Άκαδημαϊκός και μέλος της εταιρίας των φόρων, ο Λαβουαζιέ παντρεύτηκε την κόρη του στρατηγού Πώλζ και πέτυχε να διοριστεί και Διευθυντής του Πυριτιδοποιείου. Η τριπλή αυτή δουλειά του δεν τον εμπόδιζε να κάνει και πειράματα. Είχε εγκαταστήσει στο πυριτιδοποιείο ένα αξιόλογο εργαστήριο και αφιέρωνε έξη ώρες την ημέρα στην εκτέλεση πειραμάτων και την διεξαγωγή έρευνών. Εκεί δεχόταν τους σοφούς και τους εξέχοντες επιστήμονες της εποχής του, τον Φραγκλίν, τον Πρίσλεϋ, τον Γιούγκ, τον Βάτ και πολλούς άλλους κι' αντήλλασαν απόψεις.

Το εργαστήριο ήταν εφοδιασμένο με τα καλύτερα όργανα και τις πιο τέλειες συσκευές της εποχής του, έπροσλάμβανε δε δροχούς του σ' αυτό τους πιο προικισμένους — αλλά και τους πιο φτωχούς — νεαρούς επιστήμονες. Και μέσα σ' αυτό, που η συντήρησή του ήταν πολύ δαπανηρή, μπήκαν εν μέρει τα θεμέλια της νεώτερης χημείας που επρόκειτο να προσδέσει και να προκαλέσει αληθινή επανάσταση στον Κόσμο. Μέσα στο εργαστήριο του Λαβουαζιέ προέκυψε από το χάος της αλχημείας, ή χημείας σαν επιστήμη.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι ένα μεγάλο μέρος της δόξας του Λαβουαζιέ ανήκει στους άφαντες συνεργά-

τες του. Όσοι ούτε το ταλέντο του ως έρευνητού, ούτε ή αξία της διανοίας του μπορούν να αμφισβητηθούν.

Τότε που άρχισε ο Λαβουαζιέ τα πειράματά του ή χημεία ήταν απλώς ένα παρακλάδι της φαρμακολογίας. Οι μέθοδοι που εφαρμόζαν οι τότε χημικοί κάθε άλλο παρά σαν επιστημονικές μπορούσαν να χαρακτηριστούν, τα δέ συμπεράσματά τους ήταν πολλές φορές πραγματικώς κωμικά. Επί παραδείγματι, ο Γιόχαν Βάν Χέλμοντ καλλιεργώντας ένα φυτό μέσα σε σκέτο νερό, και βλέποντας ότι έσχηματίσε ξυλώδη ιστό, έβγαλε το συμπέρασμα ότι το νερό μετασχηματίζεται σε ξύλο. Έστερα, καίγοντας ένα ξύλο, παρατήρησε ότι βγαίνει ένα θερμό αέριο (το περίφημο «φλογιστόν») και απομένει στάχτη, άρα το ξύλο μετασχηματίζεται σε στάχτη. Συνεπώς το νερό, το ξύλο και ή στάχτη είναι το ίδιο στοιχείο με διάφορες μορφές ανάλογα με το «φλογιστόν» που περιέχουν. Άλλοι ύποστηριζαν ότι το νερό μπορεί να μετατραπεί σε χλώμα. Γιατί βράζοντας μέχρι τελείας εξατμίσεως νερό, παρατηρούσαν ότι απέμενε στο δοχείο ένα χωματωειδές κατακάθι.

Ο Λαβουαζιέ από τότε που δούλευε με τον Γκετάρ είχε εξοικειωθεί στις αναλύσεις του νερού και πειραματιζόμενος όπως οι άλλοι με την εξατμίση καθαρού νερού, ανέκαλυψε ότι το κατακάθι που άνευρίσκατο στα δοχεία ήταν απλώς προϊόν αποσάθρωσεως των ατελών τότε βραστήρων, το απέδειξε δε ζυγίζοντας τον λέβητα πρό και μετά το βρασμό, όποτε απέδειχθη ότι ο λέβης ήταν ελαφρότερος κατά το βάρος του ιζήματος που άνευρέθη.

Η εισαγωγή του ζυγού στη χημεία και ή παραδοχή της αληθείας του αξιώματος της αφθαρσίας της ύλης των αρχαίων («μηδέν εκ του μηδενός γίνεσθαι και μηδέν εις το μηδέν φθείρεσθαι») ήταν χωρίς αμφιβολία ή μεγαλύτερη συμβολή του Λαβουαζιέ στη χημεία, γιατί της έδωσε μιάν αλάνθαστη μέθοδο δασάνου και ένα άτράνταχτο θεμέλιο.

Εάν σε κάθε χημική μεταβολή διεπιστούτο με τον ζυγό διαφορά βάρους μεταξύ των αρχικών συστατικών και της ουσίας που παρήχθη, αυτό δεν έσήμαινε ότι έχάθη ένα μέρος της ύλης, αλλά ότι διέφυγε κάποιο αέριο που είχε ένα ώρισμένο βάρος. Έτσι έλήφθη φροντίδα συλλογής αυτού του αερίου, που ζυγίστηκε και επιβεβαίωσε το δάσιμο του αξιώματος της αφθαρσίας της ύλης.

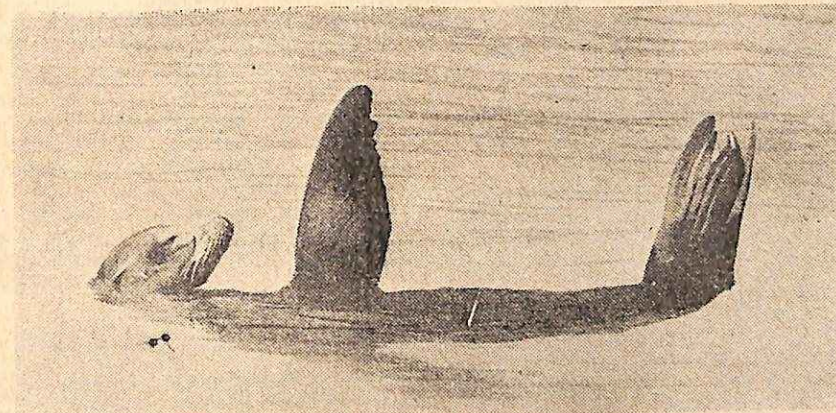
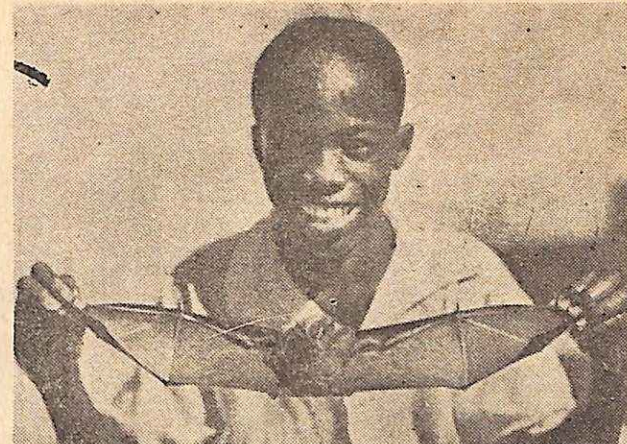
Από την στιγμή αυτή ή θεωρία του «φλογιστού» και άλλες αληθοφανείς — λόγω πλημμελούς εκτελέσεως των πειραμάτων — θεωρίες έχασαν κάθε βάθος κι' εξαφανίστηκαν δίνοντας τη θέση τους στις αυστηρά επιστημονικές θεωρίες που άνήγαγαν τη χημεία στη σημερινή της σπουδαιότητα.

Ο Λαβουαζιέ έχει επί πλέον στο ενεργητικό του τον καθορισμό των ιδιοτήτων ώρισμένων χημικών στοιχείων καθώς και την εγκαινίαση νέου λεξιλογίου των χημικών όρων. Το 1789 έδημοσίευσε ένα σύγγραμμά του με τίτλο «στοιχειώδης πραγματεία της Χημείας» όπου εξέθετε τα συμπεράσματά των έρευ-

ΛΙΓΑ ΑΠ' ΟΛΑ

Ρωτιόμαστε γιατί άνεθάρρησε ο φασισμός. Διαβάστε το παρακάτω:

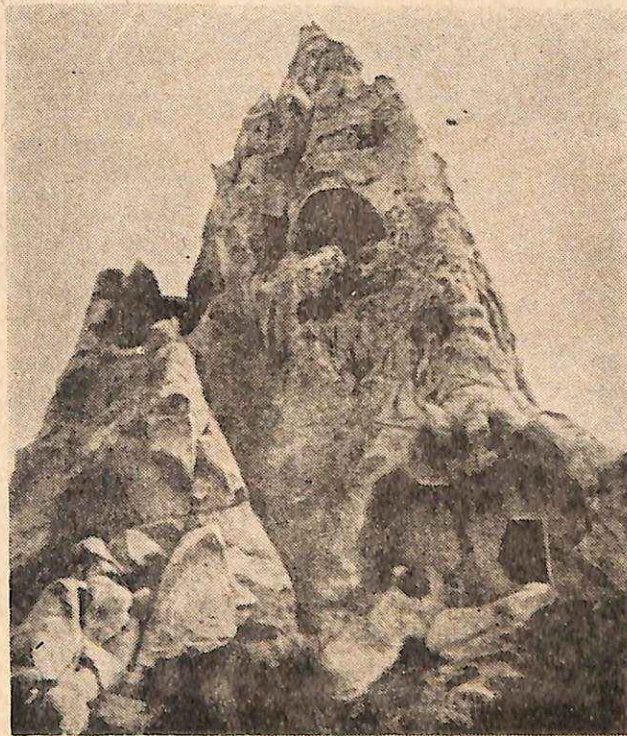
Βραβείο από την Έταιρία 'Ιστορικής Έρευνας της Δυτικής Γερμανίας έλαβε κατ' αὐτάς το βιβλίο του 'Αμερικανού 'Ιστορικού Ντ. Χόγκαν «Έπιβεβλημένος Πόλεμος», με το όποιον επιχειρείται να δικαιολογηθεί για τον έλεθρο που εξαπέλυσε σ' όλη τη γή και για τα ανήκουστα και άπάνθρωπα έγκλήματά του ο μεγαλύτερος έγκληματίας του αιώνα μας, το κτήνος που άκουγε στο μισητό όνομα, «Χίτλερ». Γίνεται να υπάρχουν τόσο άσυνείδητοι και πεπωρωμένοι άνθρωποι, ώστε να δίνουν φτερά στην πιο έπαίσχυντη και έγκληματική φατρία;

Η μεγάλη νυχτερίδα των τροπικών που λέγεται «δάμπιρος» (= βρυκόλακας), γιατί σύμφωνα με τους θρύλους (που έπιστεύοντο σαν αλήθειες) σχίζει τη φλέβα του λαιμού των κοιμωμένων θυμάτων του (ανθρώπων και ζώων) και ρουφάει το αίμα τους προκαλώντας το θάνατό τους. Όστόσο πρόκειται περί άκάκου καρποφάγου ζώου, που άδικα του κόλλησαν αυτό το φοβερό όνομα. Υπάρχουν άλλες, μικρότερες, νυχτερίδες που «γρατζουνούν» τα ζώα και γλύφουν το αίμα, αλλά ποτέ δεν προκαλούν θανατηφόρες αιμορραγίες. Πάντως είναι επίφοδες γιατί είναι φορείς άσθενείων.

Ένα θηλυ άτομο του περίεργου κήτους που φέρει το όνομα θαλάσσιος λέων και ανήκει στην οικογένεια της φώκης.

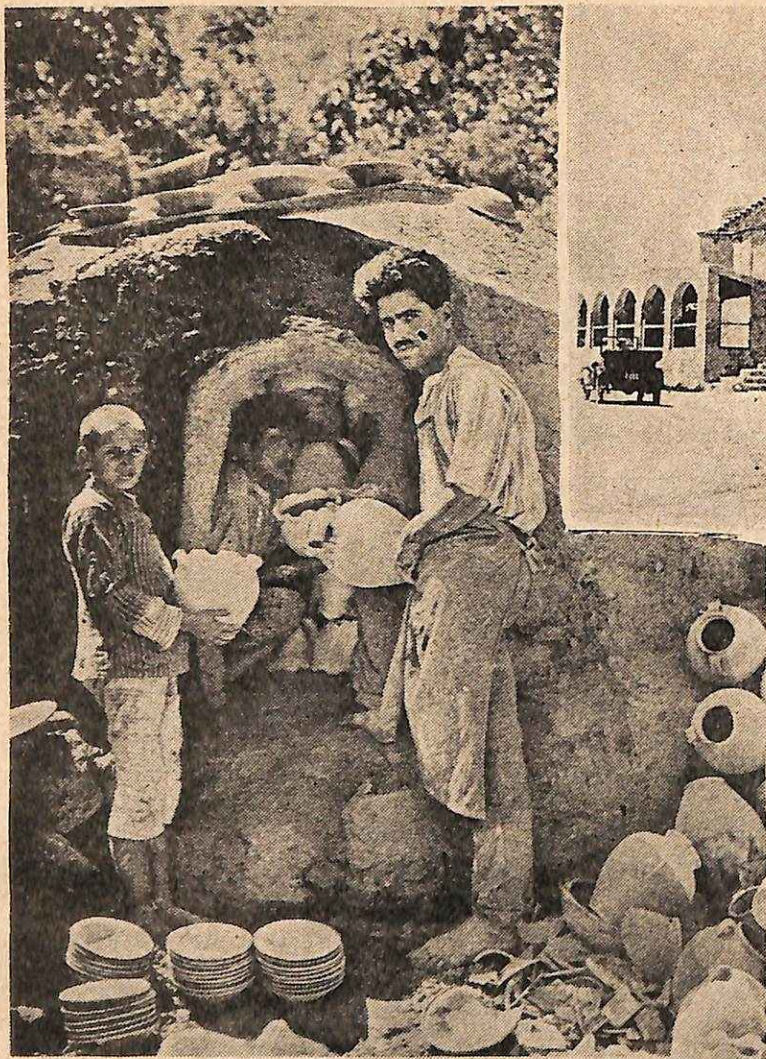
Πρωτοχριστιανικός ναός στην Καπαδοκία λαξευμένος μέσα στο βράχο. Ανάγεται στην εποχή των Σελτζούκων και είναι σήμερα ένα «άξιοθέατον».

νών και των πειραμάτων του, το όποιον άπετέλεσε σταθμό στην ιστορία της χημείας.

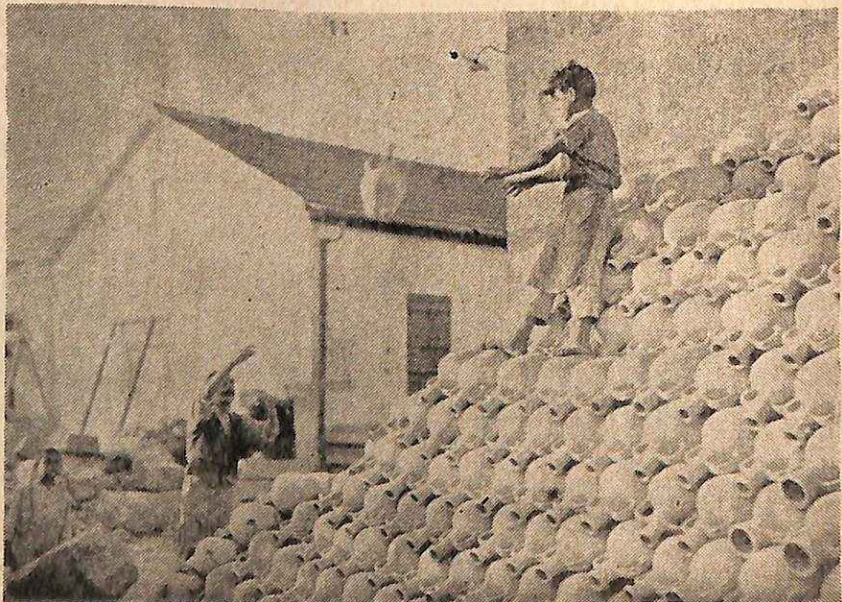
Οι αλχημιστές τον έθεώρησαν επικίνδυνο αντίπαλο των απόψεών τους, που τις πίστευαν και τις έκηρυτταν με φανατισμό και τον ύδριζαν ή τον εірωνευόντουσαν, αλλά ο επιστημονικός κόσμος έτάχθη σύντομα με το μέρος του.

Ο Λαβουαζιέ, που είχε γίνει μισητός στο λαό από την ιδιότητά του ως μέλους της εταιρίας των φόρων, μετά την έκρηξη της Γαλλικής επανάστασεως πέρασε από δίκη, κατεδικάσθη εις θάνατον και εκαρτομήθη τον Μάιο του 1794.

ΕΙΚΟΝΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

↑ Τοπίο στο δρόμο 'Αρμoxώστου — Ριζοκάρπασου. 'Η περιοχή αυτή που είναι γεμάτη από 'Ελληνικά και 'Ελληνοχριστιανικά μνημεία, είναι άκριβώς εκείνη που διεκδικούν οι Τούρκοι! 'Ω! της θρασύτητος!

'Η άγγειοπλαστική στα χέρια των 'Ελλήνων της Κύπρου έχει συνεχή ιστορίαν που ξεπερνά τα 3.000 χρόνια. 'Αξιοθαύμαστη είναι ή μαεστρία του νεαρού αυτού, που, πατώντας άπάνω σε σωρό σταμνιά, χωρίς να τ'απάξει, άρπάζει στον άέρα και «ντανιάζει» αυτά που του πέτουν. Καί ή τοποθέτησις γίνεται με μαθηματικήν μεθοδικότητα και άκρίβειαν.

ΚΑΤΙ ΠΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΙ ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΓΡΟΤΗ

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΧΛΩΡΟΦΥΛΛΗΣ

Το φυτό είναι το χημείο της φύσεως, όπου παράγονται τροφές και οξυγόνο

"Αν εξαιρέσουμε το νερό και το άλάτι, καμμιάν άλλη ουσία δεν προσλαμβάνει ο οργανισμός του ανθρώπου κατ' ευθείαν από τη φύση. Το ίδιο άλλωστε συμβαίνει και με όλα τα ζώα καθώς και με μερικά από τα φυτά, τα λεγόμενα παρσίτα. Μόνο τα πράσινα φυτά έχουν την ικανότητα να προσλαμβάνουν ότι τους χρειάζεται κατ' ευθείαν από το βασίλειο των άνοργάνων.

Τα φυτά συνεπώς είναι οι τροφοδότες όλων των άλλων έμβιων όντων και χωρίς αυτά ή ζωή με τη μορφή που την ξαίρουμε θάταν αδύνατη.

'Η ικανότης αυτή των φυτών λέγεται φωτοσύνθεσις και οφείλεται στη χλωροφύλλη, μία πράσινη ουσία που περιέχεται στα φύλλα των φυτών και τους δίνει το χαρακτηριστικό πράσινο χρώμα τους. 'Η χλωροφύλλη έχει την ιδιότητα να συνθέτει με τη βοήθεια των ήλιακών ακτίνων υ δ α τ ά ν θ ρ α κ ε ς από το οξυγόνο του νερού και το διοξείδιο του άνθρακος της άτμοσφάιρας έλευθερώνοντας οξυγόνο. 'Εκτελεί δηλ. δυό λειτουργίες που αποτελούν βασική προϋπόθεση τς ύπαρξεως των ζώων: Παρασκευάζει το βασικώτερο υλικό για τη θρέψη των και το απαραίτητο οξυγόνο για την άναπνοή των.

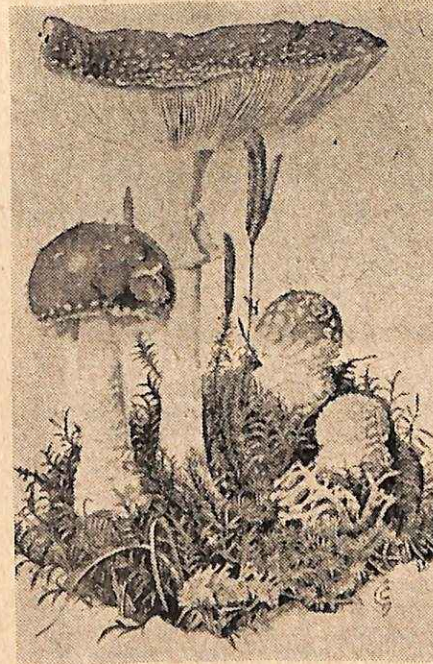
Το έλεύθερο οξυγόνο, που είναι τόσο άφθονο στον άέρα που μ'ας περιβάλλει, προέρχεται όλο από τα φυτά. Κι' αν ύποθεθεί ότι κάποτε θά σταματήσουν παράγοντας οξυγόνο τα φυτά, όλο το άπόθεμα του έλευθέρου οξυγόνου θά καταναλωθή ταχύτατα και όλα τα ζωντανά όντα θά πεθάνουν από άσφυξία.

Το φαινόμενο της φωτοσύνθεσεως είναι άκμή άνεξιχνίαστο στις λεπτομέρειές του από την επιστήμη μολονότι από αυτήν εξαρτάται κατά κύριο λόγον ο άνεφοδιασμός της ανθρωπότητος εις τρόφιμα. 'Αλλά και τα κλασσικά καύσιμα τα όποια αποτελούν την βάση της βιομηχανίας και του τεχνικού έν γένει πολιτισμού, προΐοντα της φωτοσύνθεσεως είναι. Ούτε γαιάνθρακες, ούτε πετρέλαια, ούτε καύσιμα άέρια θά είχαμε αν από εκατομμυρίων έτών δεν έφρόντιζεν ή λειτουργία της φωτοσύνθεσεως να παρασκευάσει γιγαντιαία άποθέματα που κομψονται στα έγκατα της γής. Καί το κάπως άνησιχαστιζόν είναι ότι τα άποθέματα αυτά με την έντατική έκμετάλλευσιν που γίνεται σήμερα κάποτε θά εξαντληθούν, γιατί δεν ανανεώνονται. Γενικά ο άνθρωπος σήμερα πέρνει, και καταναλίσκει σε βραχύ χρονικό διάστημα ό,τι ή φύση έχρειάστηκε πολύν καιρό να δημιουργήσει.

"Ας πάρουμε σαν παράδειγμα την περίπτωση του χαρτιού:

"Ένα δέντρο που χρειάστηκαν 50 - 60 χρόνια για να μεγαλώσει μετατρέπεται σήμερα, με τα νέα αυτόματα και ταχύτατα μηχανήματα, σε χαρτοπολτό, μέσα σε λίγες ώρες. Οι άνάγκες σε χαρτί με τη διάδοση της παιδείας, του τύπου κ. λ.π. είναι ζωτικώτατη και έπιτακτική και κάθε μέρα δάση όλόκληρα μετατρέπονται σε χαρτί. 'Αλλά και οι άνάγκες του ανθρώπου σε δομική ξυλεία ή ξυλεία έπιπλοποιίας, συνεχώς αύξάνονται παρά την άνάπτυξη των πλαστικών υλών και του μετάλλου.

"Ετσι οι δασομένες εκτάσεις όλο και

Φυτά χωρίς χλωροφύλλη (άμανίται). Δεν μπορούν να άφομοιώσουν άνόργανες ουσίες και ζούν ως παρσίτα.

λιγοστεύουν κι' αν δε βρεθεί τρόπος να συμβαδίση ή κατανάλωσις με την παραγωγή κάποτε θά φτάσουν σε κρίσιμο σημείο.

Γιαυτό το ζήτημα της φωτοσύνθεσεως μελετάται έντατικά με την προοπτική να παρασκευασθ ή μία ουσία άνάλογη προς τη χλωροφύλλη, που να μπορεί να κάνει φωτοσύνθεση όχι πιά στο φυτικό κύτταρο αλλά στο έργοστάσιο, ελπίζεται

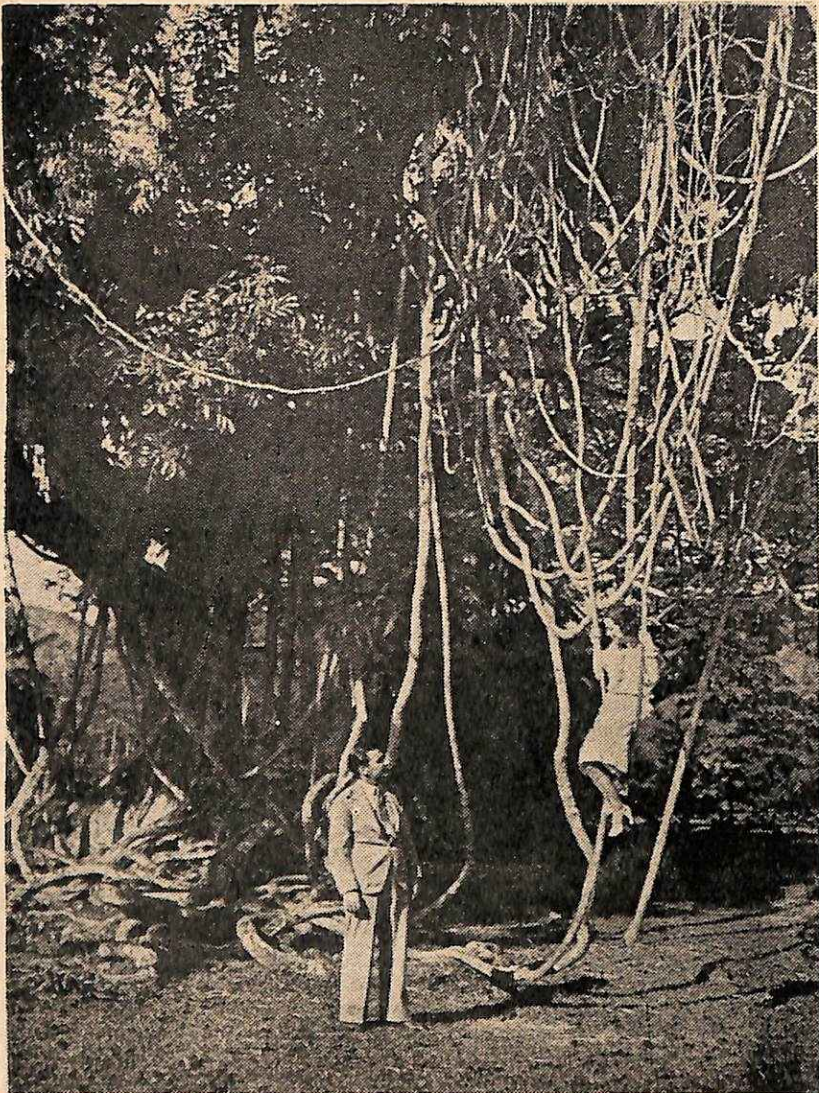
δε ότι αυτό δεν είναι άκατόρθωτο, πάντως όμως ο κόσμος θά εξαρτάται για πολύν καιρό ακόμα από τη χλωροφύλλη.

"Ετσι γίνονται παράλληλα και πειράματα και προσπάθειες να βελτιωθούν οι άποδόσεις που έπιτυγχάνονται σήμερα από τις καλλιέργειες, γιατί και τα πό άποδοτικά φυτά παρουσιάζουν πολύν μειωμένη παραγωγή άπέναντι σε ότι θεωρητικώς μπορούσε να ληφθεί εάν ή έκμετάλλευσις της φωτοσύνθεσεως είτανε πλήρης.

Παράλληλα γίνονται προσπάθειες δημιουργίας ταχυνάων δέντρων για τη χαρτοποιία για να μη γίνεται σπατάλη ξυλείας άνωτέρας ποιότητος για παρασκευή χαρτου. Καί ή βοτανική έχει σημειώσει μεγάλες προόδους σ' αυτόν τον τομέα σήμερα δε καλλιεργούνται πολλά ταχυνάωξη δέντρα. Το ζήτημα της άντιμετασσεως των άναγκών σε κυτταρίνη για τη χαρτοποιία βρήκε μία έξαιρετική λύση στη Ρουμανία έδώ και μερικά χρόνια. 'Εκεί, άπάνω σε νησίδες του Δουνάβειος φυτρώνουν καλάμια του είδους κάλαμος ο γιγάντιος, σε έξαιρετική άφθονία. Τα καλάμια αυτά είναι έτήσια, μπορούν δηλ. να παρέχουν έσοδεία κάθε χρόνο, διά θερισμού χωρίς να έχουν άνάγκη σποράς γιατί οι κόνδυλοι των ριζών παράχουν νέους βλαστούς στη θέση των θερισμένων. 'Εχρειάστηκε να κατασκευαστούν ειδικές θεριστικές μηχανές προσαρμοσμένες στην ιδιότυπη εμφάνιση του εδάφους, από δε τα συγκομιζόμενα καλάμια παράγεται κυτταρίνη που όχι μόνο καλύπτει τις άνάγκες της χώρας αλλά γίνεται και άρκετά σημαντική έξαγωγή της. 'Από τα φύλλα των καλάμιων κατασκευάζονται διά συνενώσεις των με κάποιο συνενκτικό υλικό, σανίδες ποικίλων χρήσεων.

Αυτό είναι ένα παράδειγμα λογικής έκμεταλλεύσεως του φαινομένου της φωτοσύνθεσεως όπου τα έτήσια προΐοντα της καλύπτουν τις έτήσιες άνάγκες χωρίς να προκύπτει έλλειμα εις βάρος της φύσεως όπως π.χ. γίνεται στην περίπτωση της ύλοτομήσεως δασών—και μάλιστα της ληστρικής—όπου ο άνθρωπος άφαιρεί και καταναλίσκει πολύν περισσότερα από όσα παράγει ή φύσις.

"Ετσι μοιραώς ή ανθρωπότης θά στραφή στην καλλιέργειο ειδών όσο το δυνατόν περισσότερων βραχυβίων για να μπορέσει να έκμεταλλευθ ή κατά τον καλύτερο προσιτό τρόπο τη φωτοσύνθεση, που σήμερα άποδίδει μόλις το ένα έκαστοστό των όσων θά μπορούσε να άποδόση. 'Ανάμεσα σ' αυτά τα βραχύβια φυ-

Ἄνω δένδρον, τὸ περίεργότατο φυτό τῆς Μαλαισίας, τυλίγει γύρω ἀπὸ κάποιο δέντρο τοὺς ἀπείρους καὶ μακρότατους φιδόμορφους κλώνους του, σχηματίζοντας αὐτὰ τὰ παράξενα σχήματα πού μοιάζουνε μὲ μπλεγμένα σχοινιά.

Ἐνα μικρὸ εὐθυμογράφημα ΤΟ ΑΥΤΟΜΑΤΟ

τοῦ Ἀλφὸνς Ἀλλαι

Ὁ κ. Ντυπὸν εἵτανε καταστηματάρχης. Καὶ φυσικὰ δὲν εἶναι μικρὸ πρᾶγμα νᾶσαι καταστηματάρχης στὸ Παρίσι! Ἐνα κατάστημα δὲ ἰκὸς οὐ εἶναι μεγάλη δουλειά. Μόνο πού οἱ πόρτες... Οἱ πόρτες, θάπρεπε νὰ κλείνουν αὐτομάτως. Θᾶκανε πολὺ μεγαλύτερη ἐντύπωση. Εὐτυχῶς πού ἔχουν ἐφευρεθῇ τόσα καὶ τόσα μηχανήματα γι' αὐτὸν τὸ σκοπὸ. Κι' ὁ κ. Ντυπὸν ἀπεφάσισε νὰ προμηθευθῇ τὸ συντομώτερο ἕνα τέτοιο γιὰ τὶς πόρτες τοῦ καταστήματός του. Χωρὶς νὰ χάσει καιρὸ πάει σ' ἕνα κατάστημα σιδηρικῶν.

— Καλημέρα σας.

— Καλημέρα. Τί ἐπιθυμεῖτε παρακαλῶ;

— Ἦθελα νὰ προμηθευθῶ ἕνα μηχανήμα ἀπ' αὐτὰ πού προσαρμόζονται στὶς πόρτες καὶ κλείνουν μόνες τους.

— Κατάλαβα. Θέλετε ἕνα μηχανήμα αὐτομάτου κλεισίματος θυρῶν.

— Ἀκριβῶς. Ἦθελα μόνο νὰ μὴν εἶναι πολὺ ἀκριβό.

— Ξέρω, ξέρω. Ἐνα φθηνὸ μηχανήμα αὐτομάτου κλεισίματος θυρῶν.

— Καὶ εἰ δυνατόν ὅχι πολὺ πλοκο. Μὲ ἐννοήσατε;

— Πολὺ καλά. Θέλετε δηλαδὴ ἕνα ἀπλὸ καὶ φθηνὸ μηχανήμα αὐτομάτου κλεισίματος θυρῶν.

— Μάλιστα. Ὅχι ὅμως ἀπὸ κείνα πού κλείνουν τὴν πόρτα καὶ νομίζεις ὅτι γίνεται σεισμός...

— Σὰς ἐννοῶ. Θέλετε ἕνα ἀπλό, φθηνὸ καὶ ἀθόρυβο μηχανήμα αὐτομάτου κλεισίματος θυρῶν.

— Ναί, ἀλλὰ ὅχι καὶ νὰ κάνει δυὸ ὥρες νὰ κλείσει τὴν πόρτα.

— Δηλαδὴ, ἀν κατάλαβα καλά, θέλετε ἕνα ἀπλό, φθηνὸ, ἀθόρυβο καὶ ταχὺ μηχανήμα αὐτομάτου κλεισίματος θυρῶν.

— Μὲ καταλάβατε πολὺ καλά. Μόνο πού θὰ ἐπιθυμοῦσα νὰ μὴν εἶναι ἀπὸ κείνα πού χρειάζεται νὰ σπρώξει ἕνα βόδι γιὰ ν' ἀνοίξῃ ἢ πόρτα.

— Πολὺ σωστά!... Δηλαδὴ, γιὰ νὰ συνοψίσωμε: Θέλετε ἕνα ἀπλό, φθηνό, ἀθόρυβο, ταχὺ καὶ εὐχρηστο μηχανήμα αὐτομάτου κλεισίματος θυρῶν.

— Μπράβο. Αὐτὸ ἀκριβῶς θέλω.

— Λυπούμαι πολὺ, ἀλλὰ ἐδῶ πουλάμε μόνο πρόκες καὶ βίδες διαφόρων μεγεθῶν καί, συνεπῶς, δὲν μπορούμε νὰ σὰς ἐξυπηρετήσωμε!...

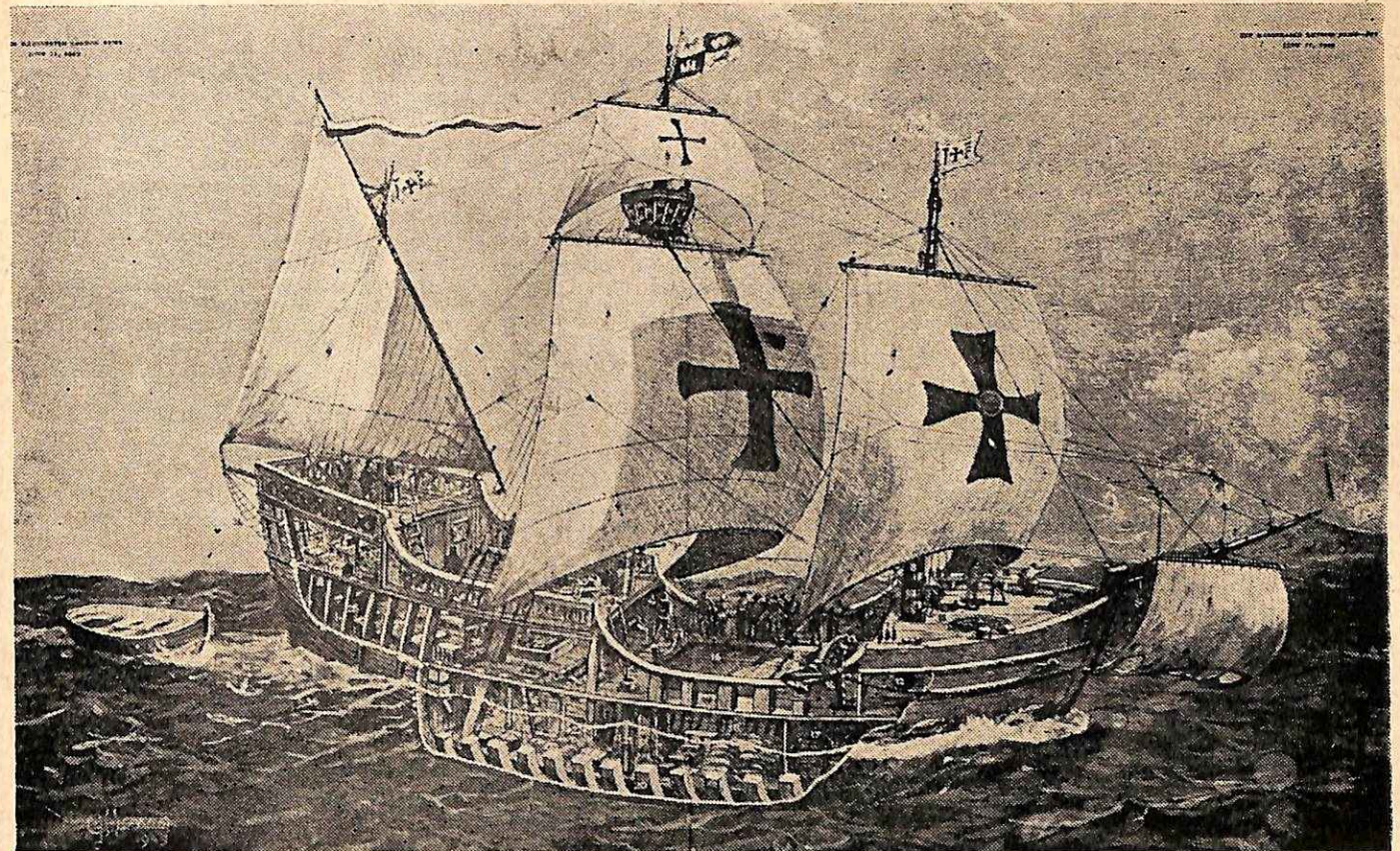
τὰ ἢ χλωρόελλη, ἕνα εἶδος φύκους τῶν γλυκίων ὑδάτων παρέχει ἀπὸ τοῦ παρόντος πολὺ καλὴς ὑποσχέσεις. Ἡ παραγωγή της σὲ ὑδατάνθρακες εἶναι καταπληκτική, μέχρι τοῦ σημείου νὰ γίνονται σκέψεις χρησιμοποίησεως στὰ διαστημόπλοια γιὰ νὰ ἀπορροφᾷ τὸ διοξείδιο τοῦ ἀνθρώπου τῆς ἀναπνοῆς τῶν ἀστροναυτῶν παρέχοντας ὀξυγόνο καὶ τροφή σ' αὐτούς.

Ἡ χρῆσις βελτιωμένου τύπου λιπασμάτων καὶ εὐρέως δικτύου ἀρδευτικῶν ἔργων θὰ προσθέσῃ πολλὰ στὴν παραγωγή, μελετᾶται δὲ καὶ ἡ ἐκχέρσωση καὶ καλλιέργεια μὲ ἐναιμία φυτὰ (ἢ ἄλλα πὺδ βραχυβία) τῶν τεραστίων ἐκτάσεων πού καλύπτουν τὰ τροπικὰ δάση τῶν ὁπῶν ἡ εὐφορία καὶ ἡ ἐπάρακεια σὲ νερὸ εἶναι ἀδιαφιλονίκητες.

Γενικὰ ἡ πλήρης κατανόησις τοῦ φαινομένου τῆς φωτοσυνθέσεως καὶ ἡ ὅσο τὸ δυνατόν καλύτερη ἐκμετάλλευσή της μπορεῖ νὰ προσφέρει ἀσφαλῶς στὸν ἀνθρώπο πλήρη ἐπάρακεια σὲ τροφίμα καὶ

ὕλη. Ἀλλὰ σὰ μιά ἀναγκαία προϋπόθεση τῆς εφαρμογῆς ἐνὸς τέτοιου παγκοσμίου κλίματος σχεδίου ἀπαιτοῦνται διεθνεῖς συνθήκες καὶ διεθνῆς συνεργασία. Ἀπαιτεῖται δηλαδὴ διαρκὴς μόνιμη καὶ ἀδιάτακτη εἰρήνη, καὶ διάθεσις μέρους τῶν κεφαλαίων πού σήμερα σπαταλοῦνται γιὰ παράφρονες ἐξοπλισμοὺς γιὰ τὴν προώθηση τοῦ σχεδίου αὐτοῦ τὴν ἐπέκταση καὶ βελτίωση τῶν καλλιεργειῶν, τὴ δημιουργία γιγάντιου συστήματος ἀρδύσεων μὲ ἐργοστάσια ἀφαλάτωσης τοῦ θαλασσίου ὕδατος γιὰ τὰ ἄνυδρα μέρη.

Μὲ δυὸ λόγια δηλαδὴ ἡ ἐξασφάλισις τροφίμων, ἀνέσεως καὶ υγείας γιὰ τοὺς ἀνθρώπους περιχέεται μονάχα σὲ μιά λέξη: σὴ λέξη ΕΙΡΗΝΗ καὶ αὐτὸ εἶναι τόσο σωστὸ καὶ τόσο ἀνταπόδεικτο, ὥστε νὰ διερωτᾶται ὁ κάθε μέσος ἀνθρώπος πῶς ὑπάρχουν παράφρονες πού δὲν τὸ βλέπουν καὶ δὲν τὸ κατανοοῦν καὶ προτιμοῦν ἀντ' αὐτοῦ τὴν ὁμαδικὴν αὐτοκτονίαν ἐνὸς πυρηνικοῦ ὀλέθρου.

Τὸ πρῶτο πλοῖο πού διέσχισε τὸν Ἀτλαντικὸ: Ἡ καρβέλλα «Σάντα Μαρία» τοῦ Κολόμβου ἐκτοπίσματος 218 τόννων (ἀναπαράστασις).

Α Τ Λ Α Ν Τ Ι Σ

Η ΗΠΕΙΡΟΣ ΠΟΥ ΚΑΤΕΠΟΝΤΙΣΘΗ ΣΤΟΝ ΑΤΛΑΝΤΙΚΟ ΠΡΙΝ ΑΠΟ 12.000 ΧΡΟΝΙΑ

Σ' ἕναν πλατωνικὸ διάλογο, τὸν Κριτία, πού μόνο τὰ πρῶτα του κεφάλαια διασώθηκαν, γίνεται λόγος γιὰ μιὰν ἡπειρο πού ἔκειτο πέραν τῶν Ἡρακλείων Στιλῶν, δηλ. τοῦ Γιβραλτάρ ἢ ὁποῖα κάποτε κατεποντίσθη χωρὶς νὰ μείνῃ οὐτε ἴχνος της. Ἡ ἡπειρος αὕτη ἦταν ἡ θηλυκὴ Ἀτλαντὶς πού ἔδωσε τ' ὄνομά της στὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανὸ πού τὴν ἐκάλυψε.

Οἱ πληροφορίες γιὰ τὴν Ἀτλαντίδα πού περιέχονται στὸν Κριτία ἐδόθησαν στὸ Σόλωνα ἀπὸ ἕναν Αἰγύπτιο ἱερέα τῆς Ἰσιδος, ὅταν ὁ σοφὸς Ἀθηναῖος νομοθέτης εἶχε ἐπισκεφθῇ τὴν ἀρχαία πόλη τῆς Αἰγύπτου πού ἐλέγετο Σαῖς καὶ ἡ ὁποία ἐπιστεῦετο ὅτι ἦταν παλαιότατη ἀποικία τῶν Ἀθηναίων.

Ὁ Αἰγύπτιος ἱερέας λέει στὸ Σόλωνα ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι ἔχουν τὸ χάρισμα νὰ

μένουν πάντοτε νέοι γιατί κατοικοῦν στὴν Ἀττική, τὴ χώρα πού εὐλόγησε ἡ Ἀθηνᾶ, ἀλλὰ δὲν ξοίρουν τὴν ἐνδοξη ἱστορία τους. Καὶ τοῦ ἀφηγεῖται ὅτι ἐντέα χιλιάδες χρόνια πρὸ τῆς ἐποχῆς τῶν οἱ Ἀθηναῖοι ἦταν οἱ μόνοι πού ἀντιμετώπισαν νικηφόρα τοὺς Ἀτλαντες πού εἶχαν ξεκινήσει ἀπὸ τὴν ἡπειρό τους γιὰ νὰ κατακτήσουν τὸν Κόσμο.

Ἡ Ἀτλαντὶς λοιπὸν, σύμφωνα μὲ τοὺς σχετικὸς θρύλους ἦταν μιὰ γιγαντιαία ἡπειρος, ἴση μὲ τὴν Εὐρώπη καὶ τὴν Ἀφρική μαζί. Τὴν εἶχε δημιουργήσει ὁ Ποσειδῶν γιὰ νὰ ἐγκαταστήσῃ ἐκεῖ τὴν ἀγαθὴν πόλιν του, καὶ γιὰ ἀσφάλεια τὴν εἶχε περιβάλλει μὲ τρεῖς λουρίδες στεριά, ἀνάμεσα στὶς ὁποῖες ὑπῆρχον τὰ φροι γεμάτες θάλασσα. Εἶταν λοιπὸν ἀπρόσιτη χώρα γιὰ κάθε ξένον.

Οἱ κάτοικοι τῆς χώρας αὐτῆς, οἱ Ἀτ-

λαντες, μὲ βασιλεῖς τοὺς ἡμιθεοὺς ἀπογόνους τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς θνητῆς συζύγου του, ἐπρόκειτο πολὺ σὲ τέχνες, σὲ ναντιλία καὶ σὲ ἐμπόριο. Ἦταν λεβεντόκορμοι, χαλκῶχορες καὶ ἐφημίζοντο σὰν φοβεροὶ πολεμιστές. Ἀλλὰ, περήφανοι γιὰ τὰ πλούτη τους καὶ γιὰ τὴ δύναμή τους. Ἀρχισαν κάποτε νὰ περὶφρονοῦν τοὺς θεοὺς, νὰ μὴν ὑπακούουν στοὺς θεοὺς νόμους καὶ ἔγιναν βίαιαι, σκληροὶ καὶ ἀδικοί. Κι' ἀκόμα, θέλησαν νὰ ὑποτάξουν ὅλη τὴ γῆ, ἀλλὰ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς νίκησαν καὶ ἀνέκοψαν τὴν κατακτητικὴ τους πορεία.

Ὁ Ζεὺς βλέποντας πῶς οἱ Ἀτλαντες ἐπήγαιναν ἀπὸ κακοῦ σὲ χειρότερο ἀποφάσισε νὰ ἀντιμετωπίσει μὲ οὐρικά μέτρα τὸ κακό, καὶ κάποιω φοβερῇ νύχτα

έβουλιαξε όλη την ήπειρο στά βάθη του 'Ατλαντικού 'Ωκεανού.

Αυτή ή αφήγησης, πού όπως είπαμε μένει ήμιτελής γιατί χάθηκε (ή δέν έγράφη) τό υπόλοιπο του έργου, ήλεκτρισε πολλών συγγραφέων τη φαντασία καί έδημιούργησε έναν σοβαρό πονοκέφαλο στους επιστήμονες.. Καί οι μόν συγγραφείς έχουν τό δικαίωμα νά χειρίζονται τό θέμα σύμφωνα με τις καλλιτεχνικές των έμπνεύσεις, οι επιστήμονες όμως είναι υποχρεωμένοι νά αναζητούν την αλήθεια.

Έτσι ό 'Ιούλιος Βέρν στό ταξίδι του «στα έγκατα της γής» βρίσκει έρείπια της 'Ατλαντίδος σέ μία κοιλότητα του έσωτερικού του πλανήτη, ενώ σέ άλλο του έργο, στις «είκοσι χιλιάδες λεύγες υπό τας θαλάσσας» ό πλοίαρχος Νέμος την ανακαλύπτει στά βάθη του 'Ατλαντικού. 'Ο Πιέρ Μπενονά πάλι, τοποθετεί την 'Ατλαντίδα στό κέντρο της Σαχάρας. Δέν έδουλίλαξε, λέει ή 'Ατλαντίς αλλά απεναντίας άνεδύθη καί αποτραβήχτηκε ή θάλασσα από γύρω της καί έμειναν οι άπέραντες άμυδάεις εκτάσεις πού τη χωρίζουν από τον υπόλοιπο κόσμο. Καί πλέκει μία συναρπαστική καί περιπετειώδη ιστορία με θέμα την 'Ατλαντίδα καί την πανέμορφη αλλά σκληρή βασίλισσά της την 'Αντινέα.

Γιά τους επιστήμονες τό ζήτημα τίθεται άλλως: 'Υπήρξε ή δέν υπήρξε ή 'Ατλαντίς; Κι' άν υπήρξε πού ακριβώς είτανε καί σέ πού μέρος πρέπει νά αναζητηθούν ίχνη της; Τό ζήτημα δέν είναι εύκολο νά λυθή γιατί όσο καί άν πρόκειται για μιάν ολόκληρη ήπειρο, ή έκταση του 'Ατλαντικού μέσα στά βάθη του όποιου πρέπει νά αναζητηθή είναι τεράστια καί τά χρόνια πού μας χωρίζουν από την πιθανολογούμενη καταστροφή της είναι τόσο πολλά πού ή πλήρης έξαράνσις ίχνων οικισμών λόγω καλύψεως από λάσπη του πυθμένου νά είναι δικαιολογημένη.

Έχουν ως τώρα οργανωθεί άποστολές έξερευνητικές άμπολλες, αλλά καμιά δέν άνέφερε ίχνη της 'Ατλαντίδος. 'Αλλά ενώ ή άνεύρεσις τέτοιων ίχνων θά ήταν άπόδειξη άδιάσειστη περί της ύπαρξώς της, ή μη άνεύρεση δέ σημαίνει άναγκάως ότι ή 'Ατλαντίς δέν υπήρξε.

Τό ψάξιμο του πυθός ολόκληρου όκεανού δέν είναι τόσο εύκολη δουλειά.

Έτσι οι γνώμες των επιστημόνων διαχάζονται, καί άλλοι υποστηρίζουν με φανατισμό ότι τά περί 'Ατλαντικού έχουν αληθινή βάση καί άλλοι λένε πως είναι άποκλήματα φαντασίας.

Έδώ είναι σκόπιμο νά παρατηρήσωμε ότι όλες γενικά οι πληροφορίες πού είναι έγκατεσπαρμένες στη μυθολογία μας άλλοτε έθεωρούντο συλλήβδην ως παραμύθια, αλλά από την εποχή του Σλήμον καί δώθε άρχισε νά αποδεικνύεται ότι δέν πρόκειται καθόλου περί μύθων αλλά περί ιστορικών γεγονότων πού είναι περιβεβλημένα με τό ένδυμα του θρύλου, άλλωστε ή καί έξογκωμένα

αλλά όποσδήποτε στό βάθος τους κρύβεται κάποια αλήθεια.

Οι άνασκαφές, ή επιστημονική μελέτη των εύρημάτων, ή συγκριτική έρευνα των κειμένων καί των παραδόσεων, μας παρέχουν κάθε μέρα καί περισσότερα τεκμήρια πού πείθουν ότι στη μυθολογία κρύβεται ή ιστορία των παρωχημένων έποχων καί ότι καμιά από τις πληροφορίες της δέν πρέπει νά άπορρίπτεται έξ των προτέρων.

Σύμφωνα με αυτήν την άποψη καί ό θρύλος περί 'Ατλαντίδος δέ μπορεί νά χαρακτηριστεί αμφίβοτα ως μύθος. Πολλά δέ περισσότερα πού κάποιες, άόριστες ίσως καί άσφαείς, ένδειξεις καθιστούν πολύ πιθανό τό ένδεχόμενο ότι κάποια υπήρξε στον 'Ατλαντικό μία έν τεταμένη στεριά.

Κάποιοι ίχθυολόγοι π.χ. άνεκάλυσαν ότι όρισμένα ψάρια των άνατολικών άμερικανικών παραλίων είναι όμοια με ψάρια των δυτικών παραλίων της Εύρώπης. Κι' επειδή δέν πρόκειται περί όκεανοπόρων ειδών, ή συγγένεια αυτή δέν έρμηνεύεται παρά με την ύπαρξη ένδιαμέσου ήπειρου πού έξέλιπε.

Έξ άλλου κάποιοι έρευνήτες του πυθός του 'Ατλαντικού ισχυρίζονται ότι άνεκάλυσαν μιάν όροσειρά στό βάθος του όκεανού, πού ένδέχεται νά άποτελεί τό λείψανο της καταποντισθείσης ήπερου.

'Αλλά εκτός από τις άμυδρότατες αυτές ένδείξεις έσχάτως έπροβλήθη καί μία θεωρητική ένδειξις μεγίστης σπουδαιότητος, πού βασίζεται στά άκόλουθα δεδομένα:

'Αν έξετάσει κανείς τά κλιματολογικά δεδομένα των δύο πλευρών του βορείου τμήματος του 'Ατλαντικού, θά άντιληφθεί ότι ενώ τό εύρωπαϊκό περιλαμβάνει χώρες με εύκρατο κλίμα μέχρι

ψηλά στη Σκανδιναβία, τό 'Αμερικάνικό κατέχεται από κατεψυγμένες περιοχές (όπως είναι οι εκτάσεις του Λαμπραντόρ κλπ.) πού βρίσκονται στό ίδιο γεωγραφικό πλάτος με τις εύκρατες της Εύρώπης καί συνεπώς θά έπρεπε θεωρητικώς νά έχουν τό ίδιο κλίμα.

Αυτή ή τόσο ούσιώδης διαφορά κλίματος άνάμεσα μέρη τόσο γεωγραφικά, έξηγείται με την ύπαρξη του Γκόλφ Στρήμ, του θερμού ρεύματος πού ξεκινώντας από τον κόλπο του Μεξικού, διασχίζει σαν ένας τεράστιος ποταμός τον 'Ατλαντικό καί περιλούει με τά θερμά του νερά τά παράλια της Εύρώπης χαρίζοντάς της τό εύκρατο κλίμα της. 'Αν έλλειπε τό Γκόλφ Στρήμ, λένε οι ειδικοί, ή Εύρώπη θάταν μιά άκατοίκητη παγωμένη πολιική έκταση. Κάποτε ή Εύρώπη είτανε πραγματικά μιά τέτοια έκταση. 'Αδιάσειστα τεκμήρια μας πείθουν ότι μέχρι τό 13-11 χιλιάδες πρδ Χριστού ή Εύρώπη έκαλύπτετο από παγετώνες.

Ποιά ήταν ή αίτια πού προκάλεσε την τήξη αυτών των πάγων πού σκέπαζαν την ήπειρό μας;

Η μόνη λογική έρμηνεία είναι ότι την τήξη αυτή την έπροκάλεσε τό Γκόλφ Στρήμ, πού προτήτερα δέν έφτανε ως την Εύρώπη, έξ αίτίας κάποιον έμποδιόν. Κι' επειδή ή τήξη των παγετώνων συμπέπει χρονικά περίπου με τη χρονολογία της καταποντίσεως της 'Ατλαντίδος όπως έκτίθεται στον Κριτία του Πλάτωνος, όρισμένοι επιστήμονες καταλήγουν στό συμπέρασμα ότι πράγματι υπήρχε ή 'Ατλαντίς καί έφραζε την πορεία του Γκόλφ Στρήμ, με συνέπεια νάναι ή Εύρώπη κατεψυγμένη χώρα. Κι' όταν συνέπεια κάποιον φοβερού σεισμού ή ήφαιστείου, ή 'Ατλαντίς κατεποντίσθη, τό

ΕΥΘΥΜΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΗΣ ΘΕΙΑΣ

ΤΟΥ Ζ. ΜΠΟΝΝΟΤ

Η δεκαπενθήμερη άδεία του είχε τελειώσει καί ό 'Αρμάνδος Λασσέ όρθιος στην παραλία με την θαλίτσα στό χέρι έρριχνε ένα θλέμμα μεγαχολικό στό ώραίο χωριό καί την μαγευτική παραλία πού θά άφινε. Την άλλη μέρα θάτανε πάλι στό γραφείο, κλεισμένος μέσα στους τέσσερους σκοτεινούς τοίχους μπροστά σ' ένα πελώριο σωρό πληκτικών διδλίων της έταιρίας πού δούλευε.

Οι σκέψεις του φυσικά αυτές δέν ήταν άπ' αυτές πού φέρνουν κέφι. Κι' ό Λασσέ ήταν έτοιμος σχεδόν νά δοκρύση όταν ένα ρωμαλέο χέρι τον χτύπησε στον ώμο.

Ήταν ένας φίλος του ψαράς ό μπάρμπα Γκιγιώμ.

—Λοιπόν ρώτησε ό γέρο ψαράς. Μας άφήνετε;

—Ναί είπε ό Λασσέ άναστενάζοντας, φεύγω στις τέσσερις.

—Καί λυπόσαστε άσφαλώς, αυτό δείχνετε.

—Χωράει συζήτηση; Για σκέψου μπάρμπα Γκιγιώμ. Δώδεκα μήνες δέν θά ξαναδώ αυτό τό ώραίο μέρος ως του χρόνου τέτοιο καιρό πού θά πάρω την άδεία μου.

—Καί τί σάς έμποδίζει νά ξαναρθήτε άφού τόσο σάς άρέσει;

—Μά δέν είμαι έλεύθερος. Έργάζομαι. Καί πόσο λαχταρώ νάρθω λίγες μέρες του χειμώνα όταν θά είναι τρικυμισμένος ό όκεανός! Θά ναι

Γκόλφ Στρήμ έπροχώρησε πρδς τά παράλια της Εύρώπης καί έπροκάλεσε την τήξη των πάγων.

Η θεωρία αυτή περιέχει μιά λογική τόσο στέρεη, πού την καθιστά πιθανότητα, όσο καί άν ή άπόδειξή της είναι πολύ δύσκολη.

Ένα ακόμη τεκμήριο πού προσεπιβεβαιώνει έμμεσα τη θεωρία αυτή είναι τό άναμφισβήτητο γεγονός ότι ή εύρωγενική επίδραση του Γκόλφ Στρήμ έπεκτείνεται συνεχώς βορειότερα. Μέρη άπό αυτά στην άλεια πρδ εκατό έτών λόγω των πάγων, σήμερα είναι προσιτά, καί ή μέση θερμοκρασία της Σκανδιναβίας συνεχώς άνέρχεται. Έάν όμως τό Γκόλφ Στρήμ έφραζε άνέκαθεν θά είχε πρδ πολλών χιλιετηρίδων φθάσει στό όριο των δυνατοτήτων καί τέτοια φανερά πρδός του πρδς βορράν θά ήτο άδικαιολόγητη.

Άρα τό Γκόλφ Στρήμ δέν έφραζε άνέκαθεν. Είναι φαινόμενο σχετικώς πρόσφατο. Κι' αυτό μόνο με την βόθση της 'Ατλαντίδος μπορεί νά έξηγηθώ.

άσφαλώς κάτι τό ύπέροχα όμορφο αλλά δυστυχώς ή έταιρία δέ μας δίνει περισσότερες από 15 μέρες άδεία κι' αυτές τό καλοκαίρι.

—Καλά δέν έχετε τό δικαίωμα ν' άρρωστήσετε καί νά πάρετε άδεία άναρρωτική;

—Ναί αλλά πρέπει νά τό πιστοποιήσώ ό γιατρός του διευθυντού μας. Χωρίς αυτό, ούτε μισή μέρα δέν μπορώ νά λείψω.

Ξαφνικά τό πρόσωπο του κ. Λασσέ πήρε χαρούμενο ύφος.

—Άκουσε σκέφτηκα ένα μέσο νά πετύχω κάτι... φυσικά άν θέλεις νά με βοηθήσεις.

—Εγώ; καί πώς; ρώτησε άπορώντας ό μπάρμπα Γκιγιώμ.

—Καί βέβαια έσύ φτάνει νά θέλεις.

—Πολύ εύχαρίστως μόνο νά μην είναι τίποτα δύσκολο.

—Μωρέ είναι παιχνιδάκι. Άκου. Τώρα τό χειμώνα όταν θά δής σημάδια ότι πρόκειται νά ξεσπάσει μεγάλη θύελλα θά τρέξεις στό τηλεγραφείο καί θά μου στείλεις ένα τηλεγράφημα, πού θά λες ότι μιά φανταστική θεία μου βρίσκεται σέ άγωνία καί ζητά τό ψευτοανηψιό της. Θά τό στείλεις στό γραφείο μου όδός Μπαίηκερ...

Η θαλίτσα μου θάναι έτοιμη θά πάρω τό πρώτο τραίνο καί θάρθω νά μείνω τρεις τέσσαρες μέρες, δηλαδή όσες χρειάζονται νά θάψω τη θεία μου κι' έτσι θά χαρώ τη χειμωνιάτικη θάλασσα. Κατάλαβες μπάρμπα Γκιγιώμ;

—Άν κατάλαβα λέει; Μά δέ θέλει δα καί μεγάλη έξυπνάδα. Άλλά για νάμαι πιδ σίγουρος βάστα νά τά σημειώσω τώρα πού τάχω στό μυαλό μου.

Κι' ό γέρο ψαράς έβγαλε ένα τεφτέρι καί βάζοντας κάθε τόσο τό μολύβι στό στόμα του έγραψε με προσοχή τις οδηγίες του Λασσέ.

—Έτσι λοιπόν μπορεί νά βασιστώ σέ σένα είπε ό Λασσέ.

—Θά γίνουν όλα στην έντέλεια όπως με θλέπεις καί σέ θλέπω μη νοιάζεσε καθόλου.

—Μπάρμπο μπάρμπα Γκιγιώμ, νά πάρε καί τούτα νά πιής στην ύγεία μου καί καλή άντάμωση.

—Καλό ταξίδι κύριε Λασσέ.

Στις τέσσερις ακριβώς ό κ. Λασσέ έφευγε με τό τραίνο για την πρωτεύουσα.

Οι μήνες περνούσαν ήρθε ό χειμώνας καί τά κρύα καί οι παγωνιές. Οι έφημερίδες άνέφεραν κάθε τόσο θύε-

λες καί τρικυμίες. 'Ο Λασσέ πετούσε άπ' τη χαρά του. Νά όπου νάναι θά φτάση τό τηλεγράφημα. Έν τώ μεταξύ όλη ή στάσις του άλλαξε. 'Ο άλλοτε ήρεμος καί μετρημένος ύπάλληλος ό σκυμένος πειθορικά πάνω στό λογιστικά διδλία, έγινε τώρα ένας άνθρωπος άνήσυχος πού κάθε τόσο πεταγώτανε, σαν καί νά περίμενε. Δέν μπορούσε νά σταθή ήρεμος ούτε στιγμή. Οι συνάδελφοί του ψυθιρίζανε μεταξύ τους, χαμογελώντας ειρωνικά.

—'Ο Λασσέ σίγουρα είναι έρωτευμένος.

Έπί τέλους ένα Γενναριάτικο μουντό πραινό έφτασε τό περιπόθητο τηλεγράφημα. Έφτασε αλλά μαζί του ήρθε καί ή καταστροφή για τό δυστυχισμένο λογιστή. Γιατί ό γέρο ψαράς άγαθος καί άπλός άνθρωπος χωρίς πονηριές, είχε πάρει κατά λέξι όσα του είπε ό κ. Λασσέ καί έτσι τό μοιραίο τηλεγράφημα έλεγε τά εξής:

«Φανταστική θεία εύρίσκεται δθθεν έν άγωνία, καί ζητεί ψευδοανηψιόν έλθην ένταύθα».

Ο κ. Λασσέ προσεβλήθη από άποπληξία γιατί κατά διαβολική σύμπτωση, τό τηλεγράφημα τό είχε άνοιξη κατά λάθος ό προϊστάμενός του διευθυντής.

~~~~~

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

—Ένας πάμπλουτος γέρος, αλλά τελείως κουφός, άγόρασε μιά μέρα ένα άκουστικό, τό πιό τέλειο πού υπήρχε. 'Υστερα από μερικές μέρες περνά από τό κατάστημα πού τό πήρε για νά τους πώ τό πόσο ίκανοποιημένος είναι.

—Άκούω, καταλαβαίνετε; Άκούω ακόμα καί τί λένε στό διπλανό δωμάτιο.

—Φαντάζομαι πόσο εύχαριστημένοι θά είναι οι δικοί σας, του λέει ό υπάλληλος.

—Χά, χά! Δέν τους είπα τίποτα για τό άκουστικό. Άλλά άλλαξα τέσσερις φορές την διαθήκη μου!

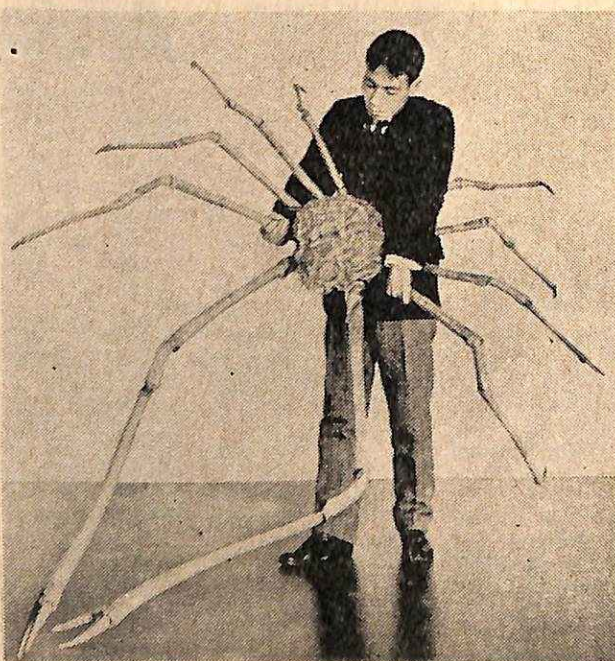
~~~~~

—Θέλω νά βάλω την προτομή ενός μεγάλου μουσικού στό πιάνο της κόρης μου. Ποιόν λέτε νά προτιμήσω;

—Τόν Μπετόβεν. Ήταν κουφός!

ΑΠΟ ΤΟΝ
Κ Ο Σ Μ Ο
ΤΩΝ ΒΥΘΩΝ

Η γιγαντιαία θαλάσσια άράχνη «Μακρόχειρος», ένα από τά μεγαλύτερα καρκινοειδή, πού ζει σέ βάθη 600—700 μέτρων.

Η ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Μόνον εάν παραχθή τεχνητώς ζωή, στο εργαστήριο, θα διαφωτισθί το πρόβλημα της εμφάνισης της ζωής. Ός τότε, θα άρκούμεθα σέ θεωρίες.

Ένα από τά πιό σκοτεινά και δυσεπίλυτα προβλήματα είναι άσφαλώς το πρόβλημα της εμφάνισης της ζωής. Καί είναι πιθανόν ότι δεν πρόκειται να λυθί παρά μόνον όταν ό άνθρωπος επιτύχί να παραγάγί ζωή τεχνητώς μέσα στο εργαστήριο. Μέχρι τότε ή έπιστήμη, κατ' ανάγκην, θα περιορίζεται σέ θεωρίες, πολύ πιθανές ίσως, αλλά πάντως άναπόδεικτες.

Αλλά ούτε κι' ή εποχή που εμφανίστηκε ή ζωή πάνω στον πλανήτη μας είναι εξακριβωμένη. Τοποθετείται περίπου στα χίλια πεντακόσια εκατομμύρια χρόνια πρό της εποχής μας, αλλά τά λείψανα ζωντανών οργανισμών που κατέχομε είναι πολύ μεταγενέστερα. Κι' αυτό είναι φυσικό, γιατί ή ζωή κατά τά πρώτα της στάδια αντιπροσωπευόταν από μικροσκοπικούς μονοκυττάρους οργανισμούς, έστω από άποικίες μονοκυττάρων οργανισμών πού, φυσικά, έκλειποντας δεν αφήνουν κανένα ίχνος.

Βέβαια ίχνη ζωής έχουμε κυρίως από τότε που τά έμβια όντα απέκτησαν κάποιον σκελετό, π. χ. ένα κέλυφος, πού κατεχόσθη μέσα σέ στρώματα χρώματος, ίζημάτων, λάσπης κλπ. και τó θρίσκομε σήμερα σαν άπολίθωμα. Άλλη μορφή ίχνων ζωής είναι τά «έμμεσα» άπολίθωματα, πού προέκυψαν από ζώα πού είχαν κάποιον όγκο και σάρκα σχετικώς συνεκτική και κλείστηκαν μέσα σέ λάσπη ή ίζηματα πού με τόν καιρό απέλιθώθησαν. Στη θέση του έγκλειστου ζώου, μετά την πλήρη άποσύνθεσή του, άπέμεινε μία κοιλότης πού αντιπροσώπευε τó σχήμα του. Η κοιλότης αυτή άργότερα έγένεσε από κάποιο άλλο ύλικό, πού απέλιθώθη κι' αυτό με τη σειρά του, αλλά ξεχωρίζει από τó υπόλοιπο πέτρωμα κι' άποτελεί ένα λίθινο όμοίωμα του ζώου, όπως περίπου τά γύψινα έκμαγαία πού χύνομε μέσα σέ καλούπια.

Αλλά όλ' αυτά τά ίχνη αντιπροσωπεύουν, όπως είπαμε, μορφές ζωής εξέλιγμένες, πού χρειάστηκε ή παρέλευση πολλών εκατοντάδων εκατομμυρίων έτών για να δημιουργηθούν διά της εξέλιξεως των πρωτογόνων μονοκυττάρων οργανισμών.

Μά ούτε και τις συνθήκες πού επικρατούσαν τότε στον πλανήτη μας είναι δυνατό να τις ξέρουμε. Ποιά ήταν ή μορφή και ή σύσταση του στερεού φλοιού της γής, ή σύνθεση της ατμοσφαιρας, οι θερμοκρασίες πού επικρατούσαν κλπ., άποτελούν έρωτήματα άναπάντητα και μόνον εικασίες μπορούν να διατυπωθούν πάνω σ' αυτά.

Στις άρχές του τρέχοντος αιώνα μία πλειάς άξιολόγων έπιστημόνων με επί κεφαλής τόν σοφό φυσικό Άρρένιους, έδέχεται την άποψη ότι ή δημιουργία της ζωής επί της γής άπεκλείεται τελείως. Η γή, ύπεστήριζαν, δεν παρουσιάζει, ούτε παρουσίαζε ποτέ συνθήκες ευνοϊκές για τη γένεση της ζωής. Συνεπώς ή γήινη ζωή είναι έξωγήνιο δημιούργημα. Μας ήρθε άπ' άλλου, ίσως με μετεωρίτες πού άπεσπάζοσαν από κάποιο κατωκημένο κόσμο και είχαν πάνω τους σπέρματα ζωής. Είχε ήδη εξακριβωθεί ότι ώρισμένοι μικροοργανισμοί άντέχουν σέ θερμοκρασίες πού έγγίζουν τόν θάμβό του άπολύτου μηδενός, δηλ. στις θερμοκρασίες πού έπιστεύετο ότι επικρατούν στον διαστρικό χώρο, συνεπώς κατά την θεωρία τους, έ-

νας μετεωρίτης μεγάλος μπορούσε να χρησιμοποιηθί σαν φορέας ζωής από ξένους κόσμους.

Μοιάζουμε, έλεγαν, με μία ομάδα ανθρώπων πού είναι από καιρό άπομονωμένοι σέ ένα σπίτι, οι όποιοι ξαφνικά θρίσκουν εκεί μέσα μία όμπρέλλα πού πρωτίτερα δεν ύπήρχε. Αυτοί δεν έχουν τά μέσα να φτιάχουν όμπρέλλες. Συνεπώς τó άναγκαίο συμπέρασμα είναι ότι την όμπρέλλα αυτή την έφριξε κάποιος άπ' έξω.

Όστόσο ή θεωρία αυτή δεν στάθηκε στά πόδια της πολλά χρόνια. Τά συμπέρασματα της γεωλογίας σχετικά με την εξέλιξι του πλανήτη μας, και ή έν γένει πρόοδος της έπιστήμης την άνέτρεψαν. Καί σήμερα είναι παραδεκτό ότι ή εμφάνιση της ζωής στη γή και όπου άλλου ύπάρχει είναι προϊόν μίας νομοτελείας σύμφωνα με την όποιαν ή νεκρά ύλη όταν εύρεθί κάτω από κατάλληλες συνθήκες θα μετατραπύ σέ ζώσα. Δεν είναι δηλαδή τυχαίο τó φαινόμενο «ζωή» αλλά άποτέλεσμα άναγκαιότητος, γιατί είναι συνυφασμένο με τις ιδιότητες της ύλης - ενεργείας από τις όποιες προέρχεται και από τις όποιες εξαρτάται.

Τώρα ποιός είναι ό μηχανισμός θάσει του όποιου έλειτούργησε αυτή ή άναγκαιότης, και ποιές οι συνθήκες πού προπαρασκεύασαν έτσι την νεκρά ύλη ώστε σέ δεδομένη στιγμή να μετατραπύ σέ ζώσα, αυτό, όπως είπαμε στήν άρχή, μόνο άν κατορθωθί ή παραγωγή ζωής τεχνητώς στο εργαστήριο, θα μπορούμε να τó μάθουμε με έπιστημονική θεβαιότητα. Λέγεται άκόμη ότι ένδέχεται ή άστροναυτική να λύση τó μυστήριο αυτό, άν ύπάρχουν σέ προσιτά σημεία κόσμοι πού ή ζωή σ' αυτούς θρίσκεται στο στάδιο του «γίγνεσθαι» και μπορέση να τούς έπισκεφθί ό άνθρωπος.

Οι θεωρίες θέβαια δεν λείπουν. Και μία από τις περισσότερο άληθοφανείς είναι ή θεωρία του Ντωβιλίε, την όποιαν θα έκθέσουμε με λίγα απλά λόγια.

Όταν ό πλανήτης μας ήταν διάπυρος, ό,τι πτητικό περιείχετο στήν ύλη του, εύρίσκετο υπό άεριώδη μορφήν και τόν περιέβαλλε γύρω - γύρω, χωρίς και να άπομακρύνεται, όπως άκριβώς ή σημερινή άτμόσφαιρα, συγκρατούμενο από την έλξη της γής, δηλ. την βαρύτητα.

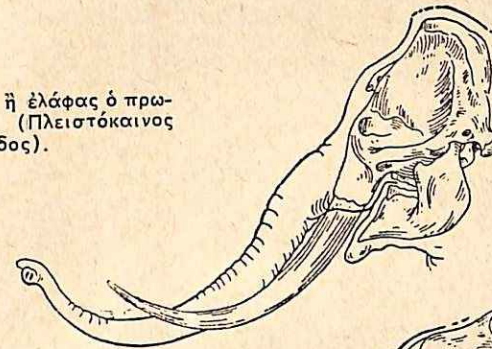
Σιγά - σιγά με την πάροδο των εκατομμυρίων των έτών, ό πλανήτης άρχισε να ψύχεται, και κάποτε έσχηματίσθη στήν επιφάνειά του ένας στερεός έπίπαγος, μία φλούδα όπως τó σόφλι ενός αυγού. Κι' όταν ή θερμοκρασία ταπεινώθηκε άρκετά, οι άτμοί των πτητικών συστατικών πού περιέβαλλαν τόν πλανήτη ύγροποιήθηκαν και μία άτελείωτη ζεματιστή βροχή άρχισε να πέφτι. Ο ύδρατμός πού ήταν και τó άφθονώτερο άπ' όλα αυτά τά πτητικά συστατικά, ύγροποιούμενος και διαλύοντας ή παρασύροντας διάφορα άέρια (όξειδια του άζώτου, άμμωνία, διοείδιο του άνθρακος κλπ.) έπεσε υπό μορφήν άτελείωτης καταρρακτώδους βροχής, όπως περιγράφεται στο Βιβλικό κατακλυσμό, πάνω στον ύπερθερμο πλανήτη και τόν έσκέπασε έξ ολοκλήρου.

Έτσι έσχηματίστηκε ή «πανθάλασσα», ένα παχύ ύδάτινο στρώμα πού περιέβαλλε πανταχόθεν τη γή

μας. Έν τώ μεταξύ, τó έσωτερικό του πλανήτη έθραζε. Συνεχείς έκρήξεις ήφαιστειών διατάρασσαν την επιφάνεια της πανθάλασσης. Και οι λάθες πού ξεχύονταν έξάμιζαν με τρομακτικούς συριγμούς τó γύρω τους νερό και πήζοντας δημιουργούσαν στεριές, έφήμερες συνήθως, γιατί άλλες γειτονικές έκρήξεις τις καταθύθιζαν, δημιουργώντας άλλες, και ούτω καθ' έξής.

Η ψύξη του πλανήτη συνεχιζόταν. Μονιμότερες «όρογενετικές» κινήσεις έδημιούργησαν έξάρσεις του στερεού φλοιού και άπετέλεσαν σόν τώ χρόνω την ξηρά, ένδ τó νερό τραβιόταν στις δημιουργούμενες κοιλότητες. Έτσι δημιουργήθηκαν αι ήπειροι, οι ώκεανοί, οι θάλασσες και οι λίμνες, όχι θέβαια με τη μορφή πού τις βλέπουμε σήμερα στον χάρτη, αλλά πολύ διαφορετικές, γιατί οι γεωλογικές άναστα-

Μαμμούθ ή έλάφας ό πρωτογενής (Πλειστόκαινος ύποπερίοδος).

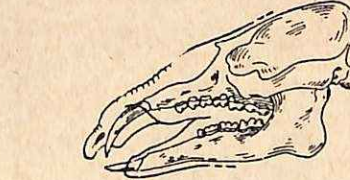
Στεγομαστόδους (Πλειόκαινος)

Μαστόδους (Μειόκαινος)

Παλιομαστόδους (Όλιγόκαινος)

Μοιριθήριον (Όώκαινος)

Από την μελέτη των «άρχείων της φύσεως», δηλ. των άπολιθωμάτων, διαπιστώνομε τά διάφορα στάδια της εξέλιξεως των ζώντων οργανισμών. Άνωτέρω ή εξέλιξι των προδοσκιδωτών από του Μοιριθρίου της Όωκαινού ύποπεριόδου, πού είχε μέγεθος χόιρου και άνεξέλικτον προδοσκίδα, μέχρι του γιγαντιαίου μαμμούθ, έκαστος των χαυλιόδοντων του όποιου έξύγιζε 200 κιλά!

τάσεις ήταν συνεχείς και ή μορφή του πλανήτη μας ήταν άκόμη έν τώ γίγνεσθαι.

Τό νερό έν τώ μεταξύ, κυλώντας συνεχώς έδω κι' εκεί, έμπλουτιζόταν με διάφορα χημικά στοιχεία και ένώσεις και άλλου υπό τó καθεστώς ύψηλών θερμοκρασιών διέλυε περισσότερα συστατικά, άλλου με άλλες συνθήκες τά έγκατέλειπε υπό μορφήν ίζημάτων ή κρυστάλλων. Ποικιλώτατες χημικές διεργασίες, όφειλόμενες στή διαλυτική ένέργεια του νερού, στήν άλληλεπίδραση των ουσιών πού θρίσκονταν έν διαλύσει, στήν ποικιλία των θερμοκρασιών, στήν ήλιακή άκτινοβολία και σέ πλήθος άλλων παραγόντων, έδημιούργησαν τις πρώτες πολυμοριακές ένώσεις, με θάση τόν άνθρακα, πού είναι τó μοναδικό χημικό στοιχείο πού μπορεί να σχηματίζη ένώσεις πολυπλοκότητας δομής.

Έτσι σχηματίστηκαν τά «κυανοφύκη», σώματα με πολύπλοκη χημική δομή, πού παρουσιάζουν πολλές όμοιότητες με τη ζώσα ύλη, αλλά χωρίς τη ζωή. Και με τά κυανοφύκη αυτά γέμισαν πολλές περιοχές των θερμών εκείνων θαλασσών.

Όπως είπαμε, τó νερό άλλου κατέλιπε ίζήματα και άλλου κρυστάλλους. Είναι πιθανό σέ σημεία πού είχαν σχηματισθί έπίπαγοι από πλέγματα διαυγών κρυστάλλων, οι ύπεριώδεις άκτίνες πού έφταναν άνεμπόδιστα σέ καταπληκτική άφθονία, «έπολώθησαν» περνώντας μέσα από τούς κρυστάλλους και έπιδρώντας πάνω στα κυανοφύκη έδημιούργησαν τούς πρώτους ήμιζώντανους οργανισμούς, πολυπλοκώτατες δηλ. χημικές ένώσεις, πού είχαν την ικανότητα να «τρέφονται» και να «άναπαράγονται», δηλαδή να κόβονται στα δύο, άποτελώντας δύο όμοιους με τόν άρχικό οργανισμό, όταν συνεπέα της θρέψεως έφθαναν σέ ένα ώρισμένο μέγεθος.

Τό φαινόμενο της «θρέψεως» δεν είναι άγνωστο στον άνόργανο κόσμο. Ένας κρύσταλλος π. χ. εύρισκόμενος υπό ώρισμένες συνθήκες σέ κατάλληλο περιβάλλον «τρέφεται» δηλ. μεγαλώνει, αλλά αυτό είναι φαινόμενο τελείως διάφορο από τó φαινόμενο της ζωής. Ο κρύσταλλος τρέφεται παίρνοντας από τó περιβάλλον μόρια της δικής του χημικής συστάσεως και συνεπώς μεγαλώνει όπως μεγαλώνει ένας τοίχος όσο προσθέτουμε πέτρες. Άντίθετα ή ζώσα ύλη τρέφεται παίρνοντας ύλες διάφορου χημικής συστάσεως, μέρος των όποιων άφομοιώνει άπορρίπτοντας τó υπόλοιπο.

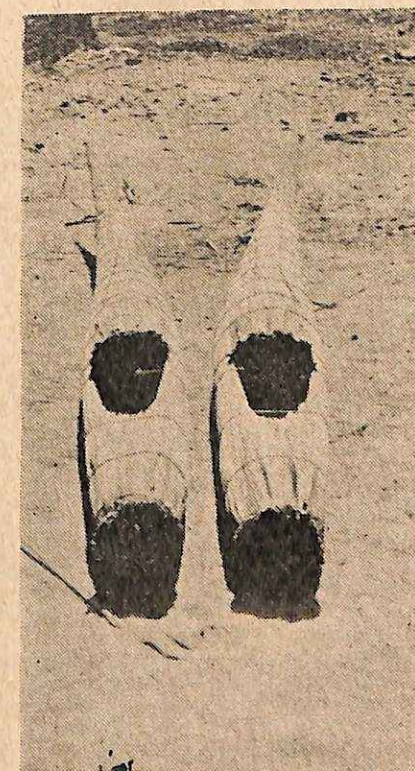
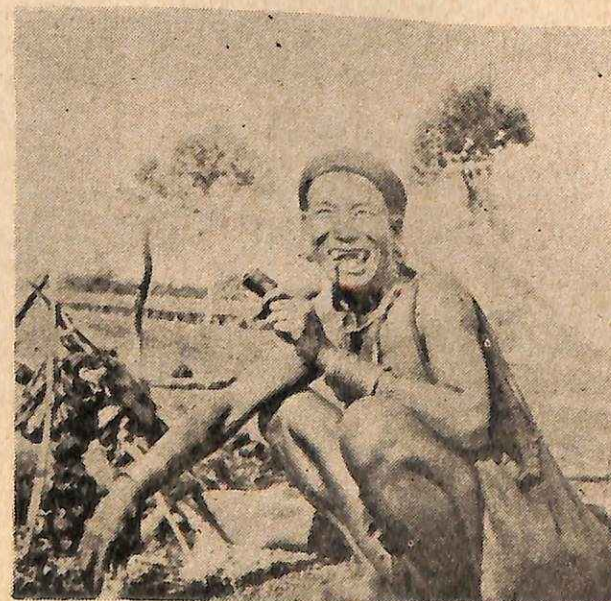
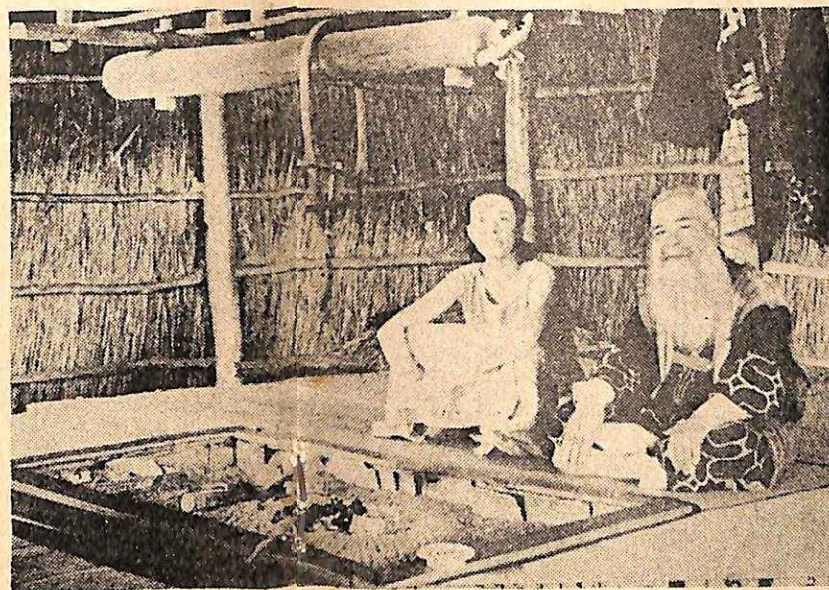
Από κείνους τούς πρώτους οργανισμούς άρχισε να δημιουργήται τó πρώτο έλεύθερο όξυγόνο. Αφομοιώνοντας συνεχώς τά πρώτα εκείνα «ζωντανά» τόν άνθρακα διάφορων ένώσεων έλευθέρωναν ένα μέρος του ζεύγυνου πού περιείχον. Ός τότε έλεύθερο όξυγόνο δεν ύπήρχε στήν άτμόσφαιρα, γιατί τó στοιχείο αυτό είναι χημικώς πολύ δραστικό και ύφιστατο μόνο υπό μορφήν ένώσεων και ίσως, σέ κάποια ποσότητα, έν διαλύσει στο νερό.

Τά «ζωντανά» πολλαπλασιάζονται, διαφοροποιούνται, εξελίσσονται. Χαρίζονται σέ «πρωτόζωα» και «πρωτόφυτα» κι' ή ζωή παίρνει τó δρόμο της. Πεντακόσια ή και περισσότερα εκατομμύρια χρόνια διαρκεί αυτό τó στάδιο. Ηδη τó όξυγόνο έχει έκλυθί έλεύθερο σέ μεγάλες ποσότητες και ένα ποσοστό του έχει μεταβληθί σέ «όζον» πού άποτελεί έμπόδιο και φίλτρο των ύπεριωδών άκτίνων πού άν έξακολουθούσαν να φτάνουν άνεμπόδιστα στήν επιφάνεια της γής θα έξένωνταν τη ζωή πού οι ίδιες είχαν δημιουργήσει.

Αυτή με λίγα λόγια είναι ή θεωρία του Ντωβιλίε, πού διαβεβαιώνει άκόμη ότι κι' άν από κάποιο λόγο εξαφανισθί τελείως ή ζωή από τόν πλανήτη μας, θα δημιουργηθί εκ νέου, γιατί όπως είπαμε, ή εμφάνιση της ζωής δεν είναι φαινόμενο τυχαίο, αλλά κάτι πού όφείλεται σέ νομοτέλεια και άναγκαιότητα.

Ο ΕΡΑΝΙΣΤΗΣ

ΑΝΘΡΩΠΟΙ: ΑΛΛΟΦΥΛΟΙ, ΑΛΛΟΘΡΗΣΚΟΙ ΚΑΙ ΞΕΝΟΙ, ΚΑΙ ΟΜΩΣ ΑΔΕΛΦΟΙ

Ἀπὸ τοὺς λαοὺς τῆς Ἀπὸ Ἀνατολῆς τῆς Αὐστραλίας καὶ τῆς Πολυνησίας: (Ἐξ ἀριστερῶν πρὸς τὰ δεξιὰ καὶ ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω). Ἰερός Κινέζος ἀγρότης γυρίζει ἀπὸ τὸ χωράφι. Ἕνας Ἰνδοκινέζος τῆς φυλῆς τῶν Μνὸγκ κερνίζει τὴν ιδιόμορφη πίπα του. Μία Κινέζα καλλονή, πού θὰ μπορούσε νὰ παραστή ἐπιτυχῶς στὰ καλλιστεία. Ἕνα συμπαθέστατο παιδάκι ἰθαγενῶν Αὐστραλῶν. Τυπικοὶ ἐκπρόσωποι τῆς περίεργης λευκῆς φυλῆς τῶν Αἰνῶν, πού κατοικεῖ ἀπὸ αἰῶνων στὴν Ἰαπωνία καὶ ἀποτελεῖ σκοτεινὸν ἀνθρωπολογικὸν πρόβλημα. Ἕνας Πολυνήσιος θαλάσσιος σπóρτμαν μὲ τὴν ιδιότυπη καλαμένια πιρόγα του (κάτω δύο στάδια ἀπὸ τὴν διαδικασίαν τῆς κατασκευῆς τῆς περίεργης αὐτῆς λέμβου).

ΑΠ' ΕΔΩ

ΚΙ'

ΑΠ' ΕΚΕΙ

Τί άσχημα παιχνίδια που παίζει πολλές φορές ή μοίρα στον άνθρωπο! Πραγματικότητες που ξεπερνούν και του πιο εύφάνταστου συγγραφέα τα ιστορήματα.

Μπροστά στο νεκροτομείο στεκόταν ο έργολάθος κηδεϊών κι' έψαχνε για ταξί, να μεταφέρει το πτώμα μιας νέας που θρέθηκε νεκρή κάτω από την 'Ακρόπολη. Και θρέθηκε ο ταξιτζής, κι' όπως συμβαίνει σε τέτοιες περιπτώσεις, θέλησε να μάθει από περιέργεια, λεπτομέρειες για το θάνατο. Κι' έμαθε κεραυνόπληκτος ότι ή νεκρή ήταν ή είκοσιεξαχρονη παντρεμένη κόρη του, που είχε θρεθί νεκρή κάτω από την 'Ακρόπολη! Ποιάς συγγραφέας, όσο εύφάνταστος κι' αν είναι, μπορεί να πετύχει τέτοιες τραγικές συγκυρίες στο βιβλίο του; Κι' όμως, να που ή ζωή τις προσφέρει άνυποπτα.

★

Μέχρι τώρα ξέραμε πως μονάχα αγάπη και τρυφεροί δεσμοί δένανε γιαγιάδες και εγγόνια. Ξέραμε γιαγιάδες που λατρευτήκανε από εγγονάκια με πάθος, όπως και αντίστροφα. 'Εγγονάκια όμως να ληστεύουν την ογδοητάχρονη γιαγιά, δεν μπορούσε ποτέ να το συλλάβη ο νους μας.

Και όμως, να που κι' αυτό το είδαμε. 'Η είδηση έρχεται από την ύπαιθρο. Δυο εγγόνια έπιτεθήκανε στη γιαγιά τους και της έκλεισαν το κομπόδεμα που φύλαγε στον κόρφο της.

Οι νεαροί συνελήφθησαν, λέγει το αστυνομικό ρεπορτάζ. Τι να το κάνης όμως; 'Ο ψυχικός τραυματισμός των ωραιότερων δεσμών, πως έπουλώνεται;

★

Οι γιατροί κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου για τα καταπραυντικά που τόσο έχουν διαδοθή σε τούτη την άγχωδη εποχή μας, που κάθε υπερευαίσθητο και ανήσυχο άτομο να μην μπορεί να κοιμηθί χωρίς να πάρη τα χάπια του.

Τά λένε ακίνδυνα και τα συνιστούν με έλαφρά την συνείδηση. 'Αλλά σιγά - σιγά γίνεται τέτοια έξισ στον οργανισμό, που να μη μπορεί να ζήση χωρίς αυτά. Κι' έτσι έχουμε τα τραγικά θύματα (από τις χιλιάδες ανά τον κόσμο) Μαίρυλιν Μονρόε, 'Εντιθ Πιάφ. Διεγερτικά χάπια για να βγούν στην σκηνή, καταπραυντικά για να κοιμηθούν.

Τώρα οι γιατροί κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου. 'Η μακροχρόνια χρήση τους, λένε, δημιουργεί έντονες τοξικές επιδράσεις, που φθάνουν μέχρι τοξικομανίας. 'Εξ άλλου, μια υπερβολική δόση και του πιο «ακίνδυνου» διεγερτικού ή καταπραυντικού προκαλεί διαθρώσεις και έλκη του στομάχου, συχνότατα δε και γαστρορραγίες. Και τί θα γίνουν τότε οι χιλιάδες άγχωδεις και νευρωτικοί δυστυχημένοι που κάθε μέρα και πληθαίνουν;

Όλοι αυτοί οι νευρωτικοί και άγχωδεις τύποι, καλά θα κάνανε πριν πέσουν στον φαύλο κύκλο των καταπραυντικών, να απομακρύνουν από τη ζωή τους το κάθε τί που προκαλεί το άγχος και την νευρική-τητα. Να ρυθμίσουν έτσι τη ζωή τους, που να τους είναι άνεκτη μέσα στα όρια των δυνατοτήτων τους, των ψυχικών και σωματικών. 'Ετσι θα ξεφύγουν και από την ύπουλη παγίδα του κάθε λογής χαπίου και θα σωθούν από τον βέβαιον έλεθρο που τους οδηγεί.

Το παντοπωλείο του, στη Σαντορίνη, φαίνεται πως δεν τον ικανοποιούσε. Τι κέρδη να έχη ένα παντοπωλείο στη Σαντορίνη; Και ήρθε στην 'Αθήνα κι' άλλαξε επαγγελμα στα όγδοντα του χρόνια. 'Εγινε... έπαίτης και τόσο θαμπώθηκε από το εύκολο και πλούσιο κέρδος, που συστηματοποίησε την... τέχνη του. Σε δυο μήνες μέσα συγκέντρωσε 48.500 δρχ., χωριστά από τις 75.000 που τόκισε σε διαφόρους. 'Ο πλούσιος αυτός... έπαίτης έχει τέσσερα παιδιά καλά αποκαταστημένα και 10 εγγόνια που ούτε καν υποψιάζονταν την κρυφή τέχνη του γέρου. 'Ορίστε θέματα σπαρταριστά που μας παρουσιάζει ή ζωή, για φάρσα ή για τραγωδία.

★

Λένε ότι ο έβδομος χρόνος της εγγάμου ζωής είναι και ο πιο επικίνδυνος, ύστερα έρχεται λένε ο δέκατος τέταρτος. 'Αρμονικά και ωραία πέρασε και τους δυο αυτούς κάθους της ζωής ή κυρία Κάπρον από το Νιούπορτ του Λος 'Αντζελες. Κι' έφθασε αίσίως στα 74 χρόνια της και στα 55 του εγγάμου βίου της. Και τώρα, ύστερ' από τόσα χρόνια, ζήτησε και πέτυχε το διαζύγιό της.

«'Εσπασα πρό καιρού το πόδι μου, είπε στους δικαστές, και δεν μούδινε χρήματα να πληρώσω τους γιατρούς. Τώρα στα γεράματά του έγινε τόσο τσιγκούνης, που μου έκανε το βίο αβίωτο». Και να σκεφθί κανείς πως τώρα ίσια - ίσια που είχε τόση ανάγκη ο ένας του άλλου, θα θρεθούν χωρία μόνοι και έρημοι.

★

Τούτη την εποχή, που μια μερίδα νέων βρίσκουν ίκανοποίηση στις πιο ταπεινές και ευτελείς ασχολίες, τα όνειρα του δεκαεξαχρονου άγοριού που τόσο τον συνεπήραν ώστε να μη με τέτοιον άνώμαλο τρόπο στο αεροδρόμιο του Τατοίου, δεν μπορεί παρά να συγκινούν κάθε ευαίσθητη καρδιά. 'Αγνοώντας, φυσικά, πόσο παράνομη ήταν ή πράξη του, (μια και μετά από τόσο αυστηρές ανακρίσεις, είδανε ότι ούτε δόλος, ούτε άλλος σκοτεινός σκοπός υπήρχε), ντύθηκε τη στολή του εφέδρου άνθυπολοχαγού και επιχείρησε να μη λαθραία στο αεροδρόμιο Τατοίου. 'Από τις ανακρίσεις προέκυψε ότι ο νεαρός αυτός μαθητής είχε πάθος με την αεροπορία και αυτό το πάθος τον οδήγησε στην ενέργεια αυτή, για να ζήση από κοντά, όπως όμολόγησε, την ατμόσφαιρα της αεροπορικής ζωής.

Μακάρι όλοι οι νεαροί που επιδίδονται στον τετυμποιισμό να είχαν παρόμοια πάθη.

Και το ωραίο επιμύθιο όλης αυτής της παράξενης ιστορίας: 'Ο Διοικητής της Σχολής 'Αεροπορίας, άνθρωπος, όπως φαίνεται, με καρδιά, τόσο συγκινήθηκε από την παθολογική αγάπη του νεαρού και άφοβη διαπιστώθηκε ότι δεν είχε κανένα άλλο λόγο να παραστήση τον αξιωματικό, ώστε τον κάλεσε και του προσέφερε το καλύτερο δωρο που μπορούσε να φανταστή: Τον έγραψε μέλος στην 'Αερολόγη. Και προχθές πήρε το «βάπτισμα του άερος» με ένα αεροπλάνο. Και με το καλό κοσμοναύτης, μικρό μου αγόρι, με τα ωραία και ευγενικά όνειρα...

Είχα υποφέρει όσο μπορούσα πιο καρτερικά τις άμέτρητες άδικίες και προσβολές του Φορτουνατο. Και κάθε φορά που φτάναν οι προσβολές του σε σημείο ύβριστικό όρκιζόμουν μέσα μου να τον εκδικηθώ κάποτε, κι' ή εκδίκησή μου να ναι τρομερή. 'Ομως έσεις που με ξαίρετε καλά, δε φαντάζομαι να νομίσετε πως έξωτερικά έστω και για μια στιγμή το κύμα του δικαίου κι' αναπόφευκτου θυμού που μ' έπνιγε.

Με τον καιρό ή απόφασή μου ώριμασε. 'Ε π ρ ε π ε να τον εκδικηθώ! Αυτό μου είχε γίνει πια έμμονη ιδέα. Είτανε μια απόφαση σταθερή κι' ανέκκλητη. 'Ωστόσο είχα αποκλείει κάθε ιδέα ενός ένδεχομένου κινδύνου. 'Επρεπε όχι απλώς να τον τιμωρήσω, παρά να τονε δολοφονήσω αλύπητα με τελείως ήρεμη τη συνείδησή μου αλλά χωρίς κα νέαν κίνδυνο και χωρίς να μπορεί να προκύψει κανενός είδους ευθύνη εις βάρος μου. Γιατί ή θύμηση της άδικίας δε σβύνει όταν γύρω από τον εκδικητή πλανιέται ή σκιά της τιμωρίας για την πράξη της εκδίκησως.

'Επρεπε λοιπόν να ναι γενική ή πεποιθήση πως ο Φορτουνατο δεν είχε την παραμικρή άμφιβολία για την ελίκρινεα της φιλίας μου. Γι' αυτό έξακολουθούσα να του χαμογελάω και να του φέρομαι με έγκαρδιότητα, και με μεγάλη του χαρά διαπίστωνα πως ούτε αυτός ούτε κανείς άλλος μπόρεσε ποτέ να διακρίνει το άπύθμενο μίσος που κρυβόταν μέσα στο χαμόγέλο μου.

Μολοντί ο Φορτουνατο ήταν ένας αξιόλογος άνθρωπος, θα μπορούσα μάλιστα να πω φοβερός, είχε ωστόσο μιαν αδυναμία: 'Ηταν φιλόδοξος. 'Ηθελε να περνιέται σαν ειδικός στα κοσμήματα, τις πολυτίμες πέτρες, και τα παρόμοια καθώς και στα κρασιά. Κι' όσο για τα κοσμήματα και τα πετάδια, έδω που τα λέμε, ήταν άγύστης — όπως όλοι οι 'Ιταλοί. αλλά για τα κρασιά ήταν άσος.

Κι' ήτανε ξακουστός σ' όλη τη Ριβιέρα — και κολακέυονταν, πολύ γι' αυτό — πως είναι ο μόνος άνθρωπος που χει την ικανότητα να γνωρίζει αλάθητα κάθε κρασί.

'Ενα βόδου λοιπόν, μέσα στα λουπερά σκοτάδια της τρελλής άποκοιάς Αντάμωσα άνεπάντεχα το Φορτουνατο.

Μ' άρπαξε από το μπράτσο μ' έξαιρε τικνή έγκαρδιότητα που όφειλόνταν άσφαλώς γιστι κείνη τη βροδυά τά'νε κοπανίσει στην ύνεα του Βάκχου, του μόνου θεού που λάτρευε.

'Ητανε μασκαρεμμένος. Φορούσε ένα πολύχρωμο, πασοδολό ρούχο κι' είχε σκεπασμένο το κεφάλι με μια κωνική σκούφια με κουδουνάκια.

Είμωνα τόσο χαρούμενος που τον αντάμωσα που σκεπτόμουν ότι δε θα σταματήσω ποτέ να του σπίνγω χαρούμενα το χέρι. Τούπα εγκάρδια!

— 'Αγαπητέ μου Φορτουνατέ. 'Επίτελως σάς βοήκα, ύστερ' από τότο πιάξιμο. Μά σεις σήμερα είσαστε ύπεροχος! Τί τύχη που την έχω! Γιατί μούφεραν σήμερα δέκα όλόγιομα άσκια

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ΦΡΙΚΗΣ

ΔΕΚΑ ΑΣΚΙΑ ΚΡΑΣΙ

ΤΟΥ ΕΔΓΑΡ ΠΟΕ

κρασί του 'Αμοντιγιάντο... Δηλαδή δέκα άσκια κρασί που μου το δίνουνε για κρασί του 'Αμοντιγιάντο... Κι' έχω κάποιους διστογμούς...

— Τι έκανε λέει; φώναξε. 'Από τ' 'Αμοντιγιάντο!.. Δέκα άσκια!.. Α! άδύστο... διάβολε! Κι' άπάνου πούχει άνάψει ή τρέλλα της 'Αποκρίας!

— Ναι αλλά έχω μερικούς δισταγμούς. Μου φαίνεται πως φάνηκα πολύ άνόητος που τους έπίστεψα και το πλήρως χωρίς προτίητερα να σάς συμβουλευτώ. Μά έφαγα τον κόσμο και δε σάς ήύρα κί... φοβήθηκα μη χάσω την ευκαιρία... μια σπάνια ευκαιρία, και τ' άγόρασα.

— 'Από τ' 'Αμοντιγιάντο!!
— Ναι, αλλά φοβάμαι μήπως με γέλασαν

— 'Από τ' 'Αμοντιγιάντο!!
— .. Καί θάθελα να ξαίρω που βρίσκομαι...

— 'Από τ' 'Αμοντιγιάντο!!
— 'Ομως αν είστε καλεσμένος πουθενά... δεν πειράζει. Θά πά να βρω το Γουίδο. Λένε πως ξαίρει από κρασιά. Θά μου πεί.

— Το Γουίδο; Χά, χά! Αύτος δε μπορεί να ξεχωρίσει το κρασί του 'Αμοντιγιάντο από το κρασί του Ξερές!

— Κι' όμως, υπάρχουν διάφοροι άνόητοι που ύποστηρίζουν ότι ξαίρει από κρασιά τουλάχιστο όσο και σεις;

— 'Ο Γουίδος; Βρέ τους κόπανους! Πάμε!

— Που να πάμε;
— Για το κρασί ντέ! Στην Κάθα σας.

— 'Οχι, αγαπητέ μου, όχι! Δεν θέλω να κάμω κατάχρηση της καλωσύνης σας. Πιστεύω πως όπωσδήποτε θα έλστε κάπου προσκαλεμένος. Δεν μπορεί να ναι αλλιώς. 'Εξ άλλου το πράμμα διορθώνεται. 'Ο Γουίδος ευχαρίστας θά...

— Πουθενά δεν είμαι προσκαλεσμένος. Πάμε!

— Μά όχι φίλε μου, όχι! Δεν είναι μόνο ή έννοια πως θάχτε δουλειά, που μέκανε ν' άνοιθώ την ευγενική προσφορά σας' είναι και κείνο το φοβερό πούντισμα σας που φοβάμαι πως ακόμα σάς βασανίζει. Κι' οι κατακόμβες τοι Πωλατιού των Μοτρεζόρ δεν είναι για πουντιασμένους. Είναι στο ύψέστατο βαθμό ύγρες. Κυριολεκτικά είναι στραμένες από νίτρο.

— Δεν έχει σημασία, πάμε! Το πούντισμα μου είναι φιλοδουλειά. Διάβω!.. Κρασί του 'Αμοντιγιάντο! Χά! Χά! Σίγουρα σάς τη σκάσανε... σάς γέλασαν! 'Όσο για κείνον το

σκουράντζο το Γουίδο... τί νιώθει αύτος ο κακομοίρης! Αύτος είν' άνίκανος να ξεχωρίσει το κρασί του Ξερές από το κρασί του 'Αμοντιγιάντο.

Κι' ο Φορτουνατο πείστηκε γερά από το μπράτσο μου.

Σκέπτοσα το πρόσωπό μου με την κατάμαυρη, όλομέταξη μάσκα μου, κι' όπως ήμουν τυλιγμένος με προφύλαξη στο μακρύ μου μανδύα, αφέθηκα να με τραβήξει σ' ένα φρενιασμένο δρόμο για το παλάτι μου.

Κι' έτσι, ύστερ' από λίγην ώρα, κρατώντας καθένας μας άπόναν άναμμένο πυρσό, διασχίσαμε μιαν άτέλειωτη σειρά δωματίων και διαδρόμων, και, άφου κατεβήκαμε μιαν άτέλειωτη, ζοφερή σκάλα, άντικρύσαμε στις στοές των ύπογειών. 'Από κεί άρχισε άλλη κάθοδος. Κάθε τόσο γύριζα και τούλεγα να προσέχει καλά που πατάει γιστι τούτη ή δεύτερη σκάλα ήτανε γλυστερή κι' επικίνδυνη.

Καμιά φορά φτάσαμε στα τελευταία σκαλοπάτια και πατήσαμε στο λασπερό χώμα των κατακομβών του Μοντρεζόρ.

Το βήμα του Φορτουνατο, ήτανε κουρασμένο κι' αδέβαιο και από τα κουδουνάκια της σκούφιας του αναδυνόταν ένας αλλοιώτικος ήχος σε κάθε τρεμάμενο βήμα του.

— Πούν τα άσκια του 'Αμοντιγιάντο; Με ρώτησε άξαφνα.

— 'Α! θα περπατήσουμε ακόμα. Του είπα. 'Ομως για κυττάχτε κείνο το κάτασπρο έξάνθημα που λαμπυρίζει στα ντουβάδια της στοάς. Δε μοιάζει σαν άφρος από κρασί!

Γύρισε άπότομα και με κύτταξε κατάματα. Τα μάτια του έυοιαζα, τα δυο γιάλινες χάντρες πνιγμένες σε γλιστερά δάκρυα μέθης.

— Το νίτρο; ρώτησε.
— Το νίτρο. Τ' άποκρίθηκα.

— Χμ! αγαπητέμου Φορτουνατο... Πόσον καιρό σάς παιδεύει αυτό το καταραμένο πούντισμα;

— Γκούχ! Γκούχ! Γκούχ! Γκούχ! Δεν μπόρεσε ή δόλιος ή φίλος μου να μου άποκριθεί άύεσως.

— Γκούχ! Γκούχ! Σαχλαμάρες. Δεν έχω τίποτα!

— 'Ελάτε... Τούπα με πειστικό τόνο. Πάμε πίσω! 'Ας γυρίσουμε! 'Η ύγεία σας βρίσκεται σε κίνδυνο. Είστε πλούσιος, σεβαστός, σάς αγαπούν, σάς θαυμάζουν, όπως ήμωνα και γώ σε κάποια, άλλη, ευτυχισμένη εποχή. Δε θέλω να πάθετε τίποτα, γιστι ή χαμός σας θα άφίσει ένα μεγάλο κενό. Για μένα φυσικά διαφέρει το πράμμα.

Έλατε να γυρίσωμε Φορτουάτε! Θα πάθετε καμιά συμφορά. Έξ' άλλου υπάρχουν κι' ο Γουίδος πού...

— Κόφτο! φώναξε απότομα. Φτάνει! Είναι ένα τιποτένιο κρυολογημάκι. Δεν υπάρχει φόβος να με ξεκα- νει. Όσο για τό...

— Μα την πίστι μου, τούπα ζωηρά, δεν είχα την πρόθεση να σ' άνησυχώ. Όμως μια μικρή προφύλαξη ποτέ δε βλάπτει. Νά! μια γουλιά απ' αυτό το κρασί του Μετόκ θα σ' άς έτόνωνα και τούτη ή άπορία ψύχρα σίγουρα θάφευγε από κοντά σας.

Κι' έσκυψα και σήκωσα από χάμου μια μπουτίλλια παλιό κρασί.

— Πιέτε! τούπα δίνοντάς του την.

Κόλλησε γά ξεραμμένα χείλια του στο στόμα της μπουκάλιας και ρούφηξε, κυττάζοντάς με περιεργά με τις κόχες των ματιών του. Κι' ύστερα, πέρνοντάς μια κάπως γελοία στάση, φώναξε με βαρεία φωνή, που τη συνώδευε αλλά- κοτα ό κρότος απ' τ' α κουδουνάκια της σκούφιας του.

— Πίνω στην άνάπαυση των νεκρών, που κοιμούνται γύρω μας εν ειρήνη!

— Και γώ στη ζωή σας, που την εύχομαι άτελείωτη!

Με άρπαξε ξαπ' από το μπράτσο και προχωρήσαμε στα ζοφερά σκοτάδια της ύπογείας στοάς.

— Μωρέ, τούτα τ' άπόγεια είν' ά- τέλειωτα!.. Είπε.

— Μην ξεχνάτε πως οι Μοντρεζόρ ήταν πολλή μεγάλη οικογένεια, μ' άμέ- τηρητα μέλη.

— Ναί, βέβαια τ' άξεσσα. Και πιδό ήταν τ' έμβλημα του όίκου σας;

— Ένα πελώριο χρυσό πόδι που έ- λυνε ένα βρωμερό έρπετό, που του δάγκωνε τη φτέρνα.

— Έξοχα! Και τ' έμβλημα;

— «Ούδεις διαφεύγει την κρίσιν!».

— Υπέροχο! είπε ανατριχιάζοντας.

Τ' άμάτια του γιάλιζαν από τ' οκ- σί του Μεντόκ που είχε ρουφήξει, κι' τ' α κουδουνάκια του ήχούσαν αλλόκοτα. Είχαμε ήδη φτάσει στα πιδό ζοφερά θά- θη της κατακόμβης. Τ' άπόδια μας πα- τούσαν πάνω σ' έσκόρπια κόκκαλα άν- θρωπίνων σκελετών στρωμένα στο λα- σπεό έδαφος.

Σταματήσαμε για λίγο. Άρπαξα τ' ο Φορτουάτο από τ' μπράτσο και τούπα:

— Τό νίτρο! Κυττάχτε πως πληθαί- νει... κυττάχτε! Θαρρείς κι' είναι ζ- φρός ρόδινου κρασιού που άπλώνεται από τούς θόλους στα ντουβάρια. Βρι- σκόμαστε άκριβώς κάτω από την κοίτη του ποταμού που διασχίζει την πόλη. Οι σταγόνες του νερού σχηματίζουνε κρυστάλλους πάνω στα έσκόρπισ- α κόκκαλα των σκελετών. Έλατε αγαπητέ μου να γυρίσουμε πίσω όση είναι άκόμη καιρός. Τ' ο πούντισμά σας...

— Τρίχες! φώναξε νευριασμένα. Θα συνεχίσουμε. Μόνο που θάπρεπε να πίνουμε μια γουλιά άκόμα από κείνο τ' ο θυμαίο κρασί του Μεντόκ...

Του πρόσφερα ένα μπουκάκι κρασί Γκράβ, που τ' άδειασε μονορρούφι.

Μια κόκκινη φλόγα άναψε στα μάτια του. Χαχανίζοντας σφεντόνισε στον τοί- χο τ' άδειο μπουκάκι, με ένα παράξε- νο κίνημα που δε μπόρεσα να καταλά- βω τη σημασία του.

Τόν κύτταξα έκπληκτος. Αύτός ξανάκανε αυτό τ' άκατανόη- το νόημα.

— Δεν καταλαβαίνετε; με ρώτησε.

— Όχι! άποκρίθηκα.

— Τότε λοιπόν, δεν είστε...

— Τι πράγμα;

— Δεν είστε Τέκτων;

— Πώς; Τυσικά, είμαι. Άσφαλώς είμαι!..

— Σεΐς; Σεΐς; Τέκτων; Άδύνατο!

— Ναί, ναί! Είμαι! Του είπα σο- βαρά.

— Δείχτε μου ένα σημείο! φώναξε φαιδρά.

— Νά, άποκρίθηκα, και τράβηξα ά- πό μια πτυχή του μαιδύα μου έ α μυστρί.

— Χά, χά, χά! Αυτό είναι πολύ ά- στείο, μουρμούρισε κάνοντας ένα - δυό βήματα πίσω. Χά, χά, τί άστείο... Άς είσαι. Πάμε όμως για τ' άσκια του Ά- μοντιγιάντο... Διάβολε! Δέκα άσκια! Όσο για τό...

— Πάμε, τούπα, δίνοντάς του τ' ο χέρι μου.

Αύτη τη φορά κρεμάστηκε βαρύν ά- πάνω μου.

Έξακολουθήσαμε τ' ο δρόμο μας προ- χωρώντας όλοένα.

Περάσαμε μιάν άτέλειωτη στοά με χαμηλούς θόλους, κατεβήκαμε μιάν ύ- γρη σκάλα, κι' άπ' έκεί κάναμε μερικά βή- ματα και βρεθήκαμε σ' ένα δωμάτιο, μια ύγρη και ζοφερή κρύπτη, γεμάτη από κρυάδα και πηχτό σκοτάδι που ά- δυάτιζε φοβερά τη λάμψη των πυρών μας. Στο βάθος αυτού του θαλάμου έ-

χασκε άπαίσια τ' ο στόμιο ενός θαλα- μίσκου. Χωθήκαμε άδιστακτα κεί μέ- σα. Οι τοίχοι ήταν σκεπασμένοι με άνθρώπινα λείψανα. Οι τρεις πλευρές του ήταν στολισμένες με κόκκαλα και κρανία. Στην τέταρτη πλευρά, τη βο- ρεινή τ' α κόκκαλα είχαν πέσει χάμω στο έδαφος σχηματίζοντας ένα άρκετά ψηλό σωρό. Στον τοίχο κεινής της πλευ- ράς, που είχε άπαλλαχτεί από τ' α κόκ- καλα που στόλιζαν τούς άλλους τρεις, φαινόταν τ' ο στόμιο μιας μικρής στενό- χωρης κρύπτης, που έμοιαζε σαν ένας όρθανόικτος τάφος, που δε φαινότανε να έχει άνοιχτεί για κάποιον ώρισμένο λόγο.

Κάθε προσπάθεια του Φορτουάτο να έξακριβώσει τ' ο βάθος αυτής της κρύ- πτης πήγε άδ.κο. Οι άδυνατιομένες λάμψεις των μισοκαμμένων πυρών μας δε, έφερναν άποτέλεσμα. Τ' ο φώς τους δεν έφτανε μέχρι τ' ο βάθος της κρύπτης. — Προχωρείστε! Του είπα. Δώ μέ- σα είναι τ' α άσκια του Άμοντιγιάντο. Όσο για τ' ο Γουίδο...

— Είν' ένας χαμένος! φώναξε θυ- μωμένος ό φίλος μου και προχώρησε άποφασιστικά μέσα στην τρύπα. Έγώ τόν άκολουθούσα.

Σ' έ λίγο έφτασε τ' ο βάθος της κρύ- πτης, και δρίσκοντας τ' ο πέρασμα κομ- μένο από έναν ίσιο γρανίτινο βράχο, γύρισε και με κύτταξε άποχαυνωμένος.

Την ίδια στιγμή ήταν άλυσοδεμένος πάνω στον παγωμένο γρανίτη.

Έκεί στη μέση του βράχου ήταν στε- ρεωμένοι δυό άσταλένιοι γάντζοι κι' ά- πό τόν ένανε κρεμότανε μια χοντρή σι- δερένια άλυσίδα μ' ένα χαλκά στην ά- κρη της. Τύλιξα την άλυσίδα στη μέση του και περάσα τ' ο χαλκά στον άλλον γάντζο. Ό Φορτουάτο ήταν τελείως άνίκανος να άμυνθ' έ. Γούρλωσε τ' α μά- τια του και με κύτταξε ήλθια.

Τραβήχτηκα πίσω, όξω από την τρύ- πα και του είπα:

— Άκουμπήστε τ' ο χέρι σας στο ντουβάρι. Είναι άδύνατο να μην αίσταν- θήτε την παγωνιά του βράχου. Αυτό τ' ο καταραμένο τ' ο νίτρο είναι σίγουρα πολ- λή κρύο πράγμα. Έπιτρέψτε μου να σ' ας παρακαλέσω για μιάν άκόμη φο- ρά να γυρίσουμε πίσω. Πώς; δε θέλε- τε; Τότε θα με συγχωρήσετε να σ' ας ά- φήσω. Μα πρώτα θα σ' ας προτφείω έ- λες τις περιποιήσεις που διαθέτω.

— Τ' α άσκια του Άμοντιγιάντο! φώ- νισε ό φίλος μου μέσα στη χώνωση της μέθης του από την όποία δεν είχε άκόμη άπαλλαχτεί. — Χά, χά, χά! Δέ- κα άσκια ύπέροχο κρασί μέσα στην τρέλλα της άποκριάς.

— Είναι ή πιδό άληθινή άλήθεια! του είπα σοβαρά. Δέκα όλόγεμα άσκια Ά- μοντιγιάντο!

Μιλώντας κλωτσούσα τ' α σωριασμέ- να κόκκαλα μέχρι που άποκαλύφτηκε ένας σωρός πέτρες και μια ποσότητα έτοιμης λάσπης. Και με τ' ο μυστρί μου άρχισα ύπομονετικά να χτίζω τ' ο στό- μιο της κρύπτης.

Είχα χτίσει πιδό την πρώτη σειρά πέτρες όταν παρατήρησα πως τ' ο με- θύσι του φίλου μου είχε όλότελα έξα-

φανιστεί. Η πρώτη άπόδειξη ήτανε μια ύπόκωφη κραυγή του, ένα μούγκρι- σμα άπαίσιο που έβγαινε από τ' α ζοφε- ρά σκοτάδια της κρύπτης.

Δεν ήτανε σκούξιμο με θυσμένο αυτό!

Ύστερα άπλώθηκε άτέλειωτη θα- θειά σιγή! Έβλα τ' ο δεύτερη σειρά πέτρες, την τρίτη, την τέταρτη, όταν άκουσα ένα μανιασμένο τράνταγμα της άλυσίδας.

Ό θόρυβος αυτός, συνεχίστηκε μερι- κές στιγμές και γώ, για να χορτάσω την ήδονη που μου προξενούσε στομά- τησα τ' ο έργο μου και έκατσα στο σω- ρό των κοκκάων να ζαποστάσω.

Κι' όταν ό σάλαγος της άλυσίδας έ- σταμάτησε, ξανάπιασα τ' ο δουλιά μου. Άποτέλειωσα την πέμπτη σειρά, έχτι- σα την έκτη, την έβδομη... Ό τοίχος τ' οώρα μούφτανε μέχρι τ' ο μέση μου. Στα θηκα για λίγο και σηκώνοντας τόν Πυρ- σό, φώτισα τ' ο έσωτερικό της όπης. Κά- ποιες άμυδρές άκτίνες πέσανε στο πρόσωπο του Φορτουάτο.

Και τότε, σαν καταιγίδα έξσπασαν τρομερές κραυγές από τ' ο στόμα του δεσμώτη. Είχανε κάτι τ' ο άνείπωτα φοβερό αυτές οι κραυγές που τινάχτη- κα πίσω τρομαγμένος.

Τ' ο μυζλό μου σκοτίστηκε. Τράβηξα άνατριχιάζοντας τ' ο μακρύ σπαθί μου κι' άρχισα να χτυπά μανιασμένα έδω και κεί σ' α δαιμονισμένος. Μα ξάφ.ου

ήρέμησα και ή διαύγεια τ' ο μυαλού μου μου ξανάρθε.

Ζύγωσα στον τοίχο μου και συνέχι- σα τ' ο δουλιά μου ενώ άπαντούσα ευ- γενικά στα άπελπισμένα ούρλιασματα τ' ο δεσμώτη μου.

Ήταν μεσάνυχτα. Τ' ο χτίσιμο πλη- σίαζε στο τέρμα του. Είχα βάλει την όγδοη, την ένατη και τ' ο δέκατη σειρά και άποτέλειωσα την ένδέκοτη, που ή- ταν κι' ή τελευταία. Δεν άπόμεινε παρά μια μικρή τρύπα, που θα την έκλεινα με μια μέτρια πέτρα.

Την πήρα κι' έτοιμαζόμουν να την τοποθετήσω, όταν την ύστατη αυτή στι- γμή, από τ' α βάθος της ζοφερής αυτής τρύπας άντηχησε ένα πνιγμένο γέλιο, ένα γέλιο άπαίσιο, φρικιαστικό που έ- κανε τις τρίχες μου να άνορθωθούν.

— Χά, χά, χά! Μια πολύ νόστιμη φάρσα με τ' ο Διδόνισο! Μια νόστιμη και τρομερή άστεϊότητα! Διάβολε! Θα πεθάνουμε στα γέλια όταν τ' ο διηγηθού- σε σ' α γυρίσουμε στο Παλάτι. Έ; και θα πιούμε κι' από τ' ο ύπέροχο κρασί χά, χά, χά!

— Άπό τ' ο κρασί του Άμοντιγιάν- το; Ρώτησα.

— Χά, χά, χά! Ναί από τ' α δέκα ά- σκια του Άμοντιγιάντο! Όμως θα- ρώ πως άργήσαμε Μοντρεζόρ. Θα μάς περιμένουνε μ' άλυπομονησία ή σενιό- ρα Φορτουάτο κι' ή παρέα! Άς π' αμε!

— Ναί άς π' αμε! Του άποκρίθηκα.

— Μοντρεζόρ! Γ' α τ ή ν ά γ ά π η τ ο ύ Θε ο ύ.

— Ναί, ναί! ξανάπα. Για τ' ον άγά- τη του δ' α κ α ί ο υ Θε ο ύ Φορτουάτο! Σ' αυτά μου τ' α λόγια δεν πήρα ά- πάντηση.

Του κάκου τέντωσα τ' α αυτιά μου να άκούσω. Τίποτα.

Έφώναξα δυνατά.

— Φορτουάτο!!

Τσιμουδιά. φώναξα δυνατώτερα.

— Φορτουάτο!!!

Περάσα τόν πυρσό μέσα από την τρύπα και τόν άφησα να πέσει. Δεν ά- κούστηκε παρά μόνο ό άπαίσιος ήχος από τ' α κουδουνάκια της σκούφιας του, ενώ μια κατάψυχη πνοή χύθηκε στην κατακόμβη.

Βιάστηκα να τελειώσω μιάν όρα άρ- χίτερα.

Με υπεράνθρωπη προσπάθεια τοπο- θέτησα την τελευταία πέτρα κι' ύστε- ρα έχρισα προσεχτικά με την ύπόλοιπη λάσπη τ' ο νιόχτιστο ντουβάρι. Κατόπι έρριξα έπάνω μου διάφορα κόκκαλα ά- πό τούς σωρούς των σκελετών, που έδω και μισόν αιώνα κανείς δεν είχε τ' ορά- ξει τ' ο μακάδρια γαλήνη τους. Τ' οώρα ό τοίχος έμοιαζε με όλους τούς άλλους.

Τελείωσα.

Άς είναι άνάλαφος ό ύπνος του!

Άς άναπαιυθ' ή έν ε ι ρ ή ν η!

ΔΙΑΒΑΖΟΝΤΑΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

=ΤΟ ΠΑΡΑΘΕΙΟΝ=

Άφου θρηνήσαμε τόσα θύματα με τ' ο παραθείο, που έγινε ή πληγή της υπάιθρου μέχρι που να ξεκλη- ρισθ' ολόκληρο χωριό, μπαίνει πιδό τέρμα στην μα- κάθρια ιστορία του. Δόξα τ' ο Θεώ, καιρός ήτανε. Τ' ο- ρα θα πουλιέται χρωματισμένο και σφραγισμένο. Κι' έτσι οι άνέμελοι κι' άσυνειδητοι άγοραστές, κι' αν άκόμα τ' ο θάξουν στο ίδιο ντουλάπι, πιδό στη ζάχαρη και στ' αλεύρι, δεν θα κινδυεύη να τ' α μπερ- δέψη μήτε ή γριά άμόρφωτη μάνα, μήτε τ' ο άπραγο παιδί και έτσι να θρίσκουν τ' ο θάνατο, τόσοι άνύπο- πτοι, σαν να ζούμε στον πιδό σκοτεινό Μεσαίωνα.

=ΤΟ ΞΥΛΟ=

Πρώτα μάς ζάλιζαν τ' α αυτιά οι άνα τόν κόσμο παιδαγωγοί:

«Μην άπλώνετε χέρι στο παιδί. Του δημιουργείτε φυκιά τραύματα, τ' ο κάνετε κομπλεξικό».

Και είδαμε την κατάντια του, που δεν φοβάται μή- τε Θεό, μήτε διάβολο. Τ' οώρα, μετά τόν δεύτερο παγ- κόσμιο πόλεμο, άρχισαν άλλο τροπάρι.

Τ' ο ξύλο, λένε, είναι μια πείρα χρήσιμη για τ' ο παι- δί. Όχι θέβαια ξύλο στα κουτουρού και συχνά. Άλ- λά όταν πρέπει κι' εκεί που πρέπει, δίκαια και ψύ- χραιμα. Η τιμωρία, λένε, είναι μια πράξη δικαιοσύ- νης. Τ' ο παιδί πρέπει να μάθη από πολύ νωρίς ότι τ' ο ζωή της οικογενείας καθώς και την κοινωνική ζωή την διέπουν όρισμένοι νόμοι και κανόνες και δεν μπορεί να τούς παραβ' ατιμώρητα...

=ΑΙΣΧΥΝΗ ΚΑΙ ΔΟΞΑ=

Δύο τίτλοι τόσο διάφοροι, από άπογευματινή εφη- μερίδα:

— «Καλοκαίρι τρόμου και αίματος στην Άμερική. Έκκλησίες νέγων πυρπολούνται στη Φιλαδέλφεια. Οι όπαδοί της Κού - Κλουξ - Κλάν σε πλήρη δράση».

Άκολουθεί τ' ο κείμενο για όλες τις άγριότητες, που ύφίστανται οι έγχρωμοι από τούς έγκληματίες κουκουλοφόρους, και που για τ' ο ίσα τους δικαιώμα- τα με τούς λευκούς τόσο άγωνίστηκε ό μεγαλύτερος ίδεαλιστής της έποχής μας, Τζών Κέννεντυ, χάνον- τας και τ' ο ζωή του την ίδια, την άνεκτίμητη αυτή ζωή για την ανθρωπότητα.

Κάτω άκριβώς από αυτόν τόν τίτλο και τ' ο κείμενο ύπάρχει ένας άλλος:

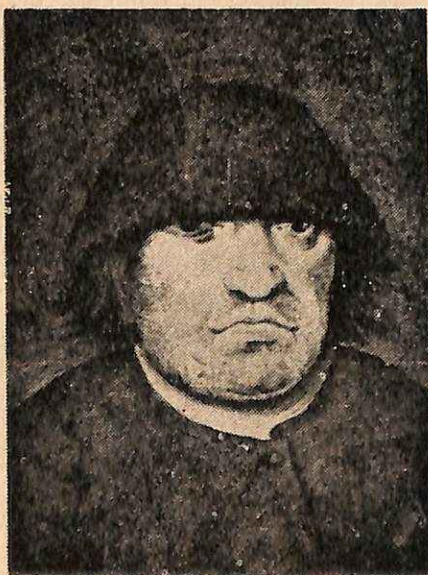
— «Διαστημόπλοιο πλησιάζει την Άφροδίτη. Είχε έξαπολυθ' έ από «Σπούνικ» τόν Άπρίλιο. Θα μετα- δόση φωτογραφίες».

Άκολουθεί τ' ο κείμενο για τις προσπάθειες σοφών και τεχνικών να λύσουν τ' ο μυστήριο των πλανητών και των άστρων.

Κι' αναρωτιέται κανείς, διαβάζοντας τ' α δύο κεί- μενα; Σε ποιόν άλλοπρόσαλλο αιώνα ζούμε;

Άπό τ' ο μια εικόνας φρίκης τ' ο Μεσαίωνα κι' από την άλλη να πετ' ας στ' αστερία όχι με τ' α φτερά της φαντασίας, αλλά με τ' ο δύναμη τ' ο νου και με την παλληκαρία καρδιά. Ό Θεός να θάλη τ' ο χέρι του να θρούμε τ' ο σωστό δρόμο.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Πίτερ Μπρούγκελ (1530 — 1569)
«Κεφαλή Χαρικού» (Μουσείον Βιέννης)

ΕΝΩΣΕΙΣ ΕΥΓΕΝΩΝ ΑΕΡΙΩΝ

Επετεύχθησαν ενώσεις των αερίων Ξένου και Κρυπτού, που μέχρι πρότινος θεωρούντο τελείως αδρανή.

Είναι γνωστό ότι τα άτομα των χημικών στοιχείων αποτελούνται χονδρικώς από τον πυρήνα και τα ηλεκτρόνια που περιφέρονται τριγύρω του. Μοιάζουν δηλαδή με μικροσκοπικά πλανητικά συστήματα, όπου γύρω από ένα κεντρικό άστέρι, τον ήλιο, περιφέρονται οι πλανήτες του συστήματος, με τη διαφορά ότι το ένα είναι ασυλλήπτως μικρό, ενώ το άλλο ασυλλήπτως μεγάλο. Ο πυρήνας των ατόμων αποτελείται βασικά από πρωτόνια και νετρόνια, που ονομάζονται συλλήβδην νουκλεόνια. Από αυτά, τα πρωτόνια έχουν θετικό ηλεκτρικό φορτίο, ενώ τα νετρόνια είναι ουδέτερα. Τα ηλεκτρόνια έχουν ίσο αλλά αντίθετο (αρνητικό) φορτίο με τα πρωτόνια κι έτσι το άτομο βρίσκεται σε κατάσταση ηλεκτρικής ισορροπίας, γιατί σε κάθε άτομο ο αριθμός των πρωτονίων κι ο αριθμός των ηλεκτρονίων είναι ίσοι. Το άτομικό βάρος κάθε στοιχείου καθορίζεται από τον αριθμό των νουκλεονίων που περιέχει. Το απλούστερο άτομο είναι το άτομο του υδρογόνου που αποτελείται από ένα μοναδικό πρωτόνιο κι ένα ηλεκτρόνιο. Είναι το μόνο στοιχείο που δεν περιέχει νετρόνια στον πυρήνα του. Υπάρχουν όμως δύο δ σ τ ρ α του υδρογόνου, το δευτέριον ή βαρύ υδρογόνο και το τρίτιον, που έχουν ένα νετρόνιο το πρώτο, και δύο το δεύτερο, και συνεπώς το άτομικό τους βάρος είναι δύο του πρώτου και τρία του δεύτερου, ενώ του συνήθους υδρογόνου είναι ένα.

Τα ηλεκτρόνια που περιβάλλουν κάθε πυρήνα δεν είναι «άτακτως έρριμμένα» αλλά διατεταγμένα σε «φλοιοί» ή «στιβάδες» κάθε μία από τις οποίες περιέχει ζυγό αριθμό ηλεκτρονίων εκτός από την εξωτάτη στιβάδα που περιέχει από ένα έως οκτώ ηλεκτρόνια. Αυτά τα ηλεκτρόνια της εξωτάτης στιβάδας καθορίζουν το «σθένος» του στοιχείου και γι' αυτό λέγονται και ηλεκτρόνια σθένους.

Τα στοιχεία, το άτομο των οποίων έχει ένα ή επτά ηλεκτρόνια στην εξωτερική στιβάδα, λέγονται μονοσθενή, εκείνα που έχουν δύο ή έξι δισθενή, τα έχουν τρία ή πέντε τρισθενή και τα έχουν τέσσερα τετρασθενή. Οι σταθερές χημικές ενώσεις των στοιχείων συνίστανται στην ένωση των εξωτερικών των στιβάδων σε τρόπο που και οι δυο μαζί να έχουν οκτώ ηλεκτρόνια. Αυτό λέγεται «κανών της οκτάδας». Το άτομο π.χ. του φθορίου έχει επτά ηλεκτρόνια σθένους και τείνει να προσλάβει ένα ακόμη ηλεκτρόνιο να συμπληρώσει τον αριθμό οκτώ. Έξ' άλλου, το άτομο του νατρίου έχει μόνο ένα ηλεκτρόνιο σθένους. Η ένωση των δύο αυτών στοιχείων, το φθοριοϋχλό νατριο, σχηματίζεται με την επαφή — ως πούμε — των εξωτερικών ηλεκτρονικών στιβάδων τους, έτσι που το ηλεκτρόνιο που

περισσεύει από το νάτριο μπαίνει στη θέση του ηλεκτρονίου που λείπει από το φθόριο και πληροῦται ο κανών της οκτάδας.

Παρατηρείται δηλ. το φαινόμενο ότι μερικά στοιχεία τείνουν να δώσουν ηλεκτρόνια, ενώ άλλα τείνουν να προσλάβουν. Στα πρώτα συμπεριλαμβάνονται γενικώς τα λεγόμενα μέταλλα και στα δεύτερα τα μεταλλοειδή.

Αν εξετάσουμε τον πίνακα των στοιχείων από το ελαφρότερο — το υδρογόνο — μέχρι το βαρύτερο — το ούράνιο — θα δούμε ότι όσο αυξάνεται το άτομικό βάρος, αυξάνονται και οι ηλεκτρονικοί φλοιοί και ότι περιοδικώς συναντούμε στοιχεία με εξωτερική στιβάδα ενός, δύο, τριών... οκτώ ηλεκτρονίων, και ότι όλα αυτά έχουν ίδια εξωτερική στιβάδα έχουν παρεμφερείς χημικές ιδιότητες. Αυτή η περιοδική εμφάνιση των ιδίων χημικών ιδιοτήτων ώθησε τον Μεντελέεφ να προδῇ στη διατύπωση του περιφήμου «περιοδικού συστήματος» των στοιχείων, που υπήρξε ένα γερό θεμέλιο για τη χημεία και συνετέλεσε στην ανακάλυψη στοιχείων που κανείς δεν θα υποπτευόταν την ύπαρξή τους χωρίς αυτό.

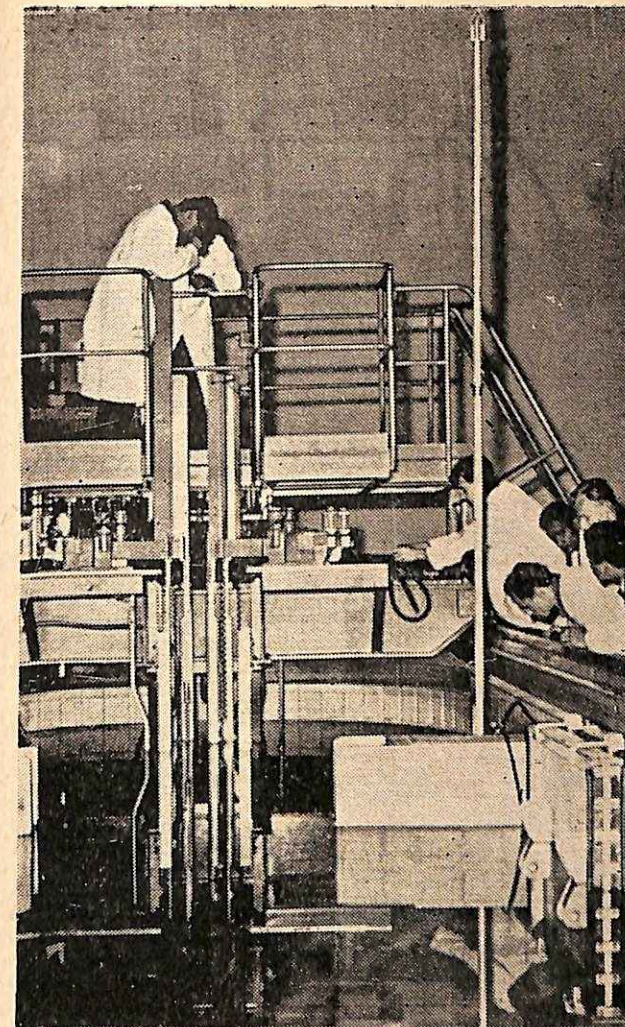
Είπαμε πὺδ πάνω ότι τα άτομα τείνουν να προσλάβουν ή να χάσουν ηλεκτρόνια ώστε ή εξωτερική τους στιβάδα να αποτελεσθῇ από οκτώ. Τι γίνεται όμως με τα στοιχεία που το άτομό τους έχει ήδη οκτώ ηλεκτρόνια; Από αυτά, ούτε λείπει, ούτε περισσεύει ηλεκτρόνιο. Ως εκ τούτου, τα στοιχεία αυτά δεν έχουν «σθένος», είναι δηλ. χημικῶς αδρανή.

Στην κατηγορία αυτή ανήκουν τα έξι στοιχεία: ήλιο, νέον, άργόν, κρυπτόν, ξένο και ραδόνιο. (Το ήλιο έχει μόνο δύο ηλεκτρόνια, όλα κι' όλα, αλλά ειδικῶς αυτό δεν συμπεριφέρεται σαν δισθενές, αλλά σαν στερούμενο σθένους). Τα στοιχεία αυτά είναι όλα άερια και ονομάζονται «εύγενῆ» γιατί δεν σχηματίζουν ενώσεις με κανένα άλλο σῶμα, σύμφωνα με τον κανόνα της οκτάδας.

Τα εύγενῆ άέρια δεν ἐχρησιμοποιούντο στα έργαστήρια παρά ελάχιστα, ιδίως όταν ἐπρόκειτο να δημιουργηθῇ χημικῶς άδρανῆς ατμόσφαιρα για ώρισμένες αντιδράσεις. Και το γεγονός ότι δεν είναι δυνατή ή δημιουργία χημικῶν ενώσεων μ' αυτά, ἐπιστεῦετο ως μαθηματική αλήθεια.

Αλλά φαίνεται ότι το ρητό «οὐδείς κανὼν άνευ ἐξαιρέσεως» δεν ισχύει μονάχα προκειμένου περὶ κανόνων της γραμματικής, αλλά έχει πέρας και στη Χημεία.

Ο πρώτος που το υποπτεύθηκε αυτό ήταν ο μέγας χημικός και μέγας ειρηνιστής Δίνους Πάουλιγκ, ο οποίος από το 1933 διετύπωσε την άποψη ότι ή χη-

Το άτομο στην υπηρεσία της ειρήνης. Γέφυρα έλέγχου ατομικού αντιδραστήρος της Ευρωπαϊκής Συνεργασίας, που παρασκευάζει ραδιενεργά ισότοπα για την ιατρική, τη βιομηχανία κλπ.

μική δραστηριότης του φθορίου θα μπορούσε να επιδράση επί της παθητικότητος του στοιχείου ξένο και να σχηματισθῇ ανάλογος ένωση. Και προέδλεψε την δυνατότητα της παρασκευῆς ἐξαφθοριούχου ξένου (Xe F₆) αλλά κάθε προσπάθεια παρασκευῆς της ενώσεως αυτής μέχρι το 1962 απέτυχε.

Τὸν Ιούνιο τοῦ 1962 ο Νεϊλ Μπάρτλερ, χημικός τοῦ Πανεπιστημίου της Βρεταννικῆς Κολομβίας, πειραματιζόμενος πάνω στις νέες μεθόδους διαχωρισμοῦ τοῦ οὐρανίου 235, πὺδ βασίζονται στη χρησιμοποίησιν ἐξαφθοριούχου οὐρανίου, πὺδ είναι άέριο στη συνήθη θερμοκρασία, εισηγάγε σε ένα υάλινο δοχείο πὺδ περιείχε εύγενές άέριο ξένο, ἐξαφθοριούχο λευκόχρυσο (πὺδ είναι επίσης άέριο) και παρετήρησε ότι τα δύο αυτά άέρια ἐπέδρασαν τὸ ένα ἐπὶ τοῦ άλλου και ἐσχημάτισαν μία νέα οὐσία, πὺδ ήταν ἐξαφθοριοπλατινικόν ξένο.

Η πρώτη χημική ένωση εύγενοῦς άερίου, μιά ά-

ληθινή χημική ἐπανάσταση, είχε συντελεσθῇ!

Αργότερα τὸ πείραμα ἐπανελήφθη με ἐξαφθοριοῦχο ρουθένιο με παρεμφερῆ αποτελέσματα και κατόπιν ἐπετεύχθη στα έργαστήρια τοῦ Άργκόν ή άπ' εὐθείας ένωση φθορίου και ξένου μέσα σε δοχεία νικελίου, όπου τα δύο άέρια ἐθερμαίνοντο στους 400 βαθμούς και κατόπιν ἐψύχοντο ἀποτόμως. Έτσι παρήχθη τετραφθοριοῦχον ξένο.

Η χημεία τοῦ ξένου ἀνεπτύχθη άρκετά ἐν συνεχείᾳ, και παρήχθησαν και άλλαι ενώσεις του, μεταξὺ των οποίων τριοξειδίου τοῦ ξένου δι' ὑδρολύσεως ἐξα — και τετρα — φθοριούχου ξένου. Η τελευταία αυτή ένωση είναι άσταθῆς και ἐξόχως ἐκρηκτική, περισσότερο ἐπικίνδυνη από την τρινιτροτολουόλη και οι χημικοί πὺδ την παρασκεύασαν παραλίγο να πέσουν θύματά της.

Εν συνεχείᾳ ἐδοκιμάσθη τὸ Κρυπτόν, εύγενές άέριο ελαφρότερο τοῦ ξένου και ἐπετεύχθησαν ενώσεις τοῦ υποθετικῦ «κρυπτικῦ οξέος» ὅπως τὸ κρυπτικόν θάριον. Και τα πειράματα συνεχίζονται.

Ποιές θα είναι οι πρακτικῆς ἐφαρμογῆς των ενώσεων των εύγενῶν αερίων δεν μπορούμε ακόμη να προῦπολογίσουμε. Ἐπὶ τοῦ παρόντος ένα είναι βέβαιον: Ὅτι στη χημεία σημειοῦται ένα καινούργιο, ἀπροσδόκητο θῆμα με τεράστια θεωρητική σημασία, πὺδ ακόμη δεν ξέρουμε πὺδ θα μᾶς οδηγήσει και ποια διδάγματα ή ποια πρακτικά ὄφελῃ θα προκύψουν άπ' αυτό.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΝΕΑ

ΕΝΕΣΕΙΣ ΑΝΩΔΥΝΕΣ

Η μέθοδος της εισαγωγῆς, μεγάλων ἐνίοτε, δόσεων φαρμάκων στον οργανισμό δι' ἐνέσεως είναι αναμφισβήτητα μιά από τις μεγάλες κατακτήσεις της Ιατρικής. Μόνο πὺδ παρουσιάζει ένα μειονέκτημα: ότι συνοδεύεται από κάποιον πόνο. Βέβαια, για τους περισσότερους, ο πόνος αυτός είναι ἀμελητέος και τὸν ὑφίστανται ἀγογγύστως, ιδίως όταν ο ἐκτελών τις ἐνέσεις «έχη ελαφρὺ χέρι». Υπάρχουν όμως άτομα νευρικά, πὺδ, ὅχι τόσο ο πόνος της ἐνέσεως αὐτός καθ' ἑαυτόν, όσο ή ιδέα ότι θα θάλουν ένεση, τους εἶναι κυριολεκτικῶς ἀφόρητος. Υπάρχουν επίσης άτομα «άλλεργικά» στη θελόνια της ἐνέσεως, πὺδ τους προκαλεῖ διάφορες ἀνωμαλίες.

Σύμφωνα με μίαν ἀνακοίνωση ἐρευνητῶν τοῦ Ἰνστιτούτου Χειρουργικῆς Ὀδοντιατρικῆς τοῦ Λονδίνου, ο πόνος των ὑποδοριῶν ἐνέσεων πρόκειται σύντομα να καταργηθῇ. Η ένεση τοῦ φαρμάκου ή τοῦ ὁρροῦ θα γίνεται διὰ πεπιεσμένου άέρος με ειδικό έργαλείο, τὸ ὁποῖον ἀντὶ θελόνας χρησιμοποιοῖ ένα ἀκροφύσιο πὺδ ἀπλῶς πιέζεται στο δέρμα χωρίς να τὸ διατρύπῃ. Τὸ φάρμακο ἐντελῶς ἀναδύνως μέσα σε δύο δευτερόλεπτα τὸ πολύ, ἀκόμη και στα οἷλα, ὑπερνικώντας την αντίσταση των ιστῶν.

Η μέθοδος αὐτή ἐφευρέθη από ὁδοντογιατροῦς, αὐτὸ όμως δεν σημαίνει ότι δεν είναι ἐφαρμοσίμη και σε άλλους τομείς ἐξω από την ὁδοντοιατρική. Προβλέπεται δὲ ότι σύντομα θα ἐκτοπίσει την κλασική σύριγγα και τη θελόνια από κάθε περίπτωση ὑποδοριῶν ἐνέσεως.

Ἐπὶ πλέον γίνονται ἐρευνες για την ἐφαρμογή ἀναλόγου μεθόδου και στην περίπτωση ἐνδομυϊκῶν ἐνέσεων, ὑπάρχουν δὲ πολλῆς ἐλπίδας ότι θα τελεσφορήσουν.

ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ που μ'ας πέρασε είχα νοιώσει στις όχθες του Σηκουάνα, ένα εξοχικό σπίτι και κάθε βράδυ πήγαινα και κοιμόμουν εκεί, δοκιμάζοντας ξεχωριστή ευχαρίστηση γι' αυτό. Από το Παρίσι άπειξε κάμποσες λεύγες, μα ο δρόμος δεν ήταν καθόλου κοπιαστικός.

Έκει γνωρίστηκα μ' έναν παράξενο άνθρωπο, που όμοιον δεν είχα ξαναδεί ποτέ ως τώρα στη ζωή μου. Είταν παλιός βαρκάρης κι' αγαπούσε τη θάλασσα με μι'α παράφορη μανία, με πάθος σ'α να είχε γεννηθεί μέσα σ' αυτήν. Από την αρχή ο άνθρωπος αυτός μου τράβηξε το ενδιαφέρον κι' ένα βράδι που περπατούσαμε στην όχθη του Σηκουάνα, του ζήτησα να μου διηγηθώ κάτι από τη ναυτική του ζωή. Αυτός ο αμίλητος έγινε άξαφνα όμιλητικός, ή ύψη του φωτίστηκε από το ωχρό αντίφωγο των περασμένων και χωρίς να με κοιτάζει με τ'α μάτια στριγμένα στο κενό άρχισε την ιστορία του:

— Βλέπεις το ποτάμι αυτό, που τρέχει εδώ κοντά μας; "Ε, το ποτάμι αυτό κλείνει τόσα πρόγματα για μένα, που σεις δεν μπορείτε να νιώσετε. Σεις δεν έχετε παρά μι'α κοινή ιδέα γι' αυτό, άλλ' ένας ψαράς το αισθάνεται διαφορετικά — και πολύ διαφορετικά. Γι' αυτόν έχει κάποιο μυστήριο βαθύ, μι'α γοητεία κρυφή, είναι σωστό θαύμα. Τη νύχτα βλέπεις κάποιες φανταστικές σκιές, άσους κρότους, που σου προξενούν μεν ήδονική λαχτάρα και τρέμεις χωρίς να ξέρεις κι' ο ίδιος γιατί, όπως όταν περνάς από το νεροταφείο. Για έναν ψαρά ή στεριά είναι μικρή, όμως το νερό είναι άπειρο γι' αυτόν. Ένας θαλασσινός δεν αισθάνεται το ίδιο πράγμα γι'α τη θάλασσα. Είναι σιγνή σιγή και κενά, αλήθεια, μα ή μεγάλη θάλασσα έχει τους δικούς της νόμους, ενώ το ποτάμι είναι ήπιο και ήπιο. Δεν έχει βογγητά, αλλά τρέχει πάντα αβρότητα και ήσυχα. Κάποιοι έπανε, πως ή θάλασσα κλείνει μέσα της ατέλειωτους γαλάζιους τόπους, που οι πνιγμένοι κολούνε πλάι σ'α μεγάλα ψάρια, μέσα σε παράξενα δάση και σε κροσταλλένες στηλιές. Το ποτάμι έχει μόνο μαύρα βάθη, που σαπίζουν μέσα στο βούρκο. Όμορφο είναι όμως, όταν λάμψη στην άνατολή του ήλιου κι' όταν φλοισβίζει ήσυχα, ανάμεσα από τις όχθες του, τις σκεπασμένες από καλάμια που μουρουρίζουν αδιάκοπα.

"Ε, μάθε, λοιπόν, πως τ'α καλάμια αυτά κάποτε άναμεσα στο ψηθύρισμά τους, ιστορούν κάποια βουβά και πένθιμα δράματα. Θ'α σου διηγηθώ μι'α τέτοια ιστορία, αφού μου ζητάς:

Πάνε δέκα χρόνια από τότε. Καθόμουν στο σπίτι της νηρά - Λαφόν κι' είχα γείτονα το Λουδοβίκο Μπερνέ, που άφησε τώρα τη θάλασσα για να μπη στο Συμβούλιο της Επικρατείας. Είμαστε άχώριστοι φίλοι και τρώγαμε τότε

ΠΑΡΑΞΕΝΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΣΤΟ ΝΕΡΟ

ΤΟΥ ΓΚΥ ΝΤΕ ΜΟΡΑΣΣΑΝ

στο σπίτι μου, τότε στο δικό του. Ένα βράδι που μόλις είχ' αφήσει το σύντροφό μου, γύρισα με τη βάρκα κουρασμένος, στο σπίτι μου. Μι'α στιγμή στάθηκα στις καλαμιές κοντά, καμμι'α εκατοστή μέτρα από το δώ από τη γέφυρα του σιδηροδρόμου.

Μου ήρθε ή διάθεση να καπνίσω ένα τσιγάρο. "Η βραδιά είταν γλυκειά. Το φεγγάρι έφωτιζε την αντίφωγη του στα νερά του ποταμού κι' εκείνα τρεμόλαμπαν. Σιγά - σιγά ένωσθη τόν εαυτό μου να ξεκουράζεται στην απέλπειωτη εκείνη γαλήνη. Πήρα την άγκυρα και την έβριξα στο ποτάμι. "Η βάρκα έσπευ από μερικούς κλονισμούς στάθηκε. "Ησυχία, ατέλειωτη ήσυχία, κυριαρχούσε που την έκοβε κάπου - κάπου το σιγανό φλοισβισμα του νερού στην όχθη. Πάνω τ'α καλάμια στέκονταν ακίνητα, σαν παράξενες φανταστικές μορφές. Οι νυχτερινοί τραγουδιστές των βάλτων δεν άκούγονταν. "Ησυχια τραβούσα το τσιγάρο μου. "Άξαφνα μου ήρθε ή διάθεση να τραγουδήσω. Δοκίμασα, μα ο ήχος της φωνής μου βγήκε δύσκολα από τ'α χείλη μου. Στάσασα και ξαπλώθηκα στο βάθος της βάρκας, κοιτάζοντας τόν ούρανό.

Πέρασε λίγη ώρα μέσα στην απέλπειωτη ήσυχία. "Υστερα μου φάνηκε πως τ' αλαφριά κουνήματα της βάρκας γίνονταν αβρότομες στροφές, σ'α να τριζίλε πάνω σε τραχιμμένη θάλασσα.

Τώρα μου φάνηκε π'α άκουγα κρότους τριγύρω μου δυνατούς... θόρυβο... Μ' ένα πήδημα τινάχτηκα. "Η ίδια ήσυχία απλωνόταν γύρω. Τ'α νερά είταν άτράχαλα και τρεμόλαμπαν στο άργυρό φως του φεγγαριού.

Τότε είδα πως όλ' αυτά, που είχα αισθανθεί πρωτίτερα δεν είταν παρά τών ταραγμένων μου νευρών αποτέλεσμα, γι' αυτό έτοιμάστηκα να φύγω. Πήγα στο μέρος, που πανόταν ή άγκυρα και τράβηξα την άλυσίδα της. "Η βάρκα κινήθηκε, μα ή άγκυρα δεν άνέβηκε πάνω. Είχε πιαστεί στο βυθό σ'α κάτι κι' είταν αδύνατο να ξεφύγει. Δοκίμασα να τραβήξω πιο δυνατά, μα πάλι το ίδιο, αίστανόμουν αντίσταση. Πήρα τ'α κοντά γύρω τ'α βάρκα ενάντια στο ρεύμα, μα τού κόκκου! "Η άγκυρα έμεινε ασάλευτη. Θύμισα τότε και κινήσα την άλυσίδα με μανία. "Άλλ' αυτή δεν άλλάξε θέση καθόλου. "Απελπισμένος ρίχτηκα στη θέση μου κι' άρ-

χισα να συλλογίζουμαι τι έπρεπε να κάνω. Μι'α στιγμή σκέφτηκα να σπάσω την άλυσίδα και ν' αφήσω την άγκυρα εκεί στο βυθό του ποταμού, έπειτα όμως έπειδή ο καιρός είταν γλυκός και ήμερος, είδα πως μπορούσα να κάτσω εκεί, περιμένοντας το πέραςμα κανενός ψαρά.

"Αρχισα σιγά - σιγά να ήσυχάζω. Ρουφούσα τώρα το τσιγάρο μου, σ'α να μη γινόταν τίποτε. "Υστερα πήρα μι'α μπουτίλια ρούμι και τράβηξα δυο - τρεις ρουφηξιές. "Όλη αυτή ή περιπέτεια μου έκανε τώρα κομική έντύπωση.

"Άξαφνα ελαφρός χτύπος άκούστηκε στο προσκινό μέρος της βάρκας. Σηκώθηκα, ενώ κρύος ιδρώτας έλουζε το κορμί μου. Πήγα κοντά στην άλυσίδα κι' άρχισα να την τραβάω με τόση δύναμη, ώστε νόμιζα πως θ'α σηκώνονταν τώρα σίγουρα ή άγκυρα. "Άλλ' εκείνη έμεινε πάντα βαρειά κι' ασάλευτη. Συνακάθησα απελπισμένος στη θέση μου.

Σιγά - σιγά τώρα το ποτάμι σκεπαζόταν από μι'α ολόσπορη καταχνιά, σ'α γάλα, που κατέδανε άργα από τόν ούρανό. Σε λίγο δεν έβλεπα παρά μόνο τις κορφές τών καλαμιών και πέρα μακριά τόν κάματο, ολόγλωμο από τ'ο φως του φεγγαριού, με τις μεγάλες μαύρες σκιές, που απλωναν όι λεύκες.

Στη θέση αυτή στεκόμουν σαν ύπνωτισμένος και τ'ο μυαλό μου έβλεπε παράξενες μορφές. Τώρα νόμιζα πως κάποιος ήθελε ν' άνεβη στη βάρκα μου και άγωνιζόταν γι' αυτό αδιάκοπα. Γύρω μου φαινόταν ότι κολιμπούσανε κάτι άλλόκοτοι άνθρωποι. "Αρχισα να αισθάνομαι τόν εαυτό μου άσχημα, ή καρδιά μου χτυπούσε δυνατά, τόσο δυνατά ώστε μ' έπνιγε, τ'α μηνίγγια μου σφίγγονταν, σ'α να με πίεζαν γύρω απ' αυτά δύο αδερφένια χέρια. Μου ήρθε ή ιδέα να ρυχτώ στο νερό και να βγω στην όχθη κολιμπώντας. Μ'α ή ιδέα αυτή μ' έκανε ν' ανατριχιάσω από φόβο, γιατί φαντάστηκα τόν εαυτό μου χαμένο εκεί μέσα στην πικρή καταχνιά, μέσα στο μυστήριο του ποταμού, λες και θ'α με τραβούσε στο βυθό από τ'α πόδια μι'α άόρατη δύναμη.

Είμουν παγωμένος.

Συλλογίστηκα, πως όσο καλύτερα κολιμπήτης κι' αν είμουν θ'α πνιγόμουν.

"Άξαφνα σαν να είδα τόν εαυτό μου χωρισμένο σε δύο: σ'όν άντρεϊο και στο δειλό, προσπαθήσα να σκεφθώ ήσυχια. Οι δυο ύπάρξεις, που είνε μέσα μας άλληλοκοροϊδεύονταν. Είχε νικήσει ή δεύτερη και τώρα ο φόβος μου γινόταν άληθινός τρόμος.

Στεκόμουν ακίνητος με τ'α μάτια ολάνοιχτα και με τ'ο αυτί τεντωμένο σ'α να πρόσμενα κάτι. "Εκείνη τη στιγμή αν τ'αυαν να πηδήση στο νερό κανένα ψάρι, είμαι βέβαιος ότι θ'α σωριαζόμουν άναίσθητος.

Πήρα σαν αυτόματο το μπουκάλι το ρούμι και ήπα.

Μόλις τ'ο ξανάφησα στη θέση του, άρχισα να φωνάζω με όλη τη δύναμη του στήθους μου. "Όταν π'α απόκαμα

"Ενώ οι μανάδες είναι τόσο πρόθυμες και τόσο ελαστικές όταν πρόκειται να παντρεύουν τ'α κορίτσια τους γίνονται δύστροπες και διαταχτικές όταν πρόκειται για τ' αγόρια τους. Τ'α κορίτσια τους τ'ο ξεφορτώνουνται, τ' αγόρια τους τ'α χάνουνε.

"Ετσι και στην προκειμένη περίπτωση. "Ενώ ο Τζών ήθελε τόσο να παν-

κι' ή φωνή έσβησε στα χείλη μου τότε άρπουγκόστηκα. Δεν άκούονταν παρά τ'ο αλλύγισμα κάποιου σκυλιού μακριά. Τεντώθηκα στο μακρος της βάρκας και έβλεψα τ'α μάτια μου, άνιζαν να σηκωθώ π'α άπάνω.

...

Το π'ο θαυμάσιο, τ'ο π'ο εκπληκτικό όραμα ξετυλιγόταν τώρα μπροστά μου. Είταν μι'α φαντασμαγορία υπέροχη, όμοια μ' εκείνες, που ιστορούν οι ταξιδιώτες που γυρίζουνε από μακριά και που μ'ας φαίνονται άπίστευτες.

"Η καταχνιά είχε τραβηχτεί στους όχτους. "Αφήνοντας τ'ο ποτάμι όλος διόλου έλεύθερο, σχημάτισε σε κάθε όχο έναν μικρό λόφο, που έλαμπε στο φως του φεγγαριού. Τώρα δεν έβλεπες άλλο τίποτε από τ'ο ολόφωτο ποτάμι, άνάμεσα από τ'α δυο αυτά λευκά βουνά. Και πάνω μου απλωνόταν λαμπρό λαμπρότατο σ'όν ολογάλανο ούρανό τ'ο πλήθιο φεγγάρι.

Τ'α βατράχια φώναζαν δυνατά, μόνονά ενώ εγώ έπλεα δίχως να φοβόμαι π'α σ' έναν τόπο μαγικό, παράξενο.

...

Πόσο βάσταξε αυτό δεν ξέρω. "Όταν άνοιξα όμως ξανά τ'α μάτια μου, τ'ο φεγγάρι είχε βασιλέψει κι' ο ούρανος είταν συνεφισμένος. Το νερό μουρούριζε λυπητερά, άνεμος φυσούσε και τ'ο σκοτάδι είταν βαθύ. Τώρα άκουσα παγωμένους τ'ο μουρουρίσμα τών καλαμιών.

"Άξαφνα ένωσα να γλυστράει κάποιος κοντά μου. Φώναξα και μου άποκοίτησε. Είταν ένας ψαράς. Με λίγα λόγια τ'ο διηγήθηκα τ'ο τί έπαθα. "Εβαλε τότε τη βάρκα πλάγια στη δική μου και τραβήξαμε κι' οι δυο μας την άλυσίδα. "Η άγκυρα πάλι δεν κινήθηκε. "Η μέρα χάραζε σκοτεινή, θάμπη βορραή.

Πέρασε λίγη ώρα. "Από κοντά μας διάβηκε μι'α άλλη βάρκα. Φωνάξαμε τότε τόν ψαρά κι' αυτός ήρθε πρόθυμα. Πιάσαμε κι' οι τρεις τώρα την άλυσίδα κι' εκείνη άρχισε να άνεβαίνει άργα.

"Όταν έφτασε στη βάρκα μου, ξεχωρίσαμε ένα μαύρο όγκο. Σηκώσαμε κι' είδαμε τ'ο π'ομα μ'ας γι'α με μι'α μεγάλη πέτρα στο λαμό.

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΕΥΘΥΜΟΓΡΑΦΗΜΑ

Ο ΤΖΩΝ ΚΙ' Η ΜΑΜΑ ΤΟΥ

Του Πήτερ Μπάρτον

τρευτή δεν τ'ο ήθελε καθόλου ή μητέρα του. Εύρισκε ότι είναι πολύ νωρίς για να σκέπτεται γάμο ο γιός της. Τ'ο ίδιο και ή Μπέτυ σαν τόν Τζών, τ'ο τρίτο μέλος του τριγώνου ήθελε πολύ να παντρευτή. "Όχι πως είχε τίποτα με την Μπέτυ ή μητέρα του Ούίλιαμ.

— Είμαι βέβαιη παιδί μου ότι ή Μπέτυ είναι πολύ καλό κορίτσι. "Αν μιλάμε για τ'α σημερινά κορίτσια δηλαδή πού...

— "Άκουσε μαμά είπε ο Τζών, πρέπει να πάρουμε π'α μι'α απόφαση. "Εγώ και ή Μπέτυ έχουμε π'αί τόσες πολλές φορές στο σπιτονοικοκύρη για να ρωτήσουμε για τ'ο σπ'ίτι που θα μείνουμε όταν παντρευτούμε, ώστε αν μ'ας λωπών θ'α μες πετάξει έξω. Τούτη π'α ξαναδ'α θα μες πετάξει έξω. Τόν άλλο μήνα παντρευόμαστε. "Αναβολή δ'α χωρεί.

"Άλλα σε κάθε τέτοια κουβέντα ή μητέρα του Τζών τινάζονταν όρθια κι' έβαζε τ'ο χέρι στη καρδιά της έτοιμη να λιποθυμήσει ενώ τ'α μάτια της γούρλωναν από άπελπισία κι' από τ'ο στόμα της βγαίνανε άναρθρες κραυγές.

— "Όχι ακόμα, όχι ακόμα σε παρακαλώ, έλεγε. Δεν μπορώ να σε άποχωριστώ τόσο γρήγορα. Μι'α μέρα θα γίνεις και σύ μητ... όχι πατέρας και θ'α με καταλάβεις. Μένε λίγο μαζί μου πριν μ' άφήσεις μοναχή.

Και ή αλήθεια είναι ότι ο Τζών λυγίζει και ύποχωρούσε κάθε φορά. Τί να κάνη; "Άλλα ή Μπέτυ άποφάσισε να βάλλη τέρμα σ' αυτήν την έκρημότητα.

— Τί μητρική άγάπη και κουρουφέξαλα μου κοπάδες. "Εδώ ο λόγος είναι για τ'α λεφτά σου, γι' αυτό δ'ε θέλει να σ' άποχωριστεί.

"Ο Τζών όμως δεν συμφωνούσε με τη θεωρία της.

— "Όχι Μπέτυ είπε. Αυτό γίνεται γιατί μ' αγαπάει πολύ και φοβάται να μείνη μόνη. Φυσικά θ'α μπορούσε ν'άρθη μαζί μας...

— "Αμ' δέ! είπε άποφασιστικά ή Μπέτυ σ'α άνθρωπος που ξέρει τί τ'ο γίνεται.

Τότε να π'αμε έμεις μαζί της, είπε ο Τζών.

— Μπα! δ'ε σφάξαν! έκανε ή Μπέτυ. "Ακολούθησε σιωπή. Στο τέλος ο Τζών έβγαλε τ'ο κεφάλι του.

— "Άκου Μπέτυ έχω μι'α ιδέα. "Αν παντρεύαμε τη μητέρα μου;

"Η Μπέτυ βρήκε θαυμασία την ιδέα. Κι' από την ήμερα εκείνη άρχισαν τ'ο κληνγητό τ'ο γαμβρού.

— Μαμά είπε μι'α μέρα ο Τζών. "Εγώ και ή Μπέτυ θ'α σου φέρουμε ένα θείο της άπόψε. Καλό θ'α ήτον να φτιαχτείς λιγάκι, για να φανής όπως πρέπει σ'όν άνθρωπο.

"Ετσι κι' έκανε ή μητέρα του. "Η αλήθεια είναι ότι όταν βγήκε από τ'ο κομμωτήριο ήταν κάτι τ'ο πολύ άπογοητευτικό, αλλά τέλος πάντων δεν μπορεί να τ'α έχει κανείς όλα. "Ηταν όμως τόσο περήφανη με τόν εαυτό της ώστε όταν ήρθε ο ύποθετικός θείος της Μπέτυ μόλις που καταδέχτηκε να τ'ο π'α δυο κουβέντες όλο τ'ο βράδυ. Κι' ούτ'ο γιατί αυτός ο θλάκας έκανε την γκάφα με της π'α: "Ε, έμεις οι γέροι τώρα...

Μι'α και ναυάγησε ή ύπόθεσις αυτή βάλανε πλώρη για άλλο γαμβρό. "Ο δεύτερος ύποψήφιος ήταν τ'αχα ένας νουνός της Μπέτυ αλλά είχε κι' ούτος την τύχη τ'ο πρώτου. Εύγενικός κατά τ'α άλλος, έστερείτο όμως τακτί.

Σώνει και καλά μιλούσε όλο τ'ο βράδυ για τ'α περασμένα τ'α παλιά καλά χρόνια.

Μα οι δυο ήρωές μας δεν τ'αβάζαν κάτω. Ψάχναν για καινούργιο θύμα. Δυο - τρεις καραδοτσασμένους που βρήκαν, δεν κατάφεραν τίποτα. Δεν άπογοητεύθηκαν όμως. Μι'α μέρα πιάσαν κουβέντα στο τραίνο μ' έναν κατσονάτο γέρο και πρώτου καλά, καλά, πάρε είδηση ούτος ο φουκασάς τί τ'ο γινώταμε δρέθηκε προσκαλεσμένος στο σπ'ίτι του Τζών καθισμένος άντίκρυ στη μητέρα του που έβριε την έντύπωση τ'α νίας τεχνικολόρ. Τζίφος κι' από κεί όμως. Γιατί ή γρηά που κατάλαβε περ'α τίνος έπρόκειτο δήλωσε καθορά και έάστερα ότι δεν έχει καμμι'α διάθεση να παντρευτή.

Αυτό βέβαια σήμαινε ότι τ'ο ρουάντ'ο του Τζών και της Μπέτυ θ'α κρατούσε έπ' άπειρο, ή θ'α ναυαγούσε. "Υστερα από πολλές συσκέψεις οι δυο νέοι άπεφάσισαν να κυττάσουν να βρουν κάποιον που να μπορούσε να «συγκλονίση» τη μητέρα του Τζών. Και έπ'ι τέλους τ'ο βρήκαν. "Ηταν ένας άκετ'α νέος, εύγενικός και έξυπνος άνδρας. Τόν είχε βρή ο Τζών και τόν κάλεσε σπ'ίτι του — Είχε έλθει και ή Μπέτυ.

— Θαρρώ πως θ'α ήθελε να παντρευτή και ν' άποκατασταθ'ι τώρα που δεν είναι και τόσο νέος είπε έμπιστευτικά στη Μπέτυ ο Τζών. "Η ήλικία της νύφης πάντως δεν έχει και μεγάλη σημασία, όταν ύπάρχει εκάτερος άντίμηση. Κι' αυτός Μπέτυ είναι μάλαμα.

"Ησυχος, εύγενικός, με λεφτά και μ' αυτοκίνητο δικό του. Θαρρώ πως ταιριάζει τ'α καυός τί λές και σύ;

— Θεέ μου! έκανε ή Μπέτυ. Καλλίτερος άνδρας για μι'α γυναίκα δεν βρίσκειται σ'όν κόσμο!

Κι' ύστερα από μι'α βδομάδα τόν παντρεύτηκε ή δ'α άφήνοντας τόν σουκαρά τόν Τζών στα κρύα τ'ο λουτρού μαζί με τη μαμά του.

Ο 'Ηρόδοτος, που όχι άδικώς ονομάστηκε «Πατέρας της Ιστορίας» εκτός από τα διάφορα αναμφισβήτητα ιστορικά που αναφέρει μās παρέχει και ποιήλες άλλες πληροφορίες που, όπως λέει, άλλες μὲν τις έχει πάρει εξ' αὐτοψίας και άλλες εξ' ἀκοῆς. Πολλές απ' αυτές είναι τόσο παράξενες, ή είναι τόσο συνφασμένες με μύθους, πὺδ ἐθεωρήθησαν ἀπὸ τοὺς μεταγενεστέρους ὀλότελα ψεύτικες, κ' ὁ 'Ηρόδοτος γράφτηκε ἐντελῶς ἄδικο στὸν κατάλογο τῶν παραμιθῶδων.

Ἐν τούτοις σήμερα οἱ ἔρευνες ἀποκαλύπτουν ὅτι ὁ 'Ηρόδοτος εἶχε κάνει πολὺ εὐσυνέδητη ἐργασία, κ' ὅτι ὅλες του οἱ πληροφορίες ἔχουνε στὸ βάθος κάποια ἀληθινὴ βάση.

Ἀνάμεσα σ' ἐκείνα πὺδ ἐθεωροῦντο ψεύδη συμπεριλαμβάνονται διάφορες πληροφορίες περὶ τοῦ Χρυσοῦ τῆς Ἀσίας, πὺδ σήμερα πάλιν νὰ ἀποδειχθοῦν ὡς πέρα γιὰ πέρα ἀληθινές.

Ἀναφέρει λέγον γάριν κάπου ὁ 'Ηρόδοτος περὶ τοῦ Χρυσοῦ τοῦ Βορρᾶ πὺδ εὐρίσκετο πέραν τῶν Ριπαίων ὁρέων (= τῶν Οὐραλίων) στὰ ὄρια τῆς χώρας τῶν Ἀρμασπῶν, πὺδ κατοικοῦν ἐκεῖθεν τῆς χώρας τῶν Ἰσηδόνων, δηλαδὴ κάπου στὴν Ἀνατολικὴ Σιβηρία, ἀπὸ ὅ, πὺς ἔχει ἐξακριβωθῇ Ἰσηδόνες ἦταν μιά φυλὴ πὺδ κατῴκει στὴν Ὑπερβαϊκάλη.

Ὁ χρυσὸς λοιπὸν αὐτός, πὺδ ἐφυλάσσετο ἀπὸ τοὺς Γρύτες κατὰ φοδερὰ τέτατα πὺδ εἶχαν χαρακτηριστικὰ λέοντος, ὀρνέου, σφίγγος καὶ φειδιοῦ μαζί, εἶταν ἀφθονώτατος καὶ ἀνῆκε στὸ βασιλικὸ ζεῦγος Βορρᾶ-Χιόνης τοῦ ὁποῖου ἦτο κτῆμα ὀλόκληρη ἡ κατεφυγμένη αὐτὴ περιοχή. Γεῖτονες τῆς χρυσοφόρου

ΘΡΥΛΟΙ ΠΟΥ ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΙ

ΤΟ ΧΡΥΣΑΦΙ ΤΟΥ ΒΟΡΡΑ

Οἱ πληροφορίες τοῦ 'Ηροδότου ἀποδεικνύονται ἀληθινές!

περιοχῆς εἶταν οἱ Ἀρμασποὶ ἕνας λαὸς μονόφθαλμων ἀνθρώπων (γιατὶ ἄρμασποὺ στὴ γλώσσα τοὺς ἐσήμαινε αὐτὸς πὺδ ἔχει ἕνα μάτι) τῶν ὁποῖων ἡ κυριώτερη ἀσχολία εἶταν ἡ ἀρπαγὴ τοῦ χρυσοῦ τοῦ Βορρᾶ. Φυσικὰ αὐτὴ ἡ δουλειὰ δὲν εἶταν καθόλου εὐκόλη γιατί εἶχαν νὰ ἀντιμετωπίσουν τοὺς φοδερὺς Γρύτες, καὶ συγχρότατα συνήπτοντο φοδερὺς μάχες μεταξὺ Ἀρμασπῶν καὶ Γρυπῶν, ὅπως ἀφηγεῖται ὁ ἐποποιὸς Πρῶδικος, πὺδ εἶχε πάει ἐκεῖ τὸν ἔκτο αἰῶνα πρὸ Χριστοῦ, στὸ ἔργο τοῦ «Ἀσπασπεία ἔπη». Τὸ ἔργο αὐτὸ δυστυχῶς ἔχει χαθῇ ὀλόκληρο, πάντως φαίνεται ὅτι ὁ 'Ηρόδοτος τὸ εἶχε ὅπ' ὕψιν του.

Ἐκ πρώτης ὄψεως ὅλη αὐτὴ ἡ πληροφορία φαίνεται σὰν ἀδιαφιλονέκτητο παρὰ μῦθος. Λαὸς μονόφθαλμων, πτερωτὰ τέρατα καὶ ἀπόστασις πὺδ καὶ γιὰ σήμερα ἀκόμη εἶναι τεραστία. Κι' ὅμως ἡ ἱστορία αὐτὴ εἶναι σχεδὸν ἐξ ὀλοκλήρου ἀληθινή. Πρὸ ἐτῶν ἀνεγράφη στὸν τύπο ὅτι σοβιετικοὶ γεωλόγοι εὐρίσκανε στὴ περιοχή τῆς ἄνω Σιβηρίας ἐκτεταμένα χρυσοφόρα κοιτάσματα πὺδ θεωροῦνται τὰ πλουσιώτερα τῆς γῆς. Ἀρκεῖ νὰ σημειωθῇ ὅτι εὐρήνθηκαν ἐκεῖ ψήγματα χρυσοῦ βάρους 10-15 κιλῶν.

Τὸ γεγονός ὅτι οἱ Ἕλληνες εἶχαν φτάσει σ' ἐκείνους τοὺς χρόνους μέχρι καὶ πέρα, δὲν πρέπει νὰ μās φανῇ καθόλου

παράξενο δεδομένου ὅτι καὶ σήμερα δὲ βρίσκεται γωνία τῆς γῆς πὺδ νὰ μὴν κατοικοεδρεύει σ' αὐτὴν καὶ κάποιος Ἕλληνας, κ' αὐτὸ δὲν εἶναι φαινόμενο σημερινὸ ἀλλὰ παλαιότατο, συνφασμένο με τὸ φυλετικὸ χαρακτηριστὶκα τῶν Ἑλλήνων. Ὁ κόσμος, πρὸς ὅλες τις κατευθύνσεις, ἔγινε γνωστός κατὰ τὸ πλείστον χάρις τοῖς Ἕλληνας πὺδ εἶταν πάντα τολμηροὶ θαλασσοπόροι, ἐξερευνηταὶ καὶ φορεῖς πολιτισμοῦ.

Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς Γρύτες, θὰ μπορούσε κανεῖς νὰ ἰσχυριστῇ ὅτι ἀποτελοῦν προσωποποίηση τῶν ἀντιξοοτήτων τῆς φύσεως: Ἀφόρητο κρύο, ἄγρια ζῶα, πορεία πρὸς τὸ ἀχανές καὶ τόσα ἄλλα πὺδ εἶχαν νὰ ἀντιμετωπίσουν οἱ χρυσοθήρες τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ὡστόσο ὑπάρχει κ' ἄλλη πιθανώτερη ἐρμηνεία. Ὅταν κάποιος ἀρχαῖος ἀνεκάλυπτον καμμιὰ μακρὴ νῆ πηγὴ πλούτου τῆς ὁποίας θέλανε νὰ ἐξασφαλίσουν τὴ μονοπωλιακὴ ἐκμετάλλευση, ἐφρόντιζαν νὰ διαδόσουν ὅτι ὁ δρόμος πρὸς τὰ καὶ παρουσιάζει φοδερὺς καὶ τρομεροὺς κινδύνους, ἔτσι πὺδ νὰ μὴν τολμᾷ ἄλλος κανεῖς νὰ τοὺς ἀκολουθήσει. Οἱ τολμητῆρες θὰ εἶχαν νὰ ἀντιμετωπίσουν ταύρους πὺδ ἀναπνέαν φλόγες, ἀκόμητους δράκοντες, Κίκλωπες, Λαιστρυγόνες, Σκύλλα καὶ Χάρυβδη Σειρήνες καὶ Κίρκη, Ταρτησία Μύρραι

να, θυμὸς θεῶν καὶ τόσα ἄλλα πὺδ ἀπεθάρρυναν τοὺς περισσότερους κ' ἔπρεπε νάβαι κανεῖς «μάννας γίδες» γιὰ ν' ἀποφασίσει νὰ ριθοκινδυνέψει.

Ἔτσι καὶ τὸ χρυσὸ τοῦ Βορρᾶ τὸν ἐφύλαγαν οἱ φοδερὸι Γρύτες γιὰ... νὰ μὴ μάθουν κ' ἄλλοι τὸ δρόμο νὰ πηγαίνουν καὶ νὰ πέρνουν χρυσάφι.

Τώρα γιατί οἱ Ἀρμασποὶ εἶταν λαὸς μονόφθαλμων; Αὐτὸ ἴσως νὰ προέρχεται ἀπὸ τὴς κοινοῦλες πὺδ φοροῦσαν γιὰ νὰ μὴ παγώνουν καὶ πὺδ εἶχαν πιθανῶς μιά τρύπα μπρὸς γιὰ νὰ βλέπουν. Ἴσως πάλι νὰ πρόκειται ἄπλῶς γιὰ μιά παρετυμολογία ἡ παρερμηνεία τῶν λέξεων Ἀρμα σποῦ.

Πάντως ὁ «μῦθος» τοῦ χρυσοῦ τοῦ Βορρᾶ εἶναι ἀναμφισβήτητα ἀληθινὸς στὴν οὐσία του, δηλαδὴ δὲν εἶναι μῦθος.

Ἐνας ἄλλος «μῦθος» ἀπὸ τὴς πληροφορίας τοῦ 'Ηροδότου εἶναι ὁ ἀναφερόμενος στὸς «χρυσοφόρους» μύρηκες τῶν Ἰνδιῶν καὶ τῆς Κεντρικῆς Ἀσίας.

Ὑπῆρχον, λέει ὁ 'Ηρόδοτος στὴν κοιλάδα τοῦ ἄνω Ἰνδοῦ καὶ σὲ ἄλλες περιοχῆς τῆς Κεντρικῆς Ἀσίας χωματόλοφοι με μεγάλη περιεκτικότητα σὲ κόκκους χρυσοῦ πὺδ τοὺς ἐσημείασιαν χρυσοφόροι μύρηκες, κάποιο εἶδος μυρηγκιδῶν, δηλαδὴ πὺδ ἔσκαβαν φωλιές στὴ γῇ καὶ ἔβγαζαν χρυσάφι καὶ χῶμα ἀπὸ τὸ ὁποῖον με τὸν καιρὸ σχηματίζταν ὀλόκληροι λόφοι.

Τὸ χρυσάφι τῶν λόφων αὐτῶν τὸ ἐμάζευαν καὶ τὸ ἐμπορεύοντο οἱ ἐγγῶριοι πωλῶντας τὸ στὴς πόλεις τῶν Ἰνδιῶν.

Τὴν πληροφορία αὐτὴ τοῦ 'Ηροδότου, πὺδ εἶχε πιθανότατα ληφθεῖ ἀπὸ διάφορους Ἰνδικὸς θρύλους ὀμιλοῦντας περὶ τοῦ «ταίπελικά σουδάνας» δηλαδὴ περὶ τοῦ χρυσάφι τοῦ μύρηκων, τὴν ἐπαναλαμβάνει ἀργότερα ὁ Μεγασθένης, Ἕλληνας πρεσβευτῆς στὴν αὐλὴ τοῦ αὐτοκράτορος Χανδραγκούπτα κατὰ τὸν 4ον αἰῶνα π.χ. Ὁ Μεγασθένης δὲν ἀρκεῖται σὲ κείνα πὺδ λέει ὁ 'Ηρόδοτος, βάσει πολλῶν... σάλτσες στὴν ἀφήγησή του. Λέει π.χ. ὅτι τὰ μύρηγκια—χρυσοφόρες εἶταν τερατωδῶς μεγάλα, περὶπου ἴσα με ἀλεπούδες, ὅτι ἤξεραν τὴν ἀξία τοῦ χρυσοῦ κ' ὅτι ριχνόντουσαν με μανία ἐνάντια σὲ κείνους πὺδ πήγαιναν νὰ πάρουν τὸ χρυσάφι τοὺς.

Μὰ κ' ὁ Ἀρριανὸς ἀργότερα μιλάει γιὰ χρυσάφι τῶν μύρηκων. Οἱ λόγοι, λέει, πὺδ φτάνον τὰ μύρηγκια με τὴ χρυσόσκονη, ὁ ἕνας δίπλα στὸν ἄλλον λαμπύριζαν κ' ἔδιναν μιά ἀστραφτερὴ ὄψη στὸ τοπίο.

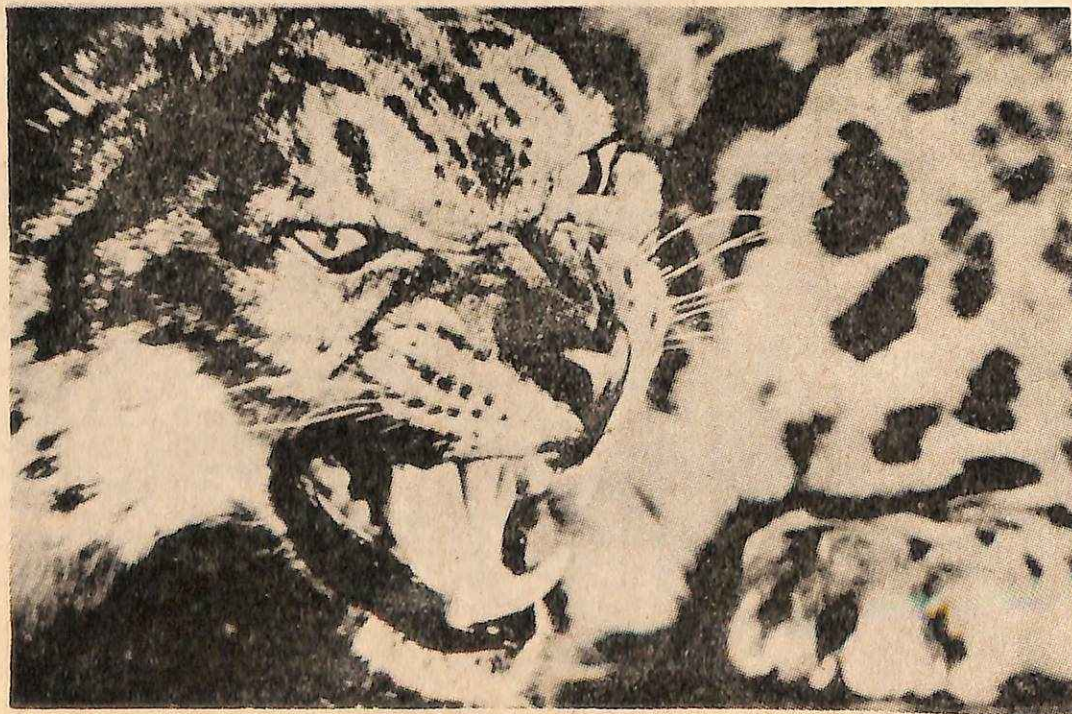
Κι' ὅσο περνοῦσαν τὰ χρόνια τόσο μεγάλωναν οἱ διαστάσεις καὶ οἱ ἱκανότητες τῶν μύρηκων. Ὁ Χριστιανὸς ἱερεὺς καὶ βασιλεὺς τῆς Κεντρικῆς Ἀσίας Ἰωάννης πὺδ ἔζησε κατὰ τὸν 12ον μ.Χ. αἰῶνα ἀναφέρει πὺς εἶχαν ἐφτά

πόδια καὶ τέσσερα φτερά. Ἀργότερα, ἀναφέρεται ἀπὸ τὴν παράδοση πὺς ἕνα φορτίο χρυσοῦ στὴν Κωνσταντινούπολη, εἶχε μέγεθος σκυλιοῦ κ' εἶταν ἄγριο κ' ἐπιθετικὸ χειρότερα ἀπὸ ἀγρίο σκυλο.

Αὐτὲς οἱ ὑπερβολὲς τῶν διαφόρων παραδοξολόγων ἔδωσαν κατ' ἀνάγκη μορφὴ μῦθου στὴν ὅλη ὑπόθεση πὺδ κατὰ βάσιν δὲν ἔχει τίποτα τὸ ἀναληθές ἡ ἀπίστευτο. Δὲν εἶναι καθόλου παράξενο μύρηγκια χρυσοφόρου περιοχῆς νὰ σκάβουν στοές καὶ νὰ βγάζουν χρυσόσκονη σχηματίζοντας σωρούς, ὅπως ἀκριβῶς τὰ μύρηγκια τῶν ἄλλων περιοχῶν βγάζουν σκέτο χῶμα.

Κάποιοι μεταγενέστεροι μελετητῆς ἐπροσπάθησαν νὰ ἐξηγήσουν τὸ θρύλο με τὴν ἐκδοχὴ ὅτι ὁ χρυσὸς ἐξωρῶσσετο ἀπὸ ἀνθρώπους πὺδ λόγω τοῦ πλῆθους τῶν ἀποτελοῦσαν «μυρηγκία» κατὰ τὸ σχῆμα λόγου πὺδ εἶναι καὶ σήμερα ἐν χρήσει.

Ὡστόσο πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἐπισκεφθέντας τὸ Κασμίρ κ' ἄλλες περιοχῆς τῆς Κεντρικῆς Ἀσίας βεβαιώνουν ὅτι ἡ ἐκδοχὴ τοῦ 'Ηροδότου εἶναι πολὺ πιθανὴ κ' ὅτι οἱ κάτοικοι τῶν περιοχῶν ἐκείνων βεβαιώνουν ὅτι ὑπῆρχον πραγματικὰ χρυσοφόροι μύρηκες στὸν τόπο τοὺς, πὺδ ἔπαιναν νὰ βγάζουν χρυσάφι ἀπὸ τάτες πὺδ τὴν ἀσχολία αὐτὴ τὴν ἀνέλαβαν οἱ ἀνθρώποι.

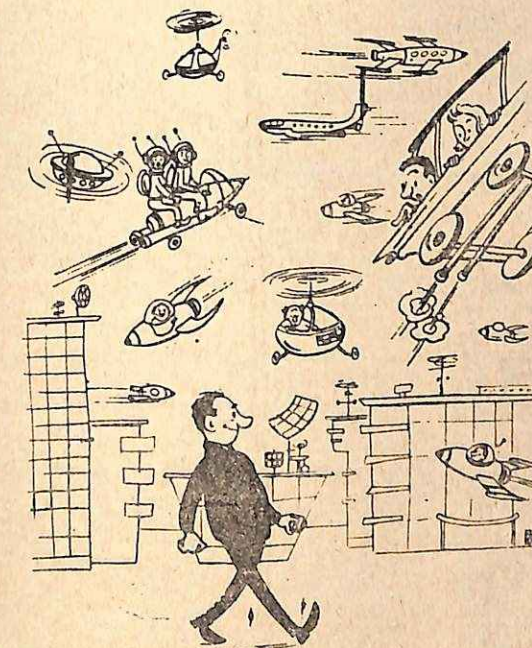

Ὁ φοδερὸς «Λεόπαρδος τῶν χιόνων», πὺδ ἀποτελοῦσε ἄλλοτε ἕνα ἀπὸ τοὺς πιδ ἐπίφοβους ἐχθροὺς τῶν κυνηγῶν, τῶν ἐμπόρων καὶ τῶν χρυσοθηρῶν πὺδ ἐτόλμουν νὰ διασχίσουν τὴν Κεντρικὴ καὶ Β.Α. Ἀσία. Τώρα εἶναι σχετικὰ σπάνιος, ὡστόσο ἀπαντᾷται στὰ βουνὰ τῆς Κιρκιζίας καὶ ἄλλων χωρῶν τῆς Ἀσίας κάπου - κάπου.

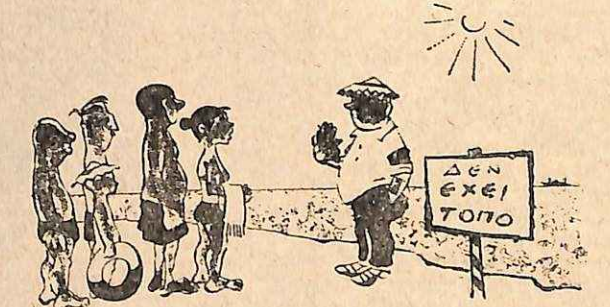
ΧΙΟΥΜΟΡ

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΠΙΚΡΑΤΗΣΙΝ ΤΩΝ ΜΗΧΑΝΩΝ

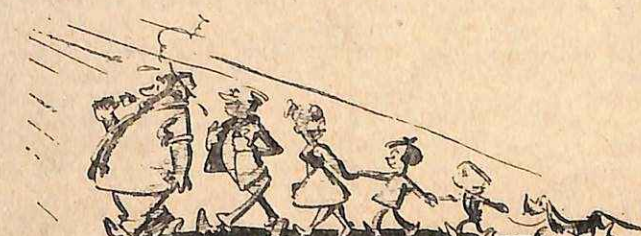
ΤΗΣ ΖΕΣΤΗΣ

— Νὰ καὶ κάτι καινούργιο!... Αὐτὸς πάει μετὰ πόδια!!

Ἡ ἀνεπάρκεια τῆς θαλάσσης.

Ἡ ὀρθολογιστικὴ ἐκμετάλλευση τῆς σκιάς.

ΕΝΑ ΤΕΛΕΙΟ ΕΓΚΛΗΜΑ

Τοῦ Στεφάν Ρόκ

Ὁ κύριος Ἑρμελὲν ὑποδειγματικὸς ὑπάλληλος τῆς Ἑταιρίας Ζουμπέρ καὶ Σία, χρόνια τώρα ἀράδιαζε καθημερινὰ χιλιάδες ἀριθμούς. Προσελήφθη στὴν ἀρχὴ σὰν τρίτος βοηθὸς λογιστοῦ, καὶ σιγά - σιγά, προοδίστηκε σὲ δεύτερο, πρῶτο, ὕστερα σὲ λογιστὴ καὶ τώρα εἶχε πάρει τὸ βαθμὸ τοῦ ἀρχιλογιστῆ. Ἡ ἐπιμονὴ του, ἡ ὑπομονή του καὶ ἡ πειθαρχημένη καὶ εὐσυνείδητη ἐργασία του τὸν ἔφεραν γρήγορα στὴ θέση τοῦ ἀρχιλογιστοῦ. Ἦταν ὑπόδειγμα καὶ παράδειγμα πρὸς μίμησιν, αὐτὸς ὁ ὑπάλληλος τῆς ἑταιρίας Ζουμπέρ καὶ Σία.

— 7 καὶ 8, 15 καὶ 3, 18 καὶ 4. 22. — Εἴκοσι δύο. Νὰ οἱ ἀστυφύλακες εἶπε ἀστεία μὲ χαμηλὴ φωνὴ καὶ σταμάτησε τοὺς ἀναγνώστες λογοκρισμοὺς γιὰ νὰ ὀνειροπολήσῃ.

Οἱ ἀστυφύλακες δὲν θὰ κατάφερναν ποτὲ νὰ τὸν στρώσουν σκεπτόταν ὁ κύριος Ἑρμελὲν. Τὴν ἡμέρα πού αὐτὸς γνωστὸς σὰν ὁ Τζάκνι ὁ τρομερὸς θὰ πisanόταν, ὁ ἥλιος θάβυε.

Οἱ θρασυτέρες κλοπές του, τὰ φρικτὰ καὶ χωρὶς οἶκτο ἐγκλήματα του εἶχαν ξεσηκώσει ὅλες τὶς ἀστυνομίες τοῦ κόσμου. Ὅλα αὐτὰ φυσικά, στὴ φαντασία του μονάχα. Γιατὶ ἀπὸ μιὰ βδομάδα τώρα αὐτὴ ἦταν ἡ καινούργια λόξα τοῦ ὑποδειγματικοῦ ὑπαλλήλου κυρίου Ἑρμελὲν.

Πρῶτα περνοῦσε τὶς ἐλεύθερες μέρες του καὶ τὰ βράδια του μὲ τὴ συλλογὴ γραμματοσήμων. Ἐνα γράμμα ἀπὸ μακρινὲς χώρες σὲ πρῶτὸ ταχυδρομεῖο, τὸν τὸν γέμιζε τόση χαρὰ, καὶ τὸ βράδυ ὅλο τὸ περνοῦσε μὲ τὴ συλλογὴ του καμαρώνοντας τὸ νῆο γραμματόσημο.

Καὶ τώρα καθόταν ὥρες ἀμίλητος μπροστὰ στὴ συλλογὴ του, ἀλλὰ τώρα σκεπτόταν καινούργιες συγκινήσεις. Σκεπτόταν ἐγκλήματα, τρωερὰ ἐγκλήματα, καὶ κατέστρωνε μὲ τὸ μυαλό του τὸ τέλειο ἐγκλημα αὐτὸς ὁ ὑποδειγματικὸς ὑπάλληλος τῆς Ἑταιρίας Ζουμπέρ καὶ Σία.

Ὁ Ἑρμελὲν ἦταν παντρεμένος μὲ μιὰ χαριτωμένη γυναῖκα τὴν Ἰρμα. Ἦταν πατέρας τριῶν χαριτωμένων παιδιῶν καὶ κάτοχος μιᾶς μικρῆς κούρσας πού τὴν πῆρε μὲ τιμὴ εὐκαιρίας γιὰ ψυχαγωγίαν τῆς οἰκογενείας του πού τὸν ἀγαποῦσε. Γιατὶ ὁ Ἑρμελὲν δὲν ἦταν μόνον ὑποδειγματικὸς ὑπάλληλος ἴταν καὶ αἰσιεὶς σύζυγος καὶ στοργικὸς πατέρας. Καὶ μὲ ἕνα δάνειον πού ἔκρινε τώρα τελευταία ἔγινε ἰδιοκτήτης καὶ τοῦ κομψοῦ σπιτιοῦ ὅπου κατοικοῦσαν.

— 22 καὶ 3,25 καὶ 3,28 καὶ 7.35.

Ἐγκλημα τέλειο... Αὐτὴ ἡ ἰδέα δὲν ἔφευγε πιά στιγμὴ ἀπὸ τὸ μυαλό του. Δὲν μισοῦσε κανένα, δὲν εἶχε κανένα λόγο νὰ σκοτώσῃ καὶ σ' αὐτὸ ἴσα - ἴσα δρισκόταν ἡ δυνάμει του. Τὸ θῦμα δὲν θὰ τὸ διάλεγε. Θάταν ἕνας ὁποιοσδήποτε, ἕνας τυχαῖος. Μ' αὐτὰ ὅλα τὰ δεδομένα ποιὸς θάταν ἐκεῖνος πού μπορούσε νὰ τὸν ὑποπτεῖται; Ὅταν θὰ διάβριζε τῆς ἐφημερίδας θὰ γινόταν ἄλλος ἄνθρωπος. Ἀκούγε βαρρεῖς τὰ δι-αλλαγήματα τῶν ἐφημεριδοπωλῶν.

— «Ἐνα τέλειο ἐγκλημα στὴν ὁδὸ Χ...».

Δυὸ - τρεῖς μέρες δίστασε, κατόπιν πῆρε τὴν ἀπόφαση... — «Αὐτὸ θὰ γίνῃ ἀπόψε. Ἀπόψε πρέπει νὰ τελειώσω. Σκέφτηκε κείνη τῇ Δευτέρᾳ τὸ πρῶτὸ πού σηκώνονταν ἀπ' τὸ κρεβάτι του.

Τὸ βραδάκι πῆρε τὸ μετρὸ ἀλλὰ πρὸς τὴν ἀντίθετη κατεύθυνση πού τόπερνε συνήθως. Ἦταν εὐδιάθετος καὶ ἀποφασιστικὸς. Στὸ μετρὸ πρόσεξε μιὰ κοπέλλα, νεαρὴ καὶ χαριτωμένη πού καθόταν κοντὰ του.

«Θὰ κατεβῶ σκέφθηκε ὅταν κατεβῇ κι' αὐτὴ, ἔτσι τὸ τυχαῖο θάταν πλήρες».

Ὅταν τὴν εἶδε νὰ ἐτοιμάζεται διευθύνθηκε καὶ κείνος κατὰ τὴν ἔξοδο. Δὲν ἤξερε πού πῆγαινε. Ἀκολουθῆσε τὸ κύμα τῶν ἐπιβατῶν, ὕστερα ἄρχισε νὰ περιπλανᾶται στοὺς δρόμους.

Ἐπρεπε νὰ μὴ χάσομερᾷ. Ν' ἀποφασίσῃ γρήγορα, γιατί ἡ γυναῖκα του δὲν ἔπρεπε νὰ προσέξῃ τὴν ἀπουσία του, ἤθελε στὴν ὥρα του νὰ θρισκόταν σπῆτι του. Χαμογέλασε στὴ σκέψη τῆς χαριτωμένης γυναίκας του. Μιὰ γυναῖκα τέλεια, τόσο πρόσχαρη καὶ τόσο πιστή. «Ἡ Ἰρμα... Ἄν ἦταν δυνατόν νὰ σκεφθῇ ὅτι αὐτὴ τὴ στιγμὴ ἀναζητῶ κάποιον γιὰ νὰ τὸν σκοτώσω...» Κοιμιά φορά σχολῶντας ἀπ' τὸ γραφεῖο πῆγαινε νὰ πῇ κανένα ποτηράκι μὲ τὸν κλητῆρα καὶ γυρίζοντας στὸ σπῆτι τῆς ἔλεγε:

— Πῆρα τὸ ὀρεκτικό μου μαζί μὲ τὸν διευθυντή. Καὶ σίεσανόταν τὴν Ἰρμα πολὺ περήφανη. Αὐτὸ τὸν ἔκανε εὐτυχισμένο.

Μπῆκε σ' ἕνα μικρὸ στενὸ δρόμο, ἔκαε καμμιὰ πεντηντοριά δῆματα κοιτάζοντας τὰ φωτισμένα παράθυρα. Πολὺ λίγα ἦταν ἀνοιχτά. Ὁ κόσμος συμμαζεῦδανε ναρὶς στὰ σπῆτια του, τὸ κρύο ἔξω ἦταν τσουχτερό, μῆνας Νοέμβρης.

Ἐκεῖ πού βάδιζε ὀνειροπολώντας, ἕνας ἄνδρας ποδῶσε στὸ ἴδιο πεζοδρόμιο. Ἦταν ἡ ὥρα 7½, τὸ σκοτάδι εἶχε πέσει γιὰ καλὰ καὶ ὁ δρόμος ἦ-

ταν τελείως ἔρημος. Γιὰ μιὰ στιγμὴ δίστασε, ἀλλὰ ὕστερα σκέφθηκε τὴν Ἰρμα πού τὸν περίμενε κι' ἔπρεπε νὰ μὴν ἀργοπορήσῃ καὶ πῆρε γρήγορα τὴν ἀπόφασί του.

Ὁ Ἑρμελὲν ἔχωσε γρήγορα τὰ γαν-τεφορένια χέρια του στὴ τσέπη του. Ὁ ἄνθρωπος λίγα δῆματα μπροστὰ του σταμάτησε σὲ μιὰ πόρτα. Ὁ Ἑρμελὲν νυχοπατώντας στριμώχθηκε πλάι του καὶ ἀστραπιστὰ τοῦ ἐμπήξε τὸ χαρτοκόπτη του στὸ λαρύγγι του.

Ὁ ἄγνωστος σωρίστηκε κάνω νεκρός.

Ὅλα αὐτὰ ἔγιναν τόσο γρήγορα. Σὰν ἀστραπή. Ὁ δολοφόνος μὲλις ἔστριψε τὴν γωνιά τάχυνε τὸ δῆμα του γιὰ νὰ τὸν σπῆτι.

Καὶ σκεπτόταν τί ἐντύπωση τρομαχτικὴ θάκανε ὅταν ὁμολογοῦσε «Ἐγὼ εἶμαι ὁ δολοφόνος». Σιγά - σιγά ὅμως ἡ σκέψις αὐτὴ ἄρχισε νὰ τοῦ προξενεῖ φόβο. Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρῶτὸ ὁ Πιέρ Ἑρμελὲν, ἔπαιρνε ἥρεμος καὶ ἱκανοποιημένος τὸ κολατσιό του. Δὲν ταράχθηκε καθόλου ὅταν ἄκουσε τὸν ἐφημεριδοπωλὴ νὰ περνᾷ κάτω ἀπὸ τὴν πόρτα τὴν ἐφημερίδα. Χωρὶς καμμιὰ βία τὴν πῆρε κι' ἄρχισε νὰ διαβάζει τὰ νέα.

Ἐνοιωσε ἀπόλυτη ἱκανοποίησι καὶ ῖριγη χαρὰς πού δὲν μπόρεσε νὰ τὰ κρύψῃ ὅταν διάβασε:

«Μυστηριώδες ἐγκλημα τῆς ὁδοῦ Γ... Δυὸ ὑποθέσεις. Ἡ τὸ ἐγκλημα ἔγινε κατόπιν κρασιπάλης, ἡ ὁ δολοφόνος εἶναι ὁ σύζυγος τῆς ἐρωμένης τοῦ θύματος...». Ὁ Ἑρμελὲν φαντάστηκε μὲ χαρὰ τί μούστρα θὰ ἔκανε ὁ ἀπατημένος σύζυγος ὅταν θὰ τὸν κατηγοροῦσαν γιὰ ἕνα ἐγκλημα πού δὲν διέπραξε. Ποτὲ ἡ ἀστυνομία δὲν θὰ ἀνακάλυπτε ὅτι ἐπρόκειτο γιὰ ἕνα ἐγκλημα γέννημας μιᾶς σύμπτωσης.

Ἀκούστηκε τὸ κουδούνι τῆς ἐξώπορτας. Ἡ Ἰρμα ξαγύρισε κατὰχλωμη.

— Πιέρ, ἡ ἀστυνομία... ἡ ἀστυνομία οὐ γυρεύει.

«Πάλι ἡ σύμπτωσης σκέφθηκε ὁ Ἑρμελὲν»...

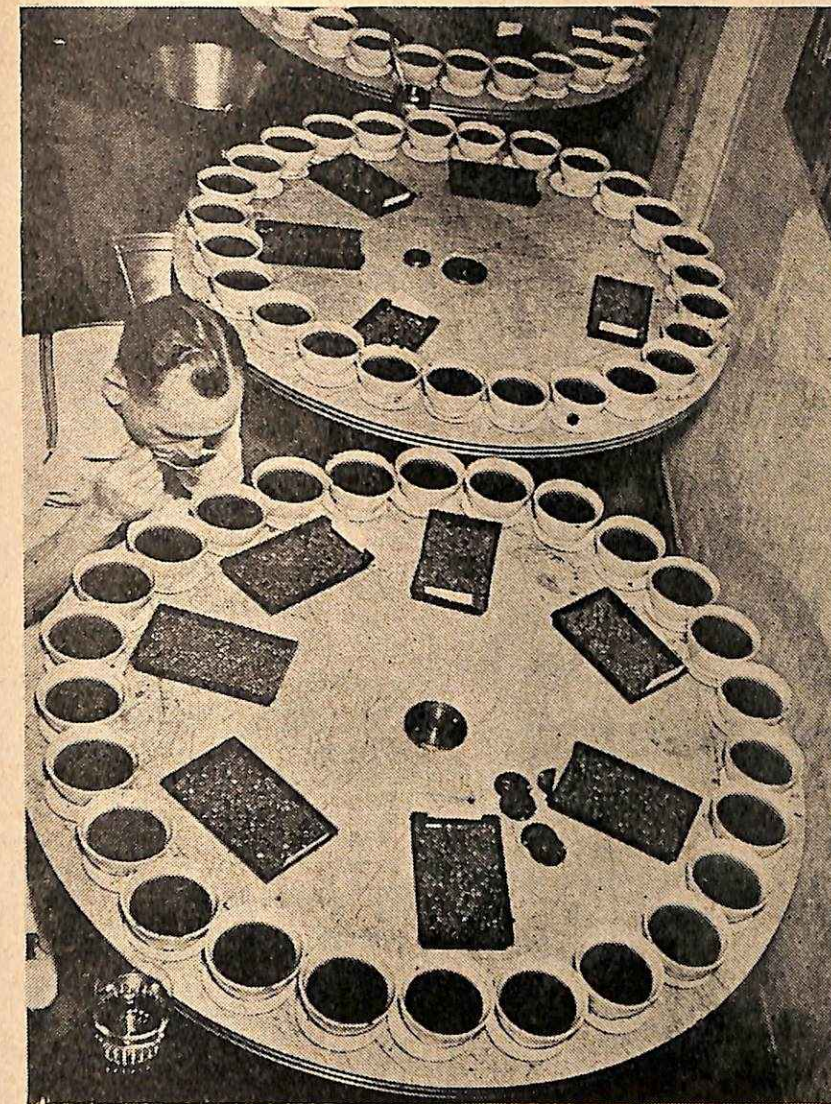
— Κύριε ἀκολουθήστε μας. Σὰς συλλαμβάνουμε γιὰ τὸ ἐγκλημα τῆς ὁδοῦ Γ.

Ὁ Ἑρμελὲν ἔγινε ἄσπρος σὰν τὸ χαρτί. Ὅχι λάθος ἔχετε, μεγάλο λάθος, ἐγὼ δὲν ἔχω καμμιὰ σχέσι μ' αὐτὸ τὸ ἐγκλημα. Εἶμαι ἀθῶος.

Ἀργότερα στὸ τμήμα ὀρκιζότανε μπροστὰ στὸν ἐπιθεωρητὴ πού τὸν ἀνέκρινε:

— «Ὅχι σὰς ὀρκίζουμε δὲν ἤξερα ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἦταν ἐρωμένος

ΤΟ ΜΑΡΤΥΡΙΟ ΤΟΥ ΔΟΚΙΜΑΣΤΟΥ

Ἐπάρχουν πολλοὶ «θεριακλῆδες» τοῦ καφέ, ἀλλὰ κανεὶς δὲ φτάνει νὰ πίνει ὅλους αὐτοὺς τοὺς καφέδες καὶ μάλιστα νὰ γνωματεύει ὑπεύθυνα γιὰ τὸν καθέναν. Φανταζόμεθα ὅτι ὁ εἰκονιζόμενος, ὅταν τελειώσει τὴν κοπιαστικὴ αὐτὴ ἐργασία, θὰ πίνει... ἕνα καφεδάκι γιὰ νὰ ξεσκάσει.

τῆς γυναίκας μου. Ποτὲ δὲν περίμενα, ποτὲ δὲν πίστευα, ὅτι ἡ Ἰρμα ἡ πιστὴ καὶ καλόκαρδη γυναῖκα μου μὲ ἀπατοῦσε. Γιατὶ λοιπὸν θὰ σκότωνα; Ὅχι δὲν σκότωνσα, εἶμαι ἀθῶος. Ἀλλὰ ὅσο, κι' ἂν φώναζε ὁ περιεργὸς αὐτὸς δολοφόνος, ἡ ἀνυπολόγιστη αὐτὴ σύμπτωσης γκρέμισε τὸ τέλειο ἐγκλημά του.

Ἡ νέα κοπέλλα πού ἦρθε μάρτυς, ἀεγνώρισε ἀμέσως τὸν κύριο πού καθόταν πλάι της καὶ πού κατέβηκε συγχρόνως μ' αὐτήν. Ὅλα ἦταν συντριπτικὰ γιὰ τὸ δολοφόνου.

— Πῶς δὲν σκέφθηκατε τοῦ εἶπε ὁ

Ἐπιθεωρητῆς πῶς ἀφοῦ τὸ θῦμα ἦταν ἐρωμένος τῆς γυναίκας σας θάπεφτε ἀμέσως σὲ σὰς ἡ ὑπόψια; Καθόλου ἔξπννα δὲν σχεδιάσατε τὸ ἐγκλημα.

Μάταια ὁ Ἑρμελὲν ξεφώνιζε:

— Μὰ ὄχι, ἦταν σύμπτωσης, ποτὲς δὲν φαντάστηκα ὅτι ἡ γυναῖκα μου μὲ ἀπατοῦσε. Δὲν σκότωνσα. Ἀλλὰ οἱ ἀστυνομικοὶ ποτὲ δὲν θέλησαν νὰ παραδεχθῶν ὅτι ὁ Πῶλ Ντυπρέ σκοτώθηκε ἀπὸ ἕναν τυχαῖο περαστικὸ δολοφόνου, καὶ ὄχι ἀπὸ τὸν ἀπατημένο σύζυγο, τὸν Πιέρ Ἑρμελὲν πού προμελέτησε καὶ ἐξετέλεσε τὸ ἐγκλημα ἐν ψυχρῷ.

ΜΙΚΡΑ ΕΥΘΥΜΑ

Ὁ Γάλλος χιουμορίστας Ἀλφὼνς Ἀλλὰι μῆκε μιὰ μέρα σ' ἕνα κατάστημα ὑφασμάτων:

— Καλημέρα σας. Μπορῶ νὰ δώ μερικὰ ὑφάσματα;

— Πῶς!... Εὐχαρίστως!... Τί προτιμᾶτε; Μάλλινα, δαμβακερά, μεταξωτά, βελούδα;...

— Δὲν ἔχει σημασία. Μόνον τὸ χρώμα μ' ἐνδιαφέρει. Θέλω ἔντονο κόκκινο χρώμα. Ἐνα ὠραῖο κόκκινο.

Ὁ πωλητὴς κατεβάζει ἕνα τόπι κόκκινο μεταξωτό.

— Σὰς ἀρέσει;

— Σὰν καλὸ φαίνεται. Πόσο τὸ δίνετε;

— Εἶναι ἐξαιρετικό. Τὸ καλύτερο πού ἔχομε. Θὰ σὰς τὸ ἀφήσω ἑβδομήντα φράγκα τὸ μέτρο.

— Χμ... Δὲν εἶναι καὶ πολὺ φθηνό, ὅπως βλέπω. Ἀλλά... τί νὰ γίνετε;...

— Θέλετε πολλὰ μέτρα;

— (Ψυχρά): Ἐνύμηση πόντο μόνο. Μοῦ ἐδόθη τὸ παράσημο τῆς Λεγεώ- νος τῆς Τιμῆς καὶ θέλω νὰ περάσω μιὰ λουριδίτσα στὴν μπουτονιέρα μου...

Ἐνας ἐλάχιστος ὀμιλητικὸς κύριος δέχεται στὸ σπῆτι τοῦ ἐπισκεπ- τῆς ἀγνωστῆς του.

— Παρακαλῶ, εἶναι μέσα ἡ κυρία σας;

— Ὅχι.

— Μπορῶ νὰ καθίσω λίγο;

— Μπορεῖτε.

Περνᾷ περίπου μιὰ ὥρα. Ὁ κύριος διαβάει κάποιο βιβλίο. Ἡ ἐπισκέ- πτρια ἀδμονεῖ:

— Μὲ συγχωρεῖτε... Ποῦ εἶναι ἡ κυρία σας;

— Στὸ νεκροταφεῖο.

— Καί... σὲ πόση ὥρα ὑπολογί- ζετε ὅτι θὰ γυρίσει;

— Δὲν ξέρω. Δὲν φαντάζομαι νὰ γυρίσει. Εἶναι θαμμένη ἐκεῖ πρὸ πέν- τε ἐτῶν!...

Σ' ἕνα καφενεῖο ἕνας πελάτης ὁλο- μόναχος σ' ἕνα τραπέζι πίνει τὸ ἕ- να οὖζο πίσω ἀπὸ τὸ ἄλλο. Κάθε τό- σο ξεκαρδίζεται στὰ γέλια καὶ πότε- πότε κάνει μιὰ κίνηση μὲ τὸ χέρι του σὰν νὰ θέλει νὰ ἐπιβάλει σιωπὴ σὲ κάποιον. Ὁ καφετζῆς τὸν παρακολου- θεῖ παραξενημένος καὶ στὸ τέλος δὲν κρατιέται, τὸν πλησιάζει καὶ τὸν ρω- τᾷ:

— Τί κάνεις ἐκεῖ;

— Διηγούμαι στὸν ἑαυτὸ μου εὐ- θυμὲς ἱστοριοῦλες γιὰ νὰ περνᾷ ἡ ὥ- ρα μου.

— Καὶ σὲ ποιὸν κάνεις νόημα νὰ σωπάσει;

— Στὸν ἑαυτὸ μου, κάθε φορὰ πού τυχαίνει νὰ ξέρω τὴν ἱστορία!

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ ΜΑΛΗ

Του Ζαχ. Παπαντωνίου

Ἐλάβαινα συχνά κάτι τέτοια γράμματα:

«Ληπὼν νὰ φροντήσης ἰς τὸν βασίλειά νὰ μοῦ δῶς χάριν νὰ ἔξω ἀπὸ τὴν φυλακὴν ν' ἀφίσο ἔξω τὰ κώδικά μου».

Ἄλλο γράμμα:

«Ἐδὸ ἰς τὸ Ρίον ἢ θάλασσα μένει μέσα στὴ φυλακὴ καὶ οἱ τοῖχοι εἶναι βορμένοι καὶ αἰσάπισα δεκαπέντε χρόνια καὶ νὰ κάμεται τὰ δέοντα γιὰ νὰ τείχω χάριν».

Ἄλλο γράμμα:

«Ἐπαυθίμισα τὸν ἥλιο καὶ ἂν τύχη καὶ λάβο χάριν καὶ ἰδῶ τὸν ἥλιο ὁ Θεὸς ποῦ κρίνει νὰ σᾶς κάμῃ τὸ καλὸ ἐπειδὴ καὶ εἶναι μεγάλῃ συμφορὰ νὰ διαβαῖν ὁ ἥλιος ἔξω ἀπὸ μᾶς καὶ νὰ μὴ μπαίνει μέσα. Φυλακὴ θὰ εἴπῃ νὰ γένεται ὁ ἄνθρωπος ζῶο καθὼς εἶναι τὸ γομάρι καὶ τὸ βῶδι στὸ στάβλο. Κε ἂν ἴταν μαιγάλῳ τὸ ἀμάρτυρά μου μὴ ἄνθρωπος ἐγενήθηκα καὶ εἶναι τοῦ Θεοῦ κρίμα νὰ σαπίσω μέσα στὸ νερὸ καὶ ἀκριτὰ χρόνια ἐσάτησα καὶ δὲν πιστέβω ἢ πολιτεία νὰ θέλω νὰ με τιμορίσῃ ἄλλο, τί θὰ κερδίσῃ νὰ πάροι τὰ κόκαλά μου. Κε νὰ φροντήσης, καθὼ πατριώτες νὰ πάρω χάριν νὰ ζήσω τὸ ὑπόλοιπο, ὅσες μέρες μοῦ ἔνε γραμμένες καὶ σὲ χειρὸ τοῦ δούλου σας

Ἰωάννης Μαλῆς τοῦ Ξενοφῶντα, ἀπὸ Γρανίτσα δήμος Ἀπεραντίων

Τέτοια λερωμένα χαρτιά μοῦστελνε με γράμματα μεγάλα πού προχωροῦσαν σκουπώντας τὸ ἓνα τ' ἄλλο σὰν μεθυσμένοι, ὁ Μαλῆς, ὁ φυλακισμένος στὸ Ρίο. Μὰ ποῖός ἦταν αὐτός; Πού με ἤξερε; Πού τὸν ἤξερα; Μοῦ εἶπαν πὼς μιὰ φορὰ — θὰ ἦμουν τότε δυὸ χρονῶν παιδί — αὐτός, φυγόδικος, περνοῦσεν ἀπ' τὰ συγγενικά μας σπίτια. Κάτι τέτοιο μοῦχε μένει στὸ νοῦ. Θυμοῦνται τὰ μάτια μου ἕναν ψηλὸν ἔμμορφον ἄνθρωπο, βαρὺν ἀπὸ λεπίδες, πιστόλες κι' ὀλυσίδες, πού ἐσκυβε νὰ με χαϊδέψῃ καὶ με φόβιζε. Αὐτὰ ὅλα πολὺ θολά. Σὰν ὄνειρο. Καὶ τώρα με τὰ γράμματα πού φέρνουν τὴν παραπαισμένη ἐκείνη φωνὴ καὶ τὸ σκοτάδι τῆς φυλακῆς — αὐτὸ τὸ ἀχνὸ πρᾶμα ὅλο ζωντανεύει. Εἶχε σκοτάσει, καθὼς μαθαίνω τώρα, τὸν φονιά τοῦ ξαδέρφου του. Πῆρε τὰ βουνά. Τίποτα κακὸ δὲν ἔκανε. Κ' ἐπειδὴ δὲν πείραζεν ἄνθρωπο, δὲν τὸν πρόδωσε κανένας. Μὰ γύριζε δεκαπέντε χρόνια γιὰ νὰ γλυτώσῃ τὴ φυλακὴ, κ'

ἐνὼ χτυπιόταν με τ' ἀποσπάσματα καὶ λαθωνόταν κ' ἐπλήγωνε στρατιῶτες, ξέφευγε πάλι καὶ μὴ θέλοντας νὰ μῇ στῇ φυλακὴ κατάφερνε μολαταῦτα, ἔτσι κυνηγημένος, νὰ φροντίζῃ ἀπὸ μακριὰ τὴ γυναῖκα του καὶ νὰ πετιέται κάποτε στὸ φτερό νὰ τὴ βλέπῃ κρατώντας τὴν ἀνάσα του. Σὲ δεκαπέντε χρόνια, κουρασμένος ἀπ' τὴ ζωὴ αὐτῇ, παρουσιάστηκε. Καταδικάστηκεν εἴκοσι χρόνια, τὸν ρίξαν στὸ Ρίο καὶ ξεχάστηκε... Μιὰ φορὰ ξεσκαλίσανε τὰ χαρτιά του καὶ πῆρε χάριν. Μόλις ἐγλύτωσε ἦρθε νὰ με ἰδῇ. Ψηλός, κοκκαλιάρης, κουρελῆς, μ' ἄρπαξε δυνατὰ καὶ με φίλησεν ἀγκυλώνοντας τὸ πρόσωπό μου με τὸν ἄγριο θάμνο τῶν γενειῶν του.

— Μεγάλωσες, ἔ; Ἔγινες ἄντρας! Μὰ ἐγὼ γέρασα! Δεκαπέντε φυγόδικος, δεκαπέντε φυλακὴ... Νᾶεισαι καλά πού με γλύτωσες, καλὸ νᾶχης!

Δίπλωσε τὸ πελώριο σῶμα του καὶ κάθησε. Ἔστριψεν ἓνα τσιγάρο, τόβαλε στὴν πίπα του, πίπα τῆς φυλακῆς πού τὴν εἶχε γεμίσει σκαλίσματα, ἄστρα, λουλουδία, κεφάλια ζώων, χρονολογίες, καὶ χαμένος σὲ σύννεφα καπνὸ κύτταξεν ἀπ' τὸ παράθυρο μακριὰ, πολὺ πέρα... Ὑστερα σοῦ-

φρῶσε τὰ φρύδια του, μεγάλα σὰ μουστάκια.

— Ὅρέ, τί τὴν ἤθελα τὴ χάριν!, εἶπε. Τί νὰ τὴν κάνω! Ὅρέ, τέτοιο παλιόκορμο πούγινα τώρα, σαπισμένος μέσ' στὸ Ρίο, εἶναι νὰ γλέπω τὸν ἥλιο; Μ' ἔβγαλες! Κ' ὕστερα; Τί νὰ γένω τώρα; Ἐξήντα χρονῶν; Αἶντε ὁρὲ Βάντα, κατακαῦμένη Βάντα!

— Ποιὰ εἶν' ἡ Βάντα;

— Ἡ μαύρη ἡ γυναῖκα μου. Πέθανε πέρσι τέτοιοι καιροί. Μὰ δὲν ἦταν σὰν ὅλες! Ἦταν γυναῖκα πού λές ἡ Βάντα! Τί νὰ στὰ λέω... Δὲν εἴμαστε παντρεμένοι ἑπτὰ μῆνες πού ὁ σατανὰς ὁ ἀφορεσμένος τόβαλε νὰ κάμω τὸ φόνο καὶ νὰ πάρω τὰ βουνά. Φυγοδίκησα. Ἄφηνα μιὰ γυναῖκα πίσω μου, τὴν ἴδια γιὰ τὸ σπίτι, γιὰ τὸ χωράφι, γιὰ τὰ πρόβατα, γιὰ τὸ παιδί πού θάκανε σὲ δυὸ μῆνες. Καὶ τᾶβγαλε πέρα ἡ ἄραχλη! Κόπηκε, πού λές, χίλια κομμάτια, καὶ τὸ σπῆτι ἔβγαζε καπνὸ, καὶ τὸ χωράφι καλαμπόκι, καὶ τὰ πρόβατα βόσκαγαν, καὶ τὸ παιδί τραγουδιότανε στὴν κούνια. Αὐτὰ θὰ πῆς; Αὐτὰ εἶναι μικρὰ πράματα. Τὸ μεγάλο εἶν' τοῦτο. Τ' ἀποσπάσματα ἔμπαιναν στὸ σπῆτι, ἔχυναν τ' ἀλεύρι, φοβέριζαν τὸ παιδί, ἔκαναν κατάλυμμα, βάζανε μαχαίρι στὸ κοτέτσι. Ἡ γυναῖκα στεκότανε δρόχος. Τώρα τοὺς ἔβριζε, ὕστερα τοὺς ξεγέλαγε, τοὺς ξανάβριζε, τοὺς ἔπαιρνε με τὸ καλὸ. Μιὰ βολὰ εἶχα κατεβῇ τὴ νύχτα στὸ σπῆτι μου καὶ τὸ πρῶτ' με πῆραν μυρουδιά οἱ χωροφυλάκοι. Ὡσπου νὰ στρίψω σὲ δυὸ-τρία σπῆτια, πέντε ντουφεκιὲς ἀπὸ πίσω μου. Τὴ γλύτωσα. Οἱ σταυρωτῆδες ἀπὸ κοντὰ μου, ἀλλὰ τοῦ κά-

κου. Μ' ἔχασαν. Ἐνας χωροφύλακας σὲ λίγη ὥρα με πετυχαίνει κοντὰ στὴ θρύση. Σηκώνει τὸ ὄπλο. Ἡ γυναῖκα μου τοῦ πιάνει τὰ χέρια, τὸν κυλάει κάτω, ἀρχίζει τὸ πάλεμα. Ὡς νὰ παλέψῃ ὁ χωροφύλακας με τὸ θηλυκὸ, ἐπῆρα καιρὸ καὶ χάθηκα στὰ πλατάνια. Ἐμαθα ὕστερα πὼς ἡ Βάντα τοῦ πῆρε τὸ ὄπλο, κ' ἐκείνος πάει στὸ Στρατοδικεῖο. Δεκαπέντε χρόνια αὐτὴ ἦταν ἡ ζωὴ μου. Ἡ γυναῖκα μου νὰ παλέβῃ με τ' ἀποσπάσματα, νὰ δέρνεται, νὰ δέρνῃ, νὰ τῆς χύνουν τὸ καλαμπόκι κι' αὐτὴ νὰ τὸ μαζεύῃ σπυρὶ με σπυρὶ. Αὐτὸ τὸ θηλυκὸ τὸ κοντούλικο — μιὰ χαψιά ἦτανε — μέσα σ' αὐτὸ τὸ χαροπάλεμα ἔσκαβε τὸ χωράφι, βοσκοῦσε τὰ πρόβατα, ἀλώνιζε, κρατοῦσε τὸ σπῆτι, μεγάλωνε τὰ παιδιὰ μας, γιὰτὶ ἑπτὰ τάκαμεν ὅλα.

» Τελείωσεν αὐτὴ ἡ ζωὴ. Με λάβωσαν, παρουσιάστηκα, μ' ἔρριξαν σὲ μιὰ φυλακὴ πέντε μέρες μακριὰ ἀπ' τὸ χωριό. Μιὰ μέρα κυττάζοντας τὰ βουνὰ ἀπ' τὸ παραθύρι τῆς φυλακῆς, βλέπω ἀπὸ κάτου ἄξαφνα τὴ γυναῖκα μου.

» — Σ' εἶσαι, ὁρὴ Βάντα;

» — Ναί.

» — Μοναχὴ, ὁρὴ;

» Δὲν ἦταν μοναχὴ. Ἦρθε με τὰ πόδια, πέντε μέρες δρόμο, σέρνοντας τὰ ἑπτὰ παιδιὰ, τὸ μουλάρι καὶ τὸ βόδι. Τὸ σπῆτι μας, καταλαβαίνεις, τ' ἄνοιξε κοντὰ στὴ φυλακὴ. Ἐπούλησε τὸ μουλάρι καὶ πῆρε τὸ μαγαζὶ τῆς φυλακῆς. Ἐβᾶλε τὴν ποδιά, ἔγινε μαγαζάτορας. Κατάφερε νὰ πάρῃ στὴ φυλακὴ ἐλεύτερο τὸ ἔμπα καὶ τὸ ἔβγα. Μαγέρευε γιὰ τοὺς φυλακισμένους καὶ γιὰ τοὺς στρατιώτες. Ἐπλενε καὶ τὰ σκουτιά τους. Τὰ παιδιὰ μας τὰ σκόρπισε δουλευτάδες στὴ χώρα, ἄλλα τὰ κράτησε μέσ' στὸ μαγαζὶ. Με τέτοιο τρόπο ἔμπαζε οὕζο γιὰ τοὺς φυλακισμένους μέσα στὸ ψω-

μί καὶ μέσ' στὰ ρούχα τῆς — αὐτὴ ἡ δουλειὰ ἔφερνε λεφτὰ — πού ἐστράβωσε τὴ φρουρὰ, δὲν τὴν ἔπαιρνε κανένας χαμπάρι. Δὲν ἦταν πρᾶμα πού δὲν τόκανε γιὰ νὰ μᾶς λείψῃ τὸ ψωμί. Εἶχα τὸ σπῆτι μου ἀπόξω ἀπ' τὴ φυλακὴ, ἔβλεπα τὸν καπνὸ τοῦ σπιτιοῦ μου, τζάκι δικό μου, νοικοκυριό! Δεκατρία χρόνια τοῦτ' ἡ δουλειὰ. Στὰ δεκατρία ἦρθε κ' ἔλυωσε. Δούλεψε, δούλεψε, ἀπόστασε. Μὰ στὸ στρώμα δὲν ἔπεφτε. Τὶς μέρες πού κόντευα νὰ βγῶ, μιὰ νύχτα κρύα, μῆκε τέλος ὁ Χάρως μέσ' στὸ μαγαζὶ καὶ τὴν ἠῦρε πού ἔπλενε. Ἐπесе μέσ' στὴ σκάφη...».

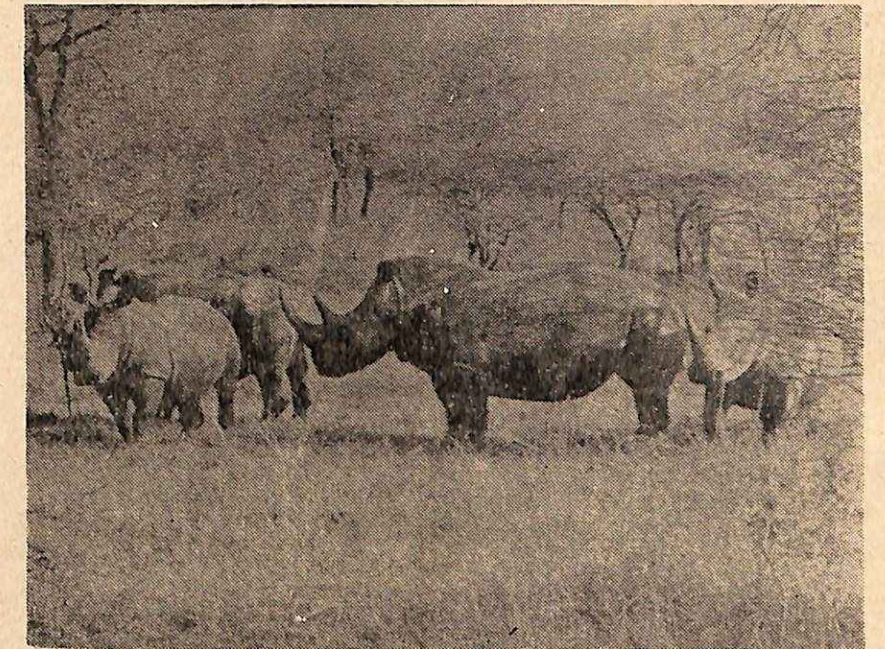
Ὁ Μαλῆς ξανατράβηξε θαθεῖα τὴ σκαλισμένη πίπα.

— Πολλὲς φορές, εἶπε, ὁ ἄντρας

εἶν' ἄντρας γιὰτὶ τὸν κάνει τέτοιοι μιὰ γυναῖκα, μιὰ τόση δὲ γυναῖκα, πού δὲν τὴν παίρνεις γιὰ μισὸ μερδικό. Ἐγὼ τώρα, καθὼς καταλαβαίνω, δὲν εἶμαι γιὰ νὰ φάω γλυκὸ ψωμί. Με τραβάει τὸ βουνό. Δεκαπέντε χρόνια τὸ τήραγα ἀπ' τὸ παραθύρι τῆς φυλακῆς... Βρέ μου καμμιά δουλειὰ.

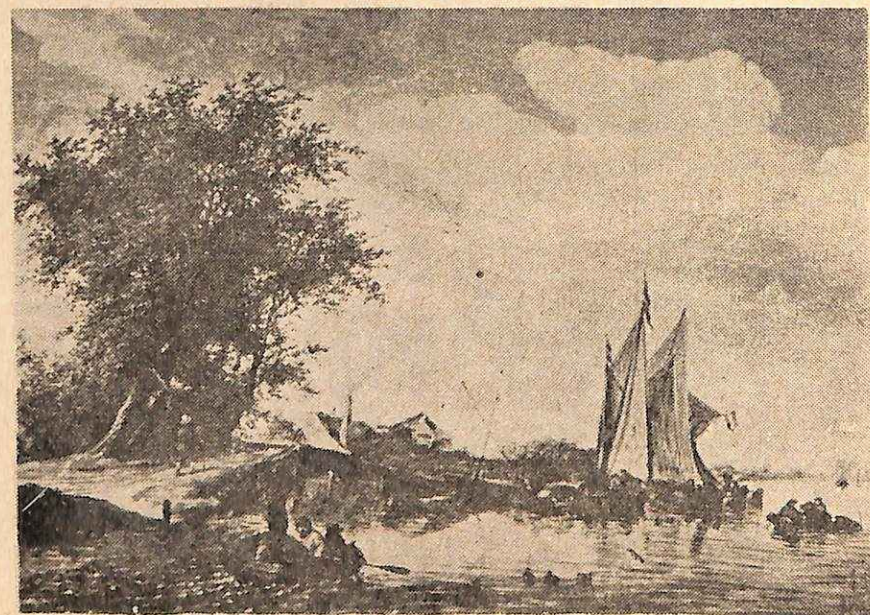
— Σὰν τί δουλειὰ; Νὰ σὲ βάλω σὲ καμμιά πόρτα; Νὰ φυλάς τίποτα ὑλικά...

— Ὅρέ, αὐτὰ εἶναι καμπίσια πράματα, πού εἶμαι γὰ γιὰ τέτοια! Βάλε με σὲ τίποτ' ἀμπέλια δραγάτη νὰ γλέπω καὶ τὰ βουνά. Σπίτι δὲ μοῦ πάει τώρα, μόνο σὲ δραγασιὰ μπορῶ νὰ ξανασάνω λίγο. Αἶντε, ὁρὴ Βάντα, κατακαῦμένη Βάντα, νὰ φαινόνουν ἀπὸ καμμιά μεριά!

Ἡμεροὶ καὶ ἄκακοὶ βόσκουν οἱ ρινόκεροι στὰ λιβάδια τῆς Νότιας Ἀφρικῆς. Ὅταν ὅμως τοὺς πειράζει κανεὶς γίνονται θηρία ἀνήμερα καὶ φοβερά.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

«Στὸ ποτάμι»: Πίνακας τοῦ Σολ. Ρύσνταελ (1600—1670)

ΠΟΘΟΣ ΚΟΡΗΣ

Τὸ πῆρε ἀπὸ τὸ χέρι τῆς μιὰ μέρα καὶ τόβαλε δευλὰ στὸ δάχτυλό της.
«— Γιὰ κοίταξε, μοῦ πάει, καλὲ μητέρα;». Κι' ἀπάνω στὸ χιονάτο μάγουλό της, ζωγράφιζε τὰ κρύφια ὄνειρά της ροδάτη ἢ παρθενιά, σὰν αἰμοσύτης.

«— Μὴ θιάζεσαι, μικρούλα μου, ἀπὸ τώρα, καὶ σὺ θὰ τὸ φορέσῃς μὴν ἡμέρα καὶ ἂς εἶναι εὐλογημένη ἐκεῖν' ἡ ὥρα. Ὅμως στὸ λέω με πόνο, σὰ μητέρα, ὅσο λαμπρὸ σοῦ φαίνεται, δὲν εἶναι τὸ δαχτυλίδι αὐτό, χρυσὲ μου κρίνε».

Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ

ΕΚΛΕΚΤΟΙ ΣΤΙΧΟΙ

ΘΑΝΑΤΟΣ

Καλῶς νάρθῃ, σὺν ἔρῳ ἡ στερνὴ ὥρα τὰ μάτια μου γιὰ πάντα νὰ μοῦ κλείσει καὶ ὅποια νάναι, ἢ τώρα ἢ καὶ ν' ἀργήσῃ, φτάνει νὰ μὴν ἐρθῇ σὰν ἄγρια μπόρα. Ἄνοιξη βέβαια νάναι σὰν καὶ τώρα καὶ ἄκομα μιὰ γλυκεῖα γλυκούλα δύση, καὶ ἔτσι νὰ πάρει μιὰν αἶθρα νὰ φουθήσῃ καὶ νὰ πέσει ἡ ψυχούλα ἡ λευκοφόρα, σὰν ἄνθη τῆς μηλιάς, καὶ ὅπου τὸ βγάλει ἡ ἀγνή νεροσυρμὴ πού ῥεῖ ἀγάλι σὲ δειτροκήτους μέσα καὶ δραγιές καὶ ὅπου τὸ πάει καὶ ὅπου στερνὰ μένει ἀπὸ τὶς παλῆς μονάχα τὶς φωνές, ν' ἀκούσῃ τὸ χαιρετὸν πού θὰ κλαίει ἡ Κορὴν.

Ι. ΓΡΥΠΑΡΗΣ

ΦΛΕΓΟΝΤΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗ

‘Ο πόλεμος ως μέθοδος επίλογής. Μόνον ή Ειρήνη λύει όλα τα προβλήματα. ‘Η ενέργεια ως βασικώτατον πρόβλημα.

Οί υπέρμαχοι του πολέμου, όχι εκείνοι που προσδοκούν υλικά όφέλη απ’ αυτόν, αλλά οί θλιβεροί «θεωρητικοί» οί «φιλοσοφούντες μετ’ ανησίας», ισχυρίζονται ότι ο πόλεμος είναι φυσικό φαινόμενο, συμφύει με την έννοια της ζωής, μιά μορφή φυσικής επιλογής, που «ξεσκαρτάρει» τούς ανθρώπους, εξασφαλίζοντας την επιβίωση των πιο υγιών στοιχείων και εξοδεύοντας τούς αδύνατους. Έτσι — λένε — προάγεται το ανθρώπινο γένος και ταυτόχρονα γίνεται μιά «αφαίμαξις», μιά αριθμητική μείωση της ανθρωπότητας, που μιάς προφυλάσσει από τά κακά του υπερπληθυσμού και μιάς εξασφαλίζει την επάρκεια των αγαθών. Χωρίς τούς πολέμους — υποστηρίζουν — οί άνθρωποι θά πληθύνουν τόσο πολύ, που στο τέλος θά φάνε ο ένας τόν άλλον, ελλείψει άλλης τροφής.

Κριτική των επιχειρημάτων των οπαδών του πολέμου.

‘Ας εξετάσουμε ένα - ένα τά επιχειρήματά τους: Ποιό ήταν το αποτέλεσμα της «φυσικής επιλογής» που έγινε διά του πολέμου που εξαφάνισε τόν Έλληνορωμαϊκό πολιτισμό;— ‘Ο Μεσαίων. Δηλαδή χίλια χρόνια σκότους, που αν δεν είχε μεσολαβήσει, ποιός ξέρει σέ τί ύψη πολιτισμού θά εύρίσκετο σήμερα ή ανθρωπότης. Κι’ ακόμη: Έάν τυχόν ή Γερμανία του Χίτλερ επετύγχανε νά κατασκευάση την ατομική βόμβα πρό της καταρρεύσεώς της και εκέρδιζε τόν πόλεμο, ποιό θά ήταν τό αποτέλεσμα;— Παγκόσμια επικράτηση των χιτλερικών κτηνθρώπων και νέος Μεσαίων, ενδεχομένως πολύ μεγαλύτερης διάρκειας.

Δέν πρόκειται, λοιπόν, περί φυσικής επιλογής, που αναδεικνύει τούς άριστους, αλλά περί κτηνώδους διεργασίας που προσιδιάζει ίσως σέ

μιά ζούγκλα, αλλά όχι σέ μιάν ανθρώπινη κοινωνία.

Ός πρός τό δεύτερο επιχειρήμα, την εξασφάλιση δηλαδή επαρκείας αγαθών και την αποφυγή της «αλληλοφαγίας» λόγω υπερπληθυσμού, ή απάντηση είναι εξ ίσου εύκολη και αποστομωτική: ‘Η επιστήμη έχει αποδείξει ήδη ότι αν ή επιφάνεια του πλανήτη μας καλλιεργηθή όπως πρέπει, μπορεί νά θρέψη άνέτως τριπλάσιο ή τετραπλάσιο πληθυσμό από τόν σημερινό. Κι’ επι πλέον, δέν είναι προτιμότερο άντι νά σκοτώνουμε τούς ανθρώπους για νά μήν πληθαίνουν, νά εμποδίσουμε την υπέρμετρη αύξησή τους, με τόν έλεγχο των γεννήσεων;

Γιατί, λοιπόν, προκειμένου νά «σωθώ» τό ανθρώπινο γένος, νά καταφύγουμε στόν πόλεμο και όχι στήν ειρήνη; ‘Αλλωστε, σήμερα, με τά θερμωπυρηνικά όπλα, καταρρίπτονται αυτόμάτως όλα τά επιχειρήματα των «θεωρητικών του πολέμου», γιατί είναι καταφανές ότι αν γίνη ένας πόλεμος, ούτε επιλογή θά επακολουθήση, ούτε απλή μείωση του αριθμού των ανθρώπων, αλλά ολοσχερής εξαφάνιση του ανθρώπινου γένους. Έπό τις πιο εύνοϊκές προοπτικές, από ένα θερμωπυρηνικό πόλεμο, μπορεί νά επιζήσουν μόνον λίγοι κάτοικοι απομονωμένων περιοχών, μολυσμένοι κι’ αυτοί από την ραδιενέργεια που θά επικρατή στήν ατμόσφαιρα, θλιβεροί και μισότρελλοι, προωρισμένοι για μιά ζωή που κάθε άλλο παρά σάν ανθρώπινη θά μπορού νά χαρακτηριστεί.

Μερικά από τά προβλήματα της ειρήνης

Είναι λοιπόν αναμφισβήτητο ότι τό πρωταρχικό, παγκόσμιο αίτημα είναι ή Ειρήνη. Κι’ ή Ειρήνη θά εμπεδωθή παρά τις αντιδράσεις των σκοτεινών κύλων της διεθνούς πολεμοκαπηλείας, γιατί δέν είναι μόνον τό πρωταρχικό αίτημα, αλλά

και μιά αναπόδραστος ανάγκη.

‘Ανάμεσα στά κεφαλαιώδη προβλήματα της ειρήνης θά είναι ή πλήρης εξάλειψη της πείνας ή του υποσιτισμού των λαών, ή εξασφάλιση της υγείας, ή εξαφάνιση του αναλφαριθμητισμού και γενικά ή άνοδος του βιοτικού και πολιτιστικού επιπέδου όλων των ανθρώπων.

Και για την πραγματοποίηση των ωραίων αυτών επιδιώξεων θά χρειαστή κατά κύριον λόγον, άφθονη ενέργεια.

‘Η μέχρι περισσείας επάρκεια τροφίμων, που είναι και μιά από τις προϋποθέσεις της υγείας, θά εξασφαλισθή με την επέκταση των καλλιεργειών και την αξιοποίηση των αγόνων εδαφών. ‘Αλατούχα εδάφη, άνυδρα, ξηριοί, ήμέρημοι άκόμα και πετρώδη και όρεινά μπορούν κάλλιστα νά γίνουν καλλιεργήσιμα αν σπαταληθώ άφθονη ενέργεια για την αξιοποίησή τους.

Δέν υπάρχουν μή εκμεταλλεύσιμα μέρη

Σήμερα, για την επιστήμη, δέν υπάρχει σημείο της ξηράς που νά είναι τελείως ακατάλληλο για κάποιαν εκμετάλλευση, άρκει νά διατεθώ ένα ποσό ενεργείας που θά τό καταστήση εκμεταλλεύσιμο.

‘Ας πάρουμε σάν παράδειγμα ένα πετρώδες, άνυδρο κι’ άγονο ξερονήσι, άς πούμε του Αιγαίου Πελάγους. Κλίμα, ήλιοφάνεια, δυνατότης επικοινωνίας, όλα εξαίρετα, αλλά λείπει τό χώμα και τό νερό και τό νησί δέν παράγει τίποτα. Δέν μπορεί νά θρέψή ούτε δέκα Ροδινώνες. Κι’ όμως, αν δαπανηθώ μιά κάποια ποσότης ενεργείας, τό νησί αυτό μπορεί κάλλιστα νά γίνη παράδεισος και νά αποδώση πλουσιοπάροχα. Και ιδού πώς: Σήμερα, ή τεχνική διαθέτει μηχανήματα που μπορούν νά κοριοτοποιήσουν τούς δράχους επί τόπου, κάνοντας μέσα

σέ λίγες ώρες αυτό που ή φύση με την διάθρωση και την αποσάθρωση θά χρειαζόταν αιώνες νά επιτελέση. Με την προσθήκη λιπασμάτων και μεταπλαστικών του εδάφους, ο κοριοτός των βράχων μπορεί νά γίνη άμέσως γονιμώτατος. ‘Η μέθοδος αυτή είναι άλλωστε ήδη εν χρήσει σέ πολλές χώρες, σέ μικρή δέβαια κλίμακα ακόμη.

Τό ζήτημα της ύδρευσεως - άρδεύσεως λύεται με ένα ατομικό έργοστάσιο άφφαλτώσεως του ύδατος που θά παρέχη ταυτόχρονα και την αναγκαία ήλεκτρική ενέργεια για τόν ήλεκτροφωτισμό και την ήλεκτροκίνηση του τόπου.

Σήμερα, φυσικά, ούτε λόγος μπορεί νά γίνη για τέτοιες αξιοποιήσεις, γιατί με τό ισχύον οικονομικό σύστημα, κανείς ιδιώτης και κανείς οικονομικός οργανισμός δέν θά ανέλαμθανε νά δεσμεύση τά κεφάλαιά του σέ τέτοιες επιχειρήσεις. Μόνον τά κράτη ή συνασπισμοί κρατών μπορούν νά εκτελέσουν τέτοια έργα «άλλαγής της φύσεως».

Έξ άλλου, σήμερα είναι ακόμη άκριβή ή ενέργεια και όχι τόσο άφθονη ώστε νά δαπανάται σέ παρόμοια έργα, άφού άλλωστε δέν έχουν ακόμη αξιοποιηθώ ούτε οί μισές ύσως από τις γόνιμες εκτάσεις του πλανήτη μας.

Οί πηγές της ενεργείας σήμερα και οί προβλέψεις για αύριο

Τό μεγαλύτερο λοιπόν μέρος των προβλημάτων που θά αντιμετωπίση ο άνθρωπος στήν εξόρμησή του για την ευημερία και τη γενική άνοδο του βιοτικού επιπέδου άνάγεται εν κατακλείδι σέ ένα και μόνο πρόβλημα: Στο πρόβλημα της άφθονης και φθηνής ενεργείας. Και είναι πολύ σωστό αυτό που λέγεται από τούς ειδικούς, ότι ή στάθμη του πολιτισμού μετρίεται σέ κιλοβάτ. ‘Οταν ο άνθρωπος διαθέτη ανεξάντλητες πηγές ενεργείας, μπορεί νά επιτύχη ό,τι θέλει.

Ποιές όμως πηγές ενεργείας είναι πραγματικά ανεξάντλητες;

Έέρουμε ότι τά αποθέματα των φυσικών καυσίμων — κάρβουνο, πετρέλαιο, φυσικά αέρια — στα όποια βασίζεται ο σημερινός πολιτισμός, άργά ή γρήγορα θά εξαντληθώ.

‘Η ύδροηλεκτρική ενέργεια είναι, δέβαια αξιόλογη, αλλά όλως διόλου ανεπαρκής προκειμένου νά καλύψη όλες μας τις ανάγκες. Έκτός αυτού, υπάρχουν πλείστες χώρες που δέν διαθέτουν καθόλου ύδροηλεκτρική ενέργεια.

‘Η γεωθερμική, δηλαδή ή εκμετάλλευση της γηγενούς θερμότητος και ή αιολική, δηλαδή ή ενέργεια των ανέμων, μόνον έπικουρικώς μπορούν νά χρησιμοποιηθώ και όχι ως βάσεις. ‘Η ήλιακή είναι πραγματικά ανεξάντλητη, αλλά επί του παρόντος άσύμφορη, λόγω της εκτάσεως και της δαπανηρότητος των εγκαταστάσεων που απαιτεί ή εκμετάλλευσή της. Πολύ πιθανόν δέ νά μήν καταστή ποτέ συμφέρουσα.

‘Απομένουν ή ατομική (δηλ. της σχάσεως βαρέων πυρήνων ατόμων — ούρανίου, θορίου κλπ.) και ή θερμωπυρηνική (δηλ. της συντήξεως πυρήνων δευτερίου — ήτοι βαρέος όδρογόνου).

‘Η πρώτη απ’ αυτές έχει ήδη γίνει πρακτικώς ανεξάντλητη, ή δέ δεύτερη που είναι όντως ανεξάντλητη δέν έχει ακόμη δεσμευθώ. Μέχρι λοιπόν της δεσμεύσεως της θερμωπυρηνικής ενεργείας του βαρέος όδρογόνου, ο άνθρωπος όφείλει νά βασιστή κυρίως στήν ατομική ενέργεια που προκύπτει από την σχάσιν βαρέων πυρήνων ατόμων.

‘Η ενέργεια αυτή, με τις μέχρι πρό τιнос ύφιστάμενες προϋποθέσεις, δέν προεβλέπετο νά επαρκήση για μεγάλο χρονικό διάστημα, παρά την κοινώς διαδεδομένη αντίληψη των άμυήτων που την έφαντάζοντο ανεξάντλητη. Και τούτο, γιατί τά γνωστά και τά τεχνητά αποθέματα σχασίμων υλικών (δηλ. ούρανίου) δέν είναι άπεριόριστα, επί πλέον δέ από την όλη ποσότητα φυσικού ούρανίου, μόνον ένα ελάχιστο ποσοστό (0,7%) αντιπροσωπεύει τό ισότοπο U235 που είναι τό «ατομικό καύσιμο» των συνήθων αντιδραστήρων, τά δέ 99,3% που αντιπροσωπεύουν τό ισότοπο U238 έμενε άχρησιμοποίητο.

Οί αντιδραστήρες των ταχέων νετρονίων

Σήμερα όμως τά πράγματα αλλάζουν ριζικά, με μιά νέα εφεύρεση:

ση: Τόν αντιδραστήρα «ταχέων νετρονίων» που θρίσκειται μέν ακόμα στο στάδιο του πειραματισμού, αλλά πολύ σύντομα θά τεθώ σέ εύρεία χρήση σ’ όλες τις προηγμένες βιομηχανικές χώρες, όπου διεξάγονται έντατικές έρευνες.

Τά άτομα του ούρανίου 238 είναι σταθερά και συνεπώς δέν υπόκεινται σέ σχάσιν όπως τά άσταθή του ούρανίου 235. Έάν όμως δομωθώσιν με νετρόνια, προσλαμβάνουν ένα νετρόνιο και μετατρέπονται σέ άτομα πλουτωνίου 239, τά όποια είναι σχασίμα. ‘Η διαδικασία αυτή συνέβαινε εν τινι μέτρω στους συνήθεις αντιδραστήρες και «ανεγεννάτο» κατά ένα μικρό ποσοστό τό «ατομικό καύσιμο». ‘Αλλά τά νετρόνια των συνήθων ατομικών αντιδραστήρων λόγω του ότι επιδραδύνονται τεχνητώς (μέ γραφίτην, βαρύ ύδωρ κλπ.) δέν επιτυγχάνουν νά παραγάγουν άρκετήν ποσότητα πλουτωνίου και ως εκ τούτου ο αντιδραστήρ έχει ανάγκην τροφοδοτήσεως με νέον σχασίμον υλικόν.

‘Αντιθέτως, οί νέοι αντιδραστήρες, που χρησιμοποιούν ταχεία νετρόνια, παρέχουν πολύ περισσότερο ατομικό καύσιμο από εκείνο που καταναλίσκουν. Έτσι, με φορτίο 100 κιλών U235 αποδίδουν έκτός από την ενέργειαν που αντιπροσωπεύει ή σχάσις του και 150 κιλά πλουτωνίου, τά όποια με τη σειρά τους, άφού καταναλωθώ, αποδίδουν 337 κιλά νέου καυσίμου και ούτω καθεξής. Έτσι, ξεκινώντας με 100 κιλά U235, μετά τη δεκάτη φόρτιση της στήλης, θά έχωμε, με τόν νέο αντιδραστήρα, πλεόνασμα 5766 κιλών ατομικού καυσίμου, ενώ με τούς συνήθεις θά έχρειαζόμεθα άνα έκαστό κιλά σέ κάθε φόρτιση, δηλαδή θά ξοδεύαμε 1000 κιλά για τις 10 φορτίσεις.

Τεράστιες προοπτικές και άπεράντες δυνατότητες

Τό γεγονός αυτό άνοίγει τεράστιες προοπτικές, γιατί θά χρησιμοποιηθώ τό άφθονο φυσικό ούράνιο κι’ όχι τό σπάνιο ισότοπο 235 και θά επιτρέψή τη χρησιμοποίηση των τεραστίων αποθεμάτων U238 που έχουν περισσέψει έως τώρα και τά όποια άπετέλουν παραπροϊόν που

δεν είχε καμμία πρακτική χρησιμότητα. Η μέθοδος αυτή μπορεί να εφαρμοστεί επίσης για τη δημιουργία σχασίμων υλικών με βάση το θόριον, παρουσιάζει δε και το μέγα πλεονέκτημα ότι παράγοντας πλουτώνιο, που είναι εύκολο να διαχωριστεί από το ούρανιο διά χημικών μεθόδων, καταργεί την δαπανηροτάτη διαδικασία διαχωρισμού του ιστόπου 235, που είναι μέχρι σήμερα αναγκαία.

Με τους συνήθεις αντιδραστήρες υπολογίζεται ότι ένας τόννος φυσικού ούρανιου δεν αποδίδει περισσότερα από τρεις χιλιάδες ήμερησια μεγαβάτ (1 μεγαβάτ = 1000 κιλοβάτ), ενώ με τους αντιδραστήρες ταχέων νετρονίων ή απόδοση θα περάσει τις 60 χιλιάδες ήμερησια μεγαβάτ.

Θεωρητικώς, το πρόβλημα έχει λυθεί. Η πρακτική του εφαρμογή όμως σκοντάβει σε διάφορες τεχνικές δυσχέρειες. Οι συνήθεις ατομικοί αντιδραστήρες δντας εφωδιασμένοι με θερμό υδωρ για την επιβράδυνση των νετρονίων, το χρησι-

μοποιούσαν και σαν μέσο απαγωγής και χρησιμοποίησης της παραγομένης θερμότητας. Στους αντιδραστήρες νετρονίων για την απαγωγή της θερμότητας πρέπει να χρησιμοποιηθεί κάποιο άλλο μέσον. Έδοκιμάσθη ο υδράργυρος, αλλά απορρίφθη, γιατί απορροφά νετρόνια και μετασχηματίζεται σε... χρυσό κι' άλλα μέταλλα.

Τώρα στα πειράματα χρησιμοποιείται το νάτριο, που τήκεται στους 96 βαθμούς ή ένα ευθηκτικό μίγμα καλίου και νατρίου, που είναι ρευστό στη συνήθη θερμοκρασία. Αλλά τα μέταλλα αυτά είναι τόσο ευοξειδωτά που αναφλέγονται όταν έλθουν σε επαφή με το δξυγόνο ή και με το νερό ακόμα, με το οποίο το δξυγόνο ενούται όρμητικά, και γι' αυτό φυλάσσονται μέσα σε πετρέλαιο. Έτσι, παραμικρή διαφυγή ή παρουσία ιχνών υγρασίας εκχυμονούν σοβαρούς κινδύνους έκρηξης. Και οι τεχνικές δυσχέρειες που παρουσιάζει η χρήση των είναι μεγάλες. Έν τούτοις, ελπίζεται ότι πολύ σύντομα θα υπερ-

νικηθούν όλες αυτές οι δυσκολίες και ότι ο ατομικός αντιδραστήρας ταχέων νετρονίων θα τεθεί σε ευρύτατη εφαρμογή.

Ήδη λειτουργούν μερικοί πειραματικοί αντιδραστήρες στον κόσμο, όπως είναι του Ντουνραϊν στην Αγγλία ο BR11 και ο Enrico Fermi στο Σικάγο και το Ντητρώιτ των ΗΠΑ ή Rapsodie στη Γαλλία (το όνομα δεν έχει σχέση με τη Ραψωδία, αλλά προέρχεται εκ του rapide = ταχύς και sodium = νάτριον) και ο της ατομοπρόβλεψης του Ντουμπνο, στη Σοβιετική Ένωση, που είναι, κατά τους ειδικούς, και ο μόνος που εργάζεται κατά τρόπον α-πολύτως ικανοποιητικόν, προβλέπεται όμως ότι σύντομα θα πολλαπλασιαστούν, ή δε Αμερική έχει προ-έλθει σε συμφωνία για συνεργασία με την Εύρατόμ (Ευρωπαϊκή συνεργασία ατομικής ενέργειας) προστίθεται δε χαρακτηριστικώς ότι για πρώτη φορά συνηλλάγη η Εύρώπη με την Αμερική ως ίσος προς ίσον επί του ατομικού πεδίου.

Η ΣΑΤΥΡΑ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ

ΕΡΜΗΣ ΚΑΙ ΧΑΡΩΝ

Από τους Νεκρικούς Διαλόγους του Λουκιανού

ΕΡΜΗΣ: Τί λές, θαρκάρη, δε λογαριάζομαστε, να δούμε τί μοι χρωστάς, για να μην έχουμε πάλι καυγάδες με τους λογαριασμούς!

ΧΑΡΩΝ: Να λογαριαστούμε, Έρμη. Καλύτερα είναι να ξεκαθαρίσουμε τους λογαριασμούς, να ξενειάσουμε.

ΕΡΜΗΣ: Μοι παρήγγειλες και σοι πήρα μίαν άγκυρα. Πέντε δραχμές.

ΧΑΡΩΝ: Σάν πολλά τα θάζεις...

ΕΡΜΗΣ: Μα τον Πλούτωνα, των πέντε σοι πήρα. Και δυο δεκάρες το σκoinάκι για τους σκαρμούς.

ΧΑΡΩΝ: Καλά. Γράψε: πέντε δραχμές και δυο δεκάρες.

ΕΡΜΗΣ: Και μιά σακκορράφα για το πανί. Πέντε δεκάρες έδωσα.

ΧΑΡΩΝ: Βάλτα κι' αυτά.

ΕΡΜΗΣ: Και κερί για να καλαφάτσης τις χαραμάδες της θάρκας, και καρφιά, και το σκoinι πουφτισες την κούτσα της μπουμπας δλα μαζί δυο δραχμές.

ΧΑΡΩΝ: Έν τάξει. Καλά τα πήρες κι' αυτά. Γράφτα!

ΕΡΜΗΣ: Αυτά είναι. Έξον αν ξέχασα τίποτα... Και δε μοι λές; Πότε λογαριάζεις να μοι τα δώσεις;

ΧΑΡΩΝ: Τώρα, καημένη Έρμη, είν' αδύνατο. "Αν

πέση όμως καμμία άρρώστεια ή γίνη κάνας πόλεμος και μάς έρθουνε μπόλικοι, θα μπορέσω να κερδίσω πολλά, γιατί, θλέπεις, άμα είναι πολλοί, μέσ' στην ανακατοούρα, τους γελάω και στα ναύλα... ΕΡΜΗΣ: Δηλαδή, πρέπει να παρακαλώ να γίνουνε στον κόσμο συφορές, για να πάρω τα λεφτά μου; ΧΑΡΩΝ: Δε γίνεται άλλοιώς, Έρμη μου! Τώρα όπως θλέπεις έχουμε κεσσάτια. Είναι ειρήνη και μάς έρχονται λίγοι... μετρημένοι στα δάχτυλα.

ΕΡΜΗΣ: Να σοι πώ, καλύτερα έτσι, έστω κι' αν κάνης χρόνια να με πληρώσης. "Ομως, για θυμήσου, θρέ Χάρο, κάτι λεβέντες που μάς έρχόντουσαν παλιά... Κάτι λεβέντες όλο κουράγιο και παλληκαριά, γιομάντο πληγές και καταματωμένοι. Ένώ τοῦτοι οι τωρινοί... άλλους τους εφαρμάκωσαν οι γυναίκες τους ή τα παιδιά τους, άλλοι με φουσκωμένη την κοιλιά από την πολυφαγία, άλλοι με πρησιμένα τα σκέλια, χλωμοί όλοι τους και κακομοίρηδες, χωρίς κανέναν τους να μοιάζει τους παλιούς. Κι' οι περισσότεροι πήγανε χαμένοι και φάγανε ο ένας τον άλλονε για τα λεφτά!

ΧΑΡΩΝ: Είναι πολύ αγαπητά, τα άτιμα!...

ΕΡΜΗΣ: Το λοιπόν, άφου είν' έτσι, δε θάχα και πολύ άδικο, αν σε στρίμωχνα να πληρώσης αυτά που μοι χρωστάς!...

ΤΑ ΕΥΛΙΝΑ ΠΛΟΙΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΣΙΔΕΡΕΝΙΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ Ο ΠΡΩΤΟΣ ΠΕΡΙΠΛΟΥΣ ΤΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ

ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΟΥ ΠΛΟΥ ΤΟΥ ΑΝΩΝΟΣ, ΠΟΥ ΔΙΕΣΩΣΕ ΕΝΑΣ ΕΛΛΗΝ ΑΠΟ ΤΗ ΣΙΚΕΛΙΑ

Το γεγονός ότι η Αφρική είναι μιά γιγαντιαία χερσόνησος, ήταν γνωστό στους ανθρώπους δεκαπέντε τουλάχιστον αιώνες πριν από την εποχή των μεγάλων θαλασσιών εξερευνήσεων, που η κορωνίδα τους ήταν η ανακάλυψη της Αμερικής.

Πώς ήταν γνωστό; Προφανώς τολμηροί ναυτικοί των απωτάτων εκείνων εποχών είχαν εκτελέσει τον γύρο της «Λιθύης», όπως λεγόταν τότε η Αφρική, και είχαν θεβαιωθεί ότι το μόνο σημείο επαφής της με τον υπόλοιπο κόσμο είναι ο Ισθμός του Σουέζ.

Μιά άοριστη μνεία ενός τέτοιου περίπλου υπάρχει στην ιστορία που αναφέρει ότι ο βασιλιάς Όφιρ της Αιγύπτου όργάνωσε μιά αποστολή Κρητών ή Φοινίκων ναυτικών που, ξεκινώντας από την Έρυθρά Θάλασσα, έκαναν τον γύρο της Αφρικής και γύρισαν δια των Ήρακλειών Στήλες στα μεσογειακά παράλια της Αιγύπτου.

Ο πρώτος ιστορικά εξακριβωμένος περίπλος, ή μάλλον προσπάθεια περίπλου, της Αφρικής άναγεται γύρω στο 500 π. Χ. (κατά πάσαν πιθανότητα στο 520 π. Χ.) και έπεχειρήθη από τον βασιλέα και ναύαρχο της Καρχηδόνας Άνωνα.

Ο Άνων ξεκίνησε από την Καρχηδόνα επί κεφαλής στόλου από 60 «πεντηκοντόρους», που ήτανε τα μεγαλύτερα καράβια της εποχής εκείνης. Το ταξίδι αυτό δεν αποφασίστηκε από περιέργεια, ούτε είχε σκοπούς εξερευνητικούς ή επιστημονικούς. Πεζότατοι και πρακτικοί έμποροι οι Καρχηδόνοι, άναζητούσαν απλώς νέες αγορές ή νέες εκμεταλλεύσιμες χώρες. Ο Άνων είχε πρόγραμμα την ίδρυσι άποικιών και έμπορείων στα μέρη που θα έπεσκέπτετο και γι' αυτό είχε όλοκληρο λαό μαζί του. Σε τριάντα χιλιάδες άτομα, άντρες και γυναίκες υπολογίζονται οι επιβάτες και τα πληρώματα του στόλου του.

Η περιγραφή του περίπλου, όταν γύρισε, έγινε με λίγα λόγια σε 19 μόνο παραγράφους, από δυο - τρεις άράδες ή κάθε μία, που σκαλίστηκαν σε πλάκες και έντοιχίστηκαν στο ναό του Βάαλ στην Καρχηδόνα. Κι' όταν άργότερα ο Σκιπίωνας κυρίεψε και κατέστρεψε την Καρχηδόνα, γκρέμισε και τον ναό του Βάαλ κι' έτσι το χρονικό του περίπλου χάθηκε. Εύτυχως, ένας Έλληνας από την Σικελία, που

θρέθηκε στην Καρχηδόνα πρό της καταστροφής της, καταλαβαίνοντας την σπουδαιότητα του χρονικού αυτού, το άντέγραψε και το μετέφρασε στα ελληνικά. Έτσι σώθηκε από τη λήθη ένα αξιόλογο ναυτικό κατόρθωμα, που χωρίς αυτόν τον Σικελό θάταν τελείως άγνωστο στον κόσμο.

Αξίζει τον κόπο να παραθέσουμε, χάριν των αναγνωστών της «Φωνής της Ειρήνης», μιά θραχεία περιλήψη του χρονικού αυτού, συντεταγμένη κατά τις παραγράφους του πρωτοτύπου.

1) Περίπλους των λιθικών (= Αφρικανικών) χωρών που βρίσκονται πέρα από τις Ήρακλειες Στήλες, που έγινε από τον Άνωνα το βασίλειά των Καρχηδονίων.

2) Αφού περάσαμε τις Ήρακλειες Στήλες, τραβήξαμε νότια και ιδρύσαμε την πρώτη μας άποικία Ντουμαθίρ.

3) Έπλεύσαμε κατόπι μέχρι τα άκρωτήρια «Σολέεις» (το σημερινό Έλ Καντίβ).

4) Αφού ιδρύσαμε εκεί ιερό του Ποσειδώνα προχωρήσαμε και φτάσαμε σε μιά παραθαλάσσια λίμνη, μεγάλη, με δασωμένες όχθες γεμάτες έλέφαντες και διάφορα φυτοφάγα θηρία.

5) Έστερ' από ταξίδι μιάς ήμερας, ιδρύσαμε 5 άποικίες: το Καρικό τείχος, τη Γύτη, το Άκρον, τη Μέλιττα και το Άραμβίν (που σήμερα λέγονται Τανίφτ, Μογαδόρ, Άγαδέρ, Μέσσα, και Άραούας).

6) Φτάσαμε κατόπι σ' ένα ποταμό που οι ντόπιοι τον όνόμαζαν Λίσο, (Σήμερα λέγεται Γουάντι Ντρα κι' είναι το Νοτιοδυτικό σύνορο του Μαρόκου). Εκεί βρήκαμε τσοπάνηδες με μεγάλα κοπάδια, πολύ φιλόξενο, και μέινανε κάμποσες μέρες να ξεκουραστούμε.

7) Αντίθετα μ' αυτούς τους ποιμένες οι άραπάδες που κατοικούν στην ένδοχώρα, εκεί που πηγάζει ο Λίξος, είναι σκληροί. Τα βουνά της είναι γεμάτα άγρια θηρία και ανθρώπους με έντελές αλλιάτικη μορφή, που ζούνε σε σπηλιές κι' όπως λένε οι κάτοικοι των έκβολών του Λίξου, είναι στα πόδια πού γρήγοροι κι' από έλογα (κατά πάσαν πιθανότητα πρόκειται για χιμπατζήδες).

8) Πήραμε μαζί μας μερικούς Λίξιτες για διερμηνείς και προχωρήσαμε γιάλο - γιάλο ως που βρήκαμε ένα νησί που τ' όνομάσαμε Κέρνη (σήμερα Χέρνη) και αφήσαμε εκεί άποίκους.

9) Μπήκαμε στον ποταμό Χρέτη, (σήμερα λέγεται Σαιν Ζαν) και πλεύ-

σαμε προς το έσωτερικό μέχρι που συναντήσαμε μιά λίμνη με 3 νησιά. Οι κάτοικοι της περιοχής, άγριοι, ντυμένοι προβιές θεριών μας πετροβόλυσαν κι' έτσι γυρίσαμε πίσω χωρίς να άράξουμε πουθενά.

10) Μπήκαμε σ' ένα μεγάλο ποτάμι (το σημερινό Σενεγάλη) γεμάτο ίπποπόταμους και Κροκοδείλους. Ξαναγυρίσαμε στην Κέρνη.

11) Ταξιδέψαμε δέκα μέρες προς τα νότια, παραλία - παραλία. Οι κάτοικοι της χώρας (δηλ. οι Σενεγαλέζοι), οι όποιοι μάς απέφευγαν, μιλούσανε μιά γλώσσα που οι διερμηνείς μας δεν την καταλάβαιναν.

12—15) Τη δωδέκατη μέρα άράξαμε μπρος σε κάτι δασωμένα βουνά με πολύ μυρωδάτα δέντρα (το σημερινό Πράσινο Άκρωτήριο). Συνεχίζοντας το ταξίδι μπήκαμε σ' ένα άμετρητο χάσμα (το στόμιο του Γαμβία). Από το μέρος που άράξαμε θλέπαμε σ' όλη την άκτι φωτιές που τότε δυνάμωναν και τότε αδυνάτιζαν. Πήραμε νερό και συνεχίσαμε το ταξίδι μας μέχρις ένα μεγάλο κόλπο μ' ένα μεγάλο νησί, που είχε άπάνω μιά λίμνη μ' ένα νησάκι μέσα. Εκεί άποδιστάστικαμε. Δεν είδαμε τίποτ' άλλο από πυκνά δάση. Τη νύχτα, όμως, ο τόπος γέμισε φωτιές, κοντά - κοντά, κι' άρχισε ένας διαβολικός σματάς από νταούλια, ταμπούρα και τσαμπούνες μαζί με φοβερές πολεμικές κραυγές. Οι παπάδες μας μάς φόβισαν και σαλπάρουμε μάνι - μάνι, πλέοντας κοντά σε στεριά γεμάτη φωτιές.

16) Τέσσερα μερόνυχτα πλέαμε δίπλα - δίπλα από παραλίες γεμάτες φωτιές όταν είδαμε στο βάθος το βουνό «Άμάξι των θεών» (το σημερινό «Κακούλιμα»).

17) Μετά από τρία μερόνυχτα φτάσαμε στον κόλπο «Νότου Κέρας», όπου ύπηρχε μιά νήσος (ή σημερινή Κλάρενς - Πήκ, έπτά μοίρες βορειότερα από τον Ισημερινό), γεμάτη τριχωτούς ανθρώπους που οι διερμηνείς μας τους λέγανε γορίλλες.

18) Πιάσαμε τρεις τριχωτές γυναίκες, απ' αυτές (βηλυκούς γορίλλες), αλλά δε θέλανε ναρθούν μαζί μας κι' έτσι άναγκαστήκαμε να τις σκοτώσουμε και να πάρουμε μαζί μας τα τομάρια τους.

19) Δεν πήγαμε πιό πέρα, γιατί μάς σώθηκαν τα τρόφιμα.

Ο Άνων λοιπόν δεν μπόρεσε να προχωρήσει περισσότερο. Δεν έφτασε καν μέχρι τον Ισημερινό. Ωστόσο, το κατόρθωμά του, να διαλύση έξη χιλιάδες μίλια, με 30.000 άτομα που είχε μαζί του, δεν ήτανε μικρό για την εποχή του, και η ναυτική τέχνη όφείλει πολλά στον άγνωστον εκείνον Έλληνα, που διέσωσε το χρονικό της μεγάλης αυτής ναυτικής προσπάθειας. Όπως δήποτε, «περίπλοι» της Αφρικής, όλοκληρωμένοι πρέπει άσφαλώς να είχαν γίνει και πρό του Άνωνος, γιατί άλλοιώς θάταν άδικαιολόγητη ή πεποίθηση ότι η Αφρική άποτελούσε χερσόνησο, ή όποια, όπως είπαμε, ήταν γενική στους ναυτικούς κύκλους της αρχαιότητας.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ - ΜΙΚΡΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ - ΧΙΟΥΜΟΡ

— Ένας ποιητής, πολύ πούρδας, θέλησε να πειράξει ένα γιατρό που έγραφε τότε-πότε στίχους.

— Γιατρέ, αλήθεια είναι ότι θεραπεύετε τās Μούσας;

— Άμπα. Όχι! Τους έχετε κάνει τέτοια λαχτάρα, που μου είναι αδύνατον να τις θεραπεύσω.

✱

— Η γυναίκα ενός τηλεγραφήτου, καυγατζού και φλύαρη, του ρίχνεται για μιαν άσημαντη άφορμή και τόν ψέλνει κάμποσην ώρα. Αυτός μένει άτάραχος και φαίνεται σαν να συλλογίζεται κάτι.

— Κύττα τον!... Τσιμουδιά δεν δγάζει... Μίλα ντέ!... Τί έχεις να πείς;

— Κάτι λογαριάζω, γυναίκα.
— Τί λογαριάζεις, βρέ;
— Νά, λογαριάζω πώς αν έλειπα κι' είθελες να μου τηλεγραφήσεις όσα μου 'πες, δεν θα σουφτανε ούτε ένα πεντακοσάριο.

✱

— Πώς έτσι κατσούφης;
— Έχασα τον Άζωρ, τον σκύλο μου, κι' είμαι καταλυπημένος...

— Δεν δάξεις μιαν άγγελία στην έφημερίδα;

— Τί θα βγει; Σάμπως ξέρει ο Άζωρ να διαβάξει;

✱

— Πώς πάει ή γυναίκα σου, Την έκανε καλά κείνος ό ψυχίατρος,

— Η γυναίκα μου πάει καλά, αλλά ό ψυχίατρος... Είναι να τόν κλαίς τόν κακομοίρη!

✱

— Μια κυρία, κάπως γηραιά και κάπως στρίγγλα, ξεκινώντας για την καθημερινή της βόλτα στα μαγαζιά μπαίνει στο λεωφορείο. Άγριοκυττάει τούς καθημένους και λέει «ώσει καθ' έαυτήν» αλλά άρκετά δυνατά:

— Στόν καιρό μου οι κύριοι ήταν ευγενέστεροι. Παραχωρούσαν την θέση τους σε μια κυρία.

— Κι' ένας κακεντρεχής επιβάτης (έπίσης «ώσει καθ' έαυτόν»):

— Δεν πιστεύω να υπήρχανε λεωφορεία στόν καιρό σου!...

✱

— Ποιό ήταν τό καλύτερο δώρο που σου κάνανε, Τάκη, στην γιορτή σου; ρωτά ό θεός τόν μικρό άνηψιό του.

— Τό δικό σας τό δώρο, θεέ. 'Η σφυρίχτρα.

— Άλήθεια; Αυτό μου δίνει χαρά, παιδί μου.

— Καί ξέρετε γιατί, θεέ μου; συνεχίζει ό Τάκης. Γιατί κάθε φορά που σφυράω μ' αυτή, ή μαμά μου για να σταματήσω μου δίνει γλυκό.

✱

— Κάποτε πήγαν στόν βαθύπλουτο τραπεζίτη Ρότσιλδ και τού ζήτησαν βοήθεια για κάποιον φτωχό. 'Ο τραπεζίτης υπέγραψε στόν κατάλογο για 1.000 φράγκα.

— Μά ό γυιός σας έδωσε πρό όλίγου 2.000, τού είπαν. Δεν μπορείτε σείς να δώσετε λιγώτερα απ' αυτόν.

— 'Ο τραπεζίτης χαμογέλασε πονηρά.
— Άκούστε με, τούς είπε. Άλλο είναι αυτός κι' άλλο είμαι έγώ. Αυτός μπορεί νάναί άνοιχτοχέρης. Έχει, βλέπετε, πλούσιο πατέρα...

✱

— Ένας ναυτικός τσακώθηκε σε μια ταβέρνα. Με καταματωμένα χέρια τρέχει στόν Σταθμό Πρώτων Βοηθειών. Την ώρα που ό γιατρός επιδένει τά χέρια του, ό ναυτικός τόν ρωτά με άγωνία:

— Δεν μου λέτε, γιατρέ, θα μπορέσω πάλι να μεταχειρισθώ τά χέρια μου όπως πρώτα;

— Βεβαίως και θα μπορέσεις.

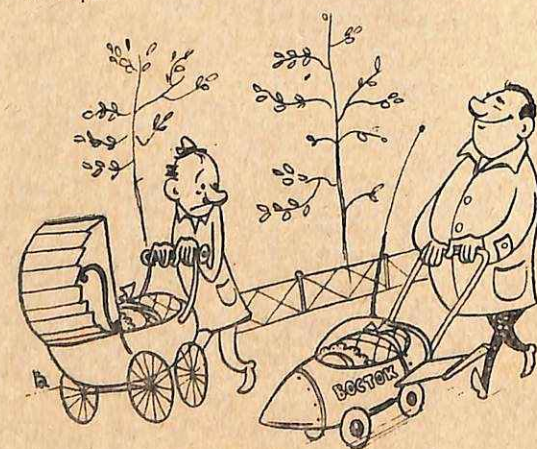
— Νομίζετε πώς θα τά καταφέρω να παίξω πιάνο;

— Και βέβαια θα τά καταφέρεις.

— Ό, σας εύχαριστώ, γιατρέ μου. Τόσα χρόνια τό λαχταρούσα, τόσα χρόνια μέχρι τώρα και ποτέ μου δεν τά κατάφερα να παίξω πιάνο...

✱

— Μεταξύ γιατρών:
— Φαίνεσθε κρυμμένος, κύριε συνάδελφε.

— Μην με λέτε συνάδελφο. Σήμερα βήχω σαν πελάτης σας!

✱

— Τόν βλέπεις εκείνον τόν κύριο που παίζει μπρίτζ; Τόν μακαρίζω, φίλε μου.

— Καί γιατί;

— Πριν παντρευθώ ζήτησε την γυναίκα μου σε γάμο και, για την δυστυχία μου, κείνη δεν τόν θέλησε.

✱

— Ένας Άθηναίος πήγε μια φορά σ' ένα χωριό για να νοικιάση ένα σπιτάκι να περάση τό καλοκαίρι με την οικογένειά του και τό πρώτο που ρώτησε ήταν αν υπήρχε ύγεια στό χωριό.

— 'Υγεία ρωτάς; τού άπαντά ένας χωρικός. Άλλο τίποτα... Άπό τότε που χτίστηκε τό χωριό κανείς δεν άρρώστησε και ό ένας που πέθανε ήταν ό γιατρός.

— Μπα; Και άπό τί πέθανε;
— Άπό την πείνα πέθανε, άφού δεν είχε κανέναν άρρωστο να κουράρει!...

✱

— Ένας έμπορος μπαίνει στό σπίτι ενός όφειλέτου του την στιγμή που ό τελευταίος τεμάχιζε μια γαλοπούλα.

— 'Ηρθα, τού λέει, να μου πληρώσεις τά χρέη σου. Δεν μπορώ να περιμένω περισσότερο.

— Θα ήθελα κι' έγώ, τού άπαντά ό όφειλέτης, αλλά δεν έχω πεντάρα, είμαι κατεστραμμένος.

— Άκούστε, κύριέ μου. Όταν κανείς δεν μπορεί να πληρώσει τά χρέη του δεν τρώει γαλοπούλες.

— Δίκιο έχεις, κύριε, αλλά τρώω την γαλοπούλα μου γιατί, δυστυχώς, δεν έχω να την θρέψω.

✱

— 'Ο άστροναύτης δγάζει περίπατο τό παιδάκι του.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

— ● —

Καθιστώμεν γνωστόν ότι ή

''ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ'',

δεν άνήκει εις κανέν κόμμα ή διεθνή συνασπισμέν.

Συντάσσεται υπό καθηγητών Πανεπιστημίου, Πολυτεχνείου και άλλων Άνωτάτων Σχολών, διαπρεπών συγγραφέων, Δημοσιογράφων, Καλλιτεχνών κλπ.

Άγωνίζεται με πίστιν και συνέπειαν διά την επίτευξιν Δικαίας και τιμίας διεθνούς Ειρήνης.

Έπειδή όμως φιλοξενεί άρθρα και μελέτας συνεργατών ποικίλων πολιτικών άποχρώσεων και πεποιθήσεων, εύρισκόμενα ένδεχομένως εις αντίθεσιν με τό πραγματικόν πνεύμα της «ΦΩΝΗΣ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ», διά τούτο διασαφηνίζομεν ότι, αι κεντρικαί της γραμμαί εκφράζονται μόνον διά τών κυρίων άρθρων τού Διευθυντού μας κ. Δημητρίου Κουνούσου.

— ● —

ΟΙ ΕΜΠΡΗΣΤΑΙ

«Εἴμεθα οἱ θεματοφύλακες τῆς Εἰρήνης. Καὶ οἱ Τούρκοι εἶναι οἱ ἐμπρησταὶ τῆς Εἰρήνης».

Ἐπιγραμματική, σαφὴς καὶ ἀκριβοστάτη ἡ τοποθέτησις τὴν ὁποίαν ἔκαμε προχθὲς εἰς τὸν λόγον τοῦ τῆς Θεσσαλονίκης δ. κ. Πρωθυπουργός. Καὶ ἀφοῦ ἐκάλυψε τοὺς μεγάλους, τὸ ΝΑΤΟ καὶ τὸν ΟΗΕ νὰ προστατεύσουν τὴν Εἰρήνην, ποῦ ἐξ αἰτίας τῶν ἐξάλλων τουρκικῶν ἐνεργειῶν εὐρίσκεται ἐπὶ ξυρεῦ ἀκμῆς, κατέληξε: «Θέλω νὰ πιστεύω ὅτι ἡ πορεία εἶναι πρὸς τὴν Εἰρήνην καὶ τὴν Ἐνωσιν».

Ὁρθότατα ὅλα αὐτὰ καὶ ἡ

ΦΩΝΗ τῆς ΕΙΡΗΝΗΣ

τὰ ἐπικροτεῖ ἐκθύμως. Ἀλλὰ διερωτᾶται: Μόνοι τῶν οἱ Τούρκοι ἐπιχειροῦν τὸν ἐμπρησμόν τῆς Εἰρήνης, ἢ μήπως καὶ ἄλλοι τοὺς βοηθοῦν ἐκ τοῦ ἀφανοῦς προσφέροντες τὴν ἀπαιτουμένην «καύσιμον ὕλην»; Εἰς αὐτὸ τὸ ἐρώτημα προστίθενται αὐτομάτως καὶ μερικὰ ἄλλα. Π. χ.: Διατί οἱ μεγάλοι μας «σύμμαχοι» τοῦ ΝΑΤΟ δὲν κατεδίκασαν, ἔστω καὶ «γὰρ τὰ μάτια», τοὺς θηριώδεις τουρκικοὺς βομβαρδισμούς; Διατί δὲν ἀντέδρασαν, ὅταν, κομπάζων ὁ ἀνεκδιήγητος Ἴνονου ἐκαυχῆθη ὅτι ἔχει τὴν συμπαράστασιν τῶν; Διατί δὲν ἀναφέρονται ποτὲ εἰς τοὺς τουρκικοὺς θαναλισμούς, ἀλλὰ διὰ στόματος τοῦ τέως Προέδρου τῶν ΗΠΑ κ. Τρούμαν ὁμιλοῦν περὶ «κοινῶν ιδεωδῶν» μεταξὺ Ἀμερικανῶν καὶ Τούρκων; Τὸ «πλιάτσικο», ἀπὸ αἰῶνων ιδεωδὲς τῶν Τούρκων, εἶναι ἀραγε ιδεωδὲς καὶ τῶν Ἀμερικανῶν;

Τὸ ΝΑΤΟ ἰσχυρίζεται ὅτι ἔχει καθαρῶς ἀμυντικὸν χαρακτῆρα. Ἀλλὰ ποίου εἶδους «ἀμυναν» ἐξυπηρετεῖ, ὅταν τὰ ἀεροπλάνα τοῦ ἐπιτίθενται ἐναντίον ἀμάχων εἰς τὴν Κύπρον καὶ φονεύουν ἀόπλους καὶ ἀκάνους χωρικοὺς; Ἐπὶ πλέον, διατί τὸ ΝΑΤΟ ἐπιδιώκει νὰ ἐκτοπίσῃ τὸν Ὀργανισμόν Ἑνωμένων Ἐθνῶν, μόνον ἀρμόδιον νὰ ἐπιληφθῇ τῆς ὑποθέσεως τῆς Κύπρου, καὶ ζητεῖ νὰ ρυθμίσῃ τὸ Κυπριακὸν ζήτημα κατὰ τὸ δοκοῦν καὶ ὄχι σύμφωνα μὲ τὸ ἀπαράγραπτον δικαίωμα τῆς αὐτοδιαθέσεως τῶν λαῶν;

Καὶ ἐν τελευταίῳ ἐρώτημα: Δὲν φοβοῦνται οἱ ἡγούμενοι τοῦ ΝΑΤΟ ὅτι μὲ τὸν τρόπον ποῦ ἐνεργοῦν θὰ κλονίσουν τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν ἰδίων τῶν λαῶν τῶν πρὸς αὐτό, ἀποδεικνύοντες ὅτι ἄλλοι εἶναι οἱ σκοποὶ τοὺς ὁποίους διακηρύσσει καὶ ἄλλοι ἐκαῖνοι τοὺς ὁποίους ἐξυπηρετεῖ;